Ian McEwan

Çocuk Yasası

Çeviren: Roza Hakmen

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

ÇOCUK YASASI

Ian McEwan 1948'de İngiltere'de doğdu. Sussex Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi gördü. East Anglia Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı üzerine yüksek lisansını yaparken romancı Malcolm Bradbury'den yaratıcı yazarlık dersleri aldı.

İlk öykü kitabı *First Love, Last Rites* (1976; *İlk Aşk, Son Törenler*, çev. Ahmet Deniz Özsoylu, Ayrıntı Yayınları, 2004) ile Somerset Maugham Ödülü'nü kazandı. Üç kere Booker Ödülü'ne aday gösterildi, 1988 yılında *Amsterdam* (1988; *Amsterdam'da Düello*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2000) ile bu ödülü kazandı. Ayrıca 1983 yılında *Or Shall We Die?* adlı bir oratoryonun sözlerini yazdı. 2006'da *Saturday* (2005; *Cumartesi*, çev. İlknur Özdemir, Yapı Kredi Yayınları, 2007) adlı romanıyla James Tait Black Anı Ödülü'nü kazandı. Son olarak *Sahilde* adlı romanıyla İngiliz Kitap Ödülleri Yılın En İyi Kitabı ve Yılın En İyi Yazarı ödüllerini kazandı. Diğer önemli eserleri arasında *The Cement Garden* (1978), *The Comfort of Strangers* (1981; *Yabancı Kucak*, çev. Pınar Kür, Ayrıntı Yayınları, 2004), *The Child in Time* (1987), *Enduring Love* (1997; *Sonsuz Aşk*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2002) ve *Atonement* (2001; *Kefaret*, çev. Püren Özgören, Can Yayınları, 2003) sayılabilir.

Roza Hakmen 1956'da İzmir'de doğdu. Otuz yılı aşkın bir süredir İngilizce, Fransızca ve İspanyolcadan edebiyat çevirileri yapıyor.

Başlıca çevirileri: Marcel Proust, *Kayıp Zamanın İzinde, Sainte-Beuve'e Karşı, Hazlar ve Günler*; Miguel de Cervantes Saavedra, *Don Quijote*; Henry James, *Güvercinin Kanatları*; Tim Parks, *Kader, Avrupa*; Anna Kavan, *Kartal Yuvası*; Marguerite Yourcenar, *Rüya ve Kader*; Alice Munro, *Firar ve Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik*; John Cheever, *Toplu Öyküler 2,3,4*; Javier Marías, *Yarınki Yüzün*; Eduardo Berti, *Düşlenen Ülke*; Kazuo Ishiguro, *Avunamayanlar*; Ian McEwan, *Masumiyet*.

Ian McEwan
YKY'deki kitapları

Cumartesi (2007)
Masumiyet ya da Özel İlişki (2012)
Bir Parmak Bal (2014)

IAN McEWAN

Çocuk Yasası

Roman

Çeviren
Roza Hakmen

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4623
Edebiyat - 1314

Çocuk Yasası / Ian McEwan
Özgün adı: The Children Act
Çeviren: Roza Hakmen

Kitap editörü: Darmin Hadzibegoviç
Düzelti: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Akgül Yıldız

Baskı: Promat Basım Yayım San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi, 1673. Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul
Sertifika No: 12039

Çeviriye temel alınan baskı: Jonathan Cape, Londra, 2014
1. baskı: İstanbul, Nisan 2016
ISBN 978-975-08-3652-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334
Copyright © Ian McEwan 2014

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Ray Dolan'a

Bir mahkeme bir çocuğun... yetiştirilmesiyle ilgili... herhangi bir hususta karar verirken öncelikle çocuğun refahını dikkate alacaktır.

Çocuk Yasası, madde 1(a) (1989)

Bir

Londra. Yüksek Adalet Divanı'nda yaz dönemi bir hafta önce başlamış. Amansız bir haziran havası. Yüksek Divan hâkimi Fiona Maye, pazar akşamı evinde bir josefin koltuğa çoraplarıyla uzanmış, odanın karşı tarafına gözlerini dikmiş; şöminenin yanındaki gömme kütüphanenin bir bölümüne ve yanda, uzun bir pencerenin bitişiğindeki, otuz yıl önce elli sterline satın aldığı minik Renoir yıkanan kadın taşbaskısına bakıyor. Taşbaskı muhtemelen sahte. Onun altında, yuvarlak bir ceviz masanın ortasında mavi bir vazo. Nereden geldiğini hiç hatırlamıyor. İçine en son ne zaman çiçek koyduğunu da. Şömine bir yıldır yakılmamış. Kararmış yağmur damlaları sararmakta olan buruşturulmuş gazete kâğıtlarına çarparak düzensiz pıt pıtlarla şömineye doluyor. Geniş, cilalı parkelerin üzerine bir Buhara halısı serilmiş. Görüntünün sınırında, üzerinde gümüş çerçeveli aile fotoğrafları duran parlak siyah bir kısa kuyruklu piyanonun karaltısı. Koltuğun yanında, yerde, uzanabileceği mesafede bir karar metninin taslağı. Fiona sırtüstü yattığı yerde, bütün bunlar keşke denizin dibini boylasa diye düşünüyordu.

Elinde ikinci sulu viski kadehi vardı. Kocasıyla yaşadığı tatsızlığın etkisinden hâlâ kurtulamamıştı, bir bitkinlik çökmüştü üzerine. Nadiren içki içerdi, ama musluk suyu katılmış Talisker ilaç gibiydi, kalkıp odanın karşı tarafındaki büfeye giderek üçüncü kadehi doldurabileceğini düşündü. Biraz daha az viski, biraz daha fazla suyla; ertesi gün mahkemede olacaktı; o anda, uzanmış kendine gelmeye çalışırken bile, herhangi bir ani ihtiyaca cevap vermeye hazır, nöbetçi hâkimdi. Kocası korkunç bir ifşaatta bulunmuş ve omuzlarına taşıyamayacağı bir yük bindirmişti. Fiona yıllardır ilk kez resmen bağırmıştı, kendi sesi kulaklarında hâlâ hafifçe yankılanıyordu. "Geri zekâlı! Geri zekâlı orospu çocuğu!" Ergenlik çağındaki tasasız Newcastle tatillerinden beri yüksek sesle hiç küfretmemişti, ama taraflardan birinin lehine bir tanıklığı ya da konu dışı bir hukuki açıklamayı dinlerken bazen düşüncelerinin arasına ağır bir kelime girerdi.

Sonra, küfrün üstünden fazla vakit geçmemişken, öfkeden hırlarcasına, yüksek sesle en az iki kere, "*Ne* hakla yaparsın!" demişti.

Soru sayılmazdı, ama kocası sükûnetle cevap vermişti. "Yapmam gerekiyor. Elli dokuz yaşındayım. Son fırsatım bu. Öbür dünyanın varlığına dair bir tanıklık duymuş değilim."

İddialı bir cümleydi, Fiona verecek cevap bulamamıştı. Kocasına bakakalmıştı, belki ağzı da açıktı o sırada. Şimdi iş işten geçmiş koltukta uzanırken geliyordu cevap aklına. "Elli dokuz mu? Jack, sen *altmış* yaşındasın! Acınacak haldesin, çok bayağısın."

Gerçekte verebildiği yetersiz cevapsa, "Abesle iştigal ediyorum" olmuştu.

"Fiona, en son ne zaman seviştik biz?"

Ne zamandı? Jack'in bu soruyu daha önce de, şikâyetten kavgaya çeşitli ruh hallerinde sorduğu olmuştu. Ama kalabalık yakın geçmişi hatırlamak zordur bazen. Aile Hukuku Dairesi tuhaf uyuşmazlıklarla, mazeret safsatalarıyla, mahrem yarı gerçeklerle, egzotik suçlamalarla dolup taşıyordu ve hukukun bütün dallarında olduğu gibi, koşulların kendine has ince ayrıntılarını süratle özümsemek gerekiyordu. Geçen hafta, boşanmakta olan, farklı ölçülerde dindar, kızlarının eğitimi konusunda ihtilafa düşmüş Ortodoks Yahudi bir anne babayı son kez dinlemişti. Tamamladığı karar metninin taslağı yanında, yerde duruyordu. Ertesi gün karşısına tekrar çıkacak olan süzgün, solgun, iyi eğitimli çaresiz İngiliz kadın, mahkemeye verilmiş güvencelere rağmen, beş yaşındaki kızının çok yakında katı bir Müslüman olan Faslı işadamı babası tarafından yargı bölgesinden alınarak babanın yerleşmeye niyetli olduğu Rabat'ta yeni bir hayata götürüleceği inancından vazgeçmiyordu. Bunların dışında, çocukların yerleşim yeri, ev, emeklilik aylığı, gelir ve miras konularında rutin çekişmeler. Yüksek Divan'a gelenler büyük malvarlıklarıydı. Zenginlik genellikle uzun süreli mutluluk getirmiyordu. Anne babalar kısa sürede hukukun yeni lügatini ve sabırlı süreçlerini öğreniyor, kendilerini bir zamanlar âşık oldukları insanla kıyasıya çarpışır halde bulup serseme dönüyorlardı. Ve kuliste, mahkeme kayıtlarına sadece küçük adlarıyla geçen oğlanlarla kızlar; tepelerindeki tanrılar Aile Mahkemesi'nden Yüksek Divan'a, oradan da Temyiz Mahkemesi'ne, sonuna kadar savaşırken, birbirlerine sokulup bekleyen dertli küçük Ben'ler ve Sarah'lar.

Bunca kederin konuları ortaktı, insani bir yeknesaklığı vardı, ama onu büyülemeye devam ediyordu. Umutsuz durumlara sağduyu getirdiğine inanıyordu. Genelde aile hukukunun hükümlerine inanıyordu. İyimser anlarında, yasada ebeveynin değil, çocuğun ihtiyaçlarına üstünlük tanınmasını, bir uygarlığın ilerleyişinde anlamlı bir işaret olarak görürdü. Günleri doluydu, son zamanlarda akşamları da çeşitli yemekler, emekliye ayrılan bir meslektaş onuruna Middle Temple'da* bir toplantı, Kings Place'te bir konser (Schubert, Scriabin) ve taksiler, metrolar, kuru temizleyiciden giysilerin alınması, temizlikçi kadının otistik oğlu için özel okulla ilgili mektubun yazılması ve son olarak da uykuyla geçmişti. Seks hangi aradaydı? Hatırlayamamıştı o anda.

"Kayıt tutmuyorum."

Kocası sunacağı bütün delilleri sunduğunu belirtircesine ellerini iki yana açmıştı.

Odanın karşı tarafına geçip kendine bir tek İskoç viskisi, kendisinin şu anda içmekte olduğu Talisker'dan bir kadeh doldururken onu seyretmişti Fiona. Son zamanlarda daha uzun boylu görünüyordu, hareketleri daha serbestti. Sırtı kendisine dönükken Fiona buz gibi bir önseziye kapılmıştı; reddedilecek, genç bir kadın uğruna terk edilip aşağılanacak, işe yaramaz, tek başına bırakılacaktı. Kocasının istediği her şeyi kabul mü etse acaba diye düşünmüş, sonra da bu düşünceyi uzaklaştırmıştı zihninden.

Jack elinde kadehiyle tekrar yakınına gelmişti. O saatte genellikle yaptığının aksine, Fiona'ya bir kadeh Sancerre teklif etmiyordu.

"Ne istiyorsun Jack?"

"Bu ilişkiyi yaşayacağım."

"Boşanmak istiyorsun."

"Hayır. Her şey aynı kalsın istiyorum. Aldatmaca olmasın."

"Anlamadım."

"Evet, anladın. Sen değil miydin bana uzun evliliklerde karı kocaların hedefi kardeş durumuna gelmektir diyen? Biz geldik o duruma Fiona. Ben senin ağabeyin oldum. Çok rahat, çok hoş, seni de seviyorum, ama ölmeden önce dolu dolu, tutkulu bir ilişki yaşamak istiyorum."

Fiona'nın şaşkınlık nidasını kahkaha sanıp, belki alay ettiğini

---

* İngiltere'de hukuk eğitimi veren Inns of Court'u oluşturan dört kuruluştan biri. (ç. n.)

zannedip sertçe devam etmişti: "Kendinden geçmek, heyecandan neredeyse bayılmak. Hatırlıyor musun bunu? Ben son bir kez yaşamak istiyorum, sen istemesen de. Belki sen de istiyorsundur."

Fiona inanamayarak bakmıştı ona.

"İşte, durum bu."

Fiona bu noktada konuşacak gücü kendinde bulup ona kimin evladı olduğunu bildirmişti. Geleneksel anlamda uygunsuz olanla olmayanı birbirinden rahatlıkla ayırabilirdi. Bildiği kadarıyla kocasının kendisine hiç ihanet etmemiş olması, teklifini iyice fahiş kılıyordu. Geçmişte onu aldattıysa da çok zekice yapmıştı. Kadının adını biliyordu. Melanie. Cilt kanserinin ölümcül bir türünün adına pek de uzak sayılmazdı. Kocasının yirmi sekiz yaşındaki bu istatistikçiyle ilişkisinin kendisini silip atabileceğini biliyordu.

"Böyle bir şey yaparsan ilişkimizin sonu olur. Bu kadar basit."

"Tehdit mi ediyorsun?"

"Ciddi bir söz veriyorum."

Fiona o arada kendini toparlamıştı. Gerçekten de basit görünüyordu. Açık evlilik teklif etmenin zamanı düğünden önceydi, otuz beş yıl sonra değil. Jack geçici bir tensel heyecanı tekrar yaşayabilsin diye sahip oldukları her şey riske atılacaktı! Fiona kendisi için buna benzer bir şey –"son kaçamağı" aynı zamanda ilki olacaktı– istemeyi hayal etmeye çalıştığında aklına sadece parçalanma, randevulaşmalar, hayal kırıklığı ve zamansız telefonlar geliyordu. Yatakta yeni biriyle birlikte olmayı öğrenmenin yapış yapışlığı, yeni icat edilmiş sevgi sözcükleri, bol bol riyakârlık. Sonunda da zorunlu çözülme, açık ve içten olmanın gerektireceği çaba. Ve ayrıldığında hiçbir şeyin tıpatıp eskisi gibi olmaması. Yok hayır, Fiona kusurlu, eksik bir yaşantıyı, şimdiki yaşantısını tercih ederdi.

Ama koltuğuna uzanmış yatarken, uğradığı hakaret gerçek boyutlarıyla göründü gözüne; kocası zevklerinin bedelini Fiona'nın mutsuzluğuyla ödemeye hazırdı. Acımasızdı. Fiona onun başkalarını feda etme pahasına azimli halini görmüştü, çoğu kez iyi bir amaç uğruna. Bu yeni bir şeydi. Ne değişmişti? Jack tek malt viskisini doldururken dimdik, ayakları birbirinden iyice ayrık duruyordu; boş elinin parmakları kafasında çalan bir müziğe, belki biriyle, Fiona'dan başka biriyle müşterek bir şarkıya uygun hareket ediyordu. Fiona'yı incitiyor ve umursamıyordu – farklı olan şey buydu. Jack öteden beri iyi kalpli olmuştu, iyi kalpli ve sadık; iyi

kalplilik ise, Aile Hukuku Dairesi'nde her gün kanıtlandığı gibi, temel insani unsurdu. Fiona'nın bir çocuğu iyi kalpli olmayan bir anne ya da babadan uzaklaştırma yetkisi vardı ve bu yetkiyi kullandığı olurdu. Peki ya kendini iyi kalpli olmayan bir kocadan uzaklaştırabilir miydi? Zayıf ve yapayalnız bir ânında? Fiona'nın koruyucu hâkimi neredeydi?

Kendine acıma, başkalarında gördüğünde Fiona'yı utandırırdı, şimdi de ona sığınacak değildi. Onun yerine üçüncü bir kadeh içkiye sığınıyordu. Ama göstermelik bir miktar içki koydu, bol su ekledi, sonra koltuğuna döndü. Evet, not tutmayı gerektirecek türden bir konuşma olmuştu. Hakaretin boyutlarını dikkatlice ölçebilmek için hatırlanması önem taşıyordu. Fiona, dediğini yaptığı takdirde kocasını evliliği sonlandırmakla tehdit ettiğinde, o söylediklerini tekrarlamakla yetinmişti; bir kez daha Fiona'ya onu ne kadar sevdiğini, hep seveceğini, bundan başka bir hayat olmadığını, karşılanmayan cinsel ihtiyaçlarının kendisini çok mutsuz ettiğini, önünde bir fırsat olduğunu ve kendisinin de bu fırsatı Fiona'nın bilgisi dahilinde değerlendirmek istediğini, rızasını da almayı umduğunu söylemişti. Onunla açık açık konuşmayı tercih etmişti. Fiona'nın "sırtı dönükken" de yapabilirdi. Zayıf, affetmeyen sırtı dönükken.

"Ya" diye mırıldanmıştı Fiona. "Çok düşüncelisin Jack."

"Aslında..." demişti Jack ve devam etmemişti.

Fiona kocasının, ilişkinin aslında başlamış olduğunu söyleyeceğini tahmin etmişti, buna dayanamazdı. Duymasına gerek de yoktu. Görüyordu. Bir erkeğin hınç dolu karısına dönmesinin azalan olasılığını inceleyen güzel bir istatistikçi. Güneşli bir sabah vakti, tanımadığı bir banyo görüyordu; hâlâ yeterince kaslı vücuduyla Jack yarı ilikli temiz beyaz bir keten gömleği her zamanki sabırsızlığıyla çekip kafasından çıkarıyordu; atılan gömleğin tek kolu kirli sepetine asılı kalıyor, sonra kayıp yere düşüyordu. Çöküş. Olacaktı, Fiona'nın rızasını alsa da almasa da.

"Cevabım hayır." Fiona'nın sesi sert bir öğretmeninki misali yükselmişti. "Ne dememi beklerdin?" diye eklemişti sonra.

Çaresiz hissetmişti kendini, konuşmanın bitmesini istemişti. *Aile Hukuku Raporları*'nda yayımlanacak bir karar metninin ertesi sabah onaylanmış olması lazımdı. İki Yahudi kız öğrencinin kaderleri duruşmada okuduğu kararla belirlenmişti, ama temyize gidil-

mesini engellemek için üslubu cilalamak, dindarlığa gösterilmesi beklenen saygıyı vurgulamak gerekiyordu. Dışarıda yaz yağmuru pencere camlarını dövüyor, uzaktan, Gray's Inn Meydanı'nın ötesinden ıslak asfalt üzerinde tıslayan tekerlek sesleri geliyordu. Jack onu bırakacak, hayat devam edecekti.

Jack omuz silkip odadan çıkmak üzere sırtını dönerken yüz ifadesi gergindi. Onun uzaklaşan sırtını gördüğünde Fiona aynı buz gibi korkuyu hissetmişti. Duymazlıktan geleceğinden korkmasa arkasından seslenirdi. Zaten ne diyebilirdi ki? Sarıl bana, öp beni, beraber ol kızla. Fiona koridorda uzaklaşan ayak seslerini, yatak odalarının kapısının kararlılıkla kapanışını, sonra daireye yerleşen sessizliği, sessizliği ve bir aydır dinmeyen yağmuru dinlemişti.

• • •

Önce somut veriler. Tarafların ikisi de kuzey Londra'nın sofu ve kapalı Haredi cemaatinin üyesiydi. Bernstein'ların evliliği anne babaları tarafından kararlaştırılmış, itaatsizlik ihtimali akla gelmemişti. Nadiren uyuşan tarafların her ikisi de evliliğin zorlama değil, kararlaştırılmış olduğunu ısrarla belirtmişti. On üç yıl sonra, bu evliliği onarmanın imkânsız olduğu konusunda aracı, sosyal hizmet görevlisi ve hâkim de dahil olmak üzere herkes hemfikirdi. Karı koca ayrılmışlardı. İki çocuklarına, Rachel ve Nora'ya ikisi zor bakıyordu; kızlar anneyle yaşıyordu ve babalarıyla sıkı ilişki içindeydiler. Evlilik daha ilk yıllarda bozulmaya başlamıştı. İkinci kızın zor doğumundan sonra anne geçirdiği ciddi ameliyat nedeniyle bir daha hamile kalamamıştı. Babanın gönlü ise büyük bir ailede kalmış, sancılı çözülme böyle başlamıştı. Bir depresyon döneminin (babaya göre uzun, anneye göre kısa bir dönemdi) ardından kadın Açık Üniversite'de okumuş, iyi bir derece elde etmiş ve küçük kızı okul çağına geldiğinde ilkokul öğretmenliğine başlamıştı. Bu düzen babanın da, çok sayıdaki akrabanın da hoşuna gitmiyordu. Gelenekleri yüzyıllar boyunca değişmemiş olan Haredilerde kadının mümkün olduğunca çok çocuk doğurup büyütmesi ve evini çekip çevirmesi beklenirdi. Kadının üniversite eğitimi alması ve çalışması son derece olağandışıydı. Cemaatin ileri gelenlerinden biri babanın tanığı olarak ifade vermiş ve aynı şeyleri söylemişti.

Erkekler de fazla eğitimli değildi. On beş, on altı yaşlarından itibaren zamanlarının çoğunu din eğitimine ayırmaları beklenirdi. Genellikle üniversiteye gitmezlerdi. Kısmen bu nedenle Haredilerin birçoğu mütevazı imkânlara sahipti. Bernstein'lar istisnaydı ama avukat masraflarını ödedikten sonra onlar da öyle olacaktı. Zeytin çekirdeği çıkarma makinesi patentinde hissesi olan bir büyükbaba, karı kocaya ortak bir meblağ bağışlamıştı. Her ikisi de bütün varlıklarını ipek cüppeli* avukatlarına harcamaya razı olmuşlardı; kadın avukatların ikisini de hâkim iyi tanıyordu. Anlaşmazlık görünürde Rachel'la Nora'nın eğitimi konusundaydı. Fakat aslında kızların içinde büyüyeceği ortamın tamamı söz konusuydu. Kızların ruhu için mücadele ediliyordu.

Haredi kızlarla oğlanlar, saflıklarını korumak amacıyla ayrı ayrı eğitiliyordu. Modaya uygun giysiler, televizyon ve internet yasaktı, akıllarının bu şekilde çelinmesine izin verilen çocuklarla arkadaşlık etmeleri de yasaktı. Koşer yemek kurallarına harfiyen uyulmayan evlere giriş çıkış yasaktı. Günlük hayatın her ayrıntısı yerleşik âdetlerin düzenlemesine tabiydi. Sorun anneyle başlamıştı: Yahudi inancından ayrılmamakla birlikte cemaatten kopmaktaydı. Babanın itirazlarına rağmen kızları karma bir Yahudi ortaokuluna yazdırmıştı; bu okulda televizyon, pop müzik, internet ve Yahudi olmayan çocuklarla arkadaşlık serbestti. Kızlarının on altı yaşını geçtikten sonra okula devam etmelerini ve arzu ederlerse üniversiteye de gitmelerini istiyordu. Yazılı ifadesinde başkalarının nasıl yaşadığı konusunda kızlarının daha fazla bilgi sahibi olmalarını, toplumsal hoşgörü edinmelerini, kendisinin sahip olamadığı mesleki imkânlara sahip olmalarını, ekonomik bakımdan kendine yeterli, bir ailenin geçindirilmesine yardım edebilecek mesleki becerilere sahip koca adaylarıyla tanışma fırsatı bulabilecek birer yetişkin olmalarını istediğini belirtmişti. Kendi kocası, aksine, bütün vaktini dinî çalışmalara, haftada sekiz saat ücretsiz din eğitmenliğine harcıyordu.

Argümanları son derece makul olduğu halde Judith Bernstein –köşeli solgun yüzü, devasa bir mavi tokayla tutturulmuş, örtmediği kıvırcık kızıl saçlarıyla– mahkemede soğukkanlı bir duruşa

* En yüksek rütbeli dava avukatları olan Kraliyet Avukatları'nın ipek cüppe giyme hakkı vardır. (ç. n.)

sahip değildi. Huzursuz, çilli parmaklarıyla, önde oturan avukatına sık sık notlar geçiriyor, kocasının avukatı söz aldığında sık sık alçak sesle iç geçiriyor, gözlerini deviriyor, dudaklarını büzüyordu; açık kahverengi, kocaman deri çantasını olur olmaz karıştırıp şıkırdatıyordu, uzun süren bir öğle sonrası oturumunun bir noktasında çantasından bir sigara paketiyle çakmak –kocasının nezdinde kuşkusuz kışkırtıcı nesneler– çıkarmış, yan yana yerleştirmişti, duruşma noktalandığında el altında olsunlar diye. Fiona bütün bunları yüksekteki avantajlı konumundan görmüş, ama görmezden gelmişti.

Mr. Bernstein'ın yazılı ifadesi, karısının "öfke denetimi sorunları" yaşayan (Aile Hukuku Dairesi'nde sık rastlanan, birçok kez karşılıklı bir suçlamaydı), evlilik taahhütlerine sırtını çevirmiş, kayınpederi ve kayınvalidesiyle, cemaatle münakaşa eden, kızları onlardan uzaklaştırmış, bencil bir kadın olduğuna hâkimi ikna etmeyi hedefliyordu. Judith ise sözlü ifadesinde, aksine, kayınvalidesiyle kayınpederinin hem kendisiyle hem kızlarla görüşmeyi reddettiklerini söylüyordu; doğru hayat tarzına dönmelerini, sosyal medya da dahil çağdaş dünyanın tamamını reddetmelerini ve Judith'in onların ölçütlerine uygun şekilde koşer kurallarına bağlı kalmasını şart koşuyorlardı.

Bebek Musa'yı gizleyen sazlar gibi ince uzun olan Mr. Julian Bernstein mahkeme evraklarının üzerine özür dilercesine kamburunu çıkararak eğilmişti; avukatı karısını kendi ihtiyaçlarını çocuklarının ihtiyaçlarından ayıramamakla suçlarken, bukleli favorileri üzgün üzgün sallanıyordu. Karısının çocukların ihtiyacı diye saydığı her şey aslında kendisi için istediği şeylerdi. Kızları disiplinli ama sevecen, sıcak, güvenli ve bildik bir çevreden koparmaktaydı; bu cemiyetin kuralları ve töreleri her ihtimali kapsıyordu, kimliği açık seçikti, yöntemleri kuşaklar boyunca kanıtlanmıştı ve üyeleri genellikle dışarıdaki laik tüketim dünyasının –manevi yaşantıyla alay eden, kitle kültürü kızlarla kadınları alçaltan bir dünyanın– bireylerinden daha mutlu ve doyumluydu. Karısının amaçları havai, yöntemleri saygısız, hatta yıkıcıydı. Kendini, çocuklarını sevdiğinden çok daha fazla seviyordu.

Judith bunlara boğuk bir sesle cevap verdi: Oğlan olsun kız olsun, bir insan için en alçaltıcı şey, iyi bir eğitimden ve düzgün bir işte çalışma onurundan mahrum edilmekti; çocukluk ve ergenlik

yılları boyunca kendisine hayattaki tek amacının kocasının evini güzelce çekip çevirerek çocuklarına bakmak olduğu söylenmişti, bu da kendi amacını kendi seçme hakkının aşağılanmasıydı. Açık Üniversite eğitimini büyük zorluklarla sürdürürken alaylara, küçümsenmeye ve nefrete maruz kalmıştı. Kızlarına aynı kısıtlamalar yüzünden acı çektirmeyeceğine söz vermişti kendi kendine.

İki avukat meselenin eğitimden ibaret olmadığı konusunda (besbelli hâkimin görüşü bu olduğundan) taktik mutabakat içindeydi. Mahkeme çocuklar namına mutlak dindarlıkla biraz azı arasında seçim yapmak durumundaydı. Kültürler, kimlikler, zihinsel yaklaşımlar, amaçlar, aile bağları ve akrabalar, temel tanımlar, temel sadakatler, bilinmez gelecekler arasında seçim yapacaktı.

Bu meselelerde, zararsız göründüğü sürece statüko lehine bir eğilim mevcuttu gizliden. Yirmi bir sayfalık karar taslağı ters çevrilip yere geniş bir yelpaze halinde yayılmış, Fiona'nın sayfaları teker teker alıp yumuşak uçlu kurşunkalemle işaretlemesini bekliyordu.

Yatak odasından hiç ses gelmiyordu, yağmurda kayan trafiğin hafif uğultusu dışında ses yoktu. Fiona kocasına böyle kulak kesilmiş olmaktan nefret ediyordu; dikkati tetikte, bir kapı ya da parke gıcırtısı duyabilmek için nefesini tutuyordu. Hem duymayı istiyor, hem duymaktan korkuyordu.

Fiona Maye, neredeyse ironik, neredeyse sıcak, açık seçik, özlü ve kıvrak üslubuyla, bir uzlaşmazlığı derli toplu şekilde sunuşuyla meslektaşları arasında yokluğunda bile övülürdü. Bizzat Yüksek Adalet Divanı Başkanı'nın bir öğle yemeğinde onunla ilgili olarak, "Tanrısal bir mesafe, şeytansı bir zekâ ve hâlâ güzel" diye fısıldadığını duyanlar olmuştu. Kendisine sorulursa, her geçen yıl, kimilerinin aşırı ayrıntıcılık diye niteleyebileceği bir titizliğe ve *Piglowska-Piglowski Davası* hâkimi Hoffmann gibi, burada –parmaklarının arasından sarkan, gözden geçirilmemiş birinci sayfada– hepsinden yararlandığı Bingham, Ward ya da olmazsa olmaz Scarman gibi, ileride sık sık alıntılanabilecek tartışılmaz tanımlara daha çok meyliyordu. Hayatı değişmek üzere miydi? Bilgili dostları yakında Gray's, Lincoln's, Inner ya da Middle Temple'da öğle yemeği yerken huşu içinde, *Sonra da adamı kapı dışarı etti,* diye fısıldaşacak mıydı? Onu kapı dışarı ettikten sonra, Gray's Inn'deki harika dairede, gelgitteki huysuz Thames gibi kabaran kira ya da yıllar nihayet kendisini de kovuncaya kadar tek başına mı oturacaktı?

İşine dönmeliydi. Birinci bölüm: "Artalan bilgisi." Ailenin geçim durumu, çocukların yerleşim yeri ve babayla ilişki konusundaki rutin değerlendirmelerin ardından ayrı bir paragrafta Haredi cemaatini anlatıyor, bu cemaatte ibadetin başlı başına bir yaşam biçimi olduğunu açıklıyordu. Sezar'ın hakkıyla Tanrı'nın hakkı arasındaki fark anlamsızdı, tıpkı dinibütün Müslümanlarda olduğu gibi. Kalemi havada asılı kaldı. Müslümanlarla Yahudileri bir kefeye koymak, en azından babanın nezdinde gereksiz ya da bir kışkırtma gibi görülebilir miydi? Ancak mantıksız bir adamsa, ki Fiona öyle olmadığı kanısındaydı. Sah.

İkinci bölümün başlığı "Manevi Ayrılıklar"dı. Mahkemeden iki kız çocuğunun eğitimi konusunda, manevi değerler arasında bir seçim yapması isteniyordu. Bu tür davalarda genelde toplumda kabul gören değerlere başvurmanın pek yararı yoktu. Lord Hoffmann'dan bu noktada bir alıntı yapmıştı. "Bunlar makul insanların fikir ayrılığı sergileyebileceği değer yargılarıdır. Hâkimler de insan olduğuna göre, değerleri uygulayışlarında bir ölçüde farklılık sergilemeleri kaçınılmazdır..."

Fiona bir sonraki sayfada, kılı kırk yaran dallanıp budaklanmalara son zamanlardaki düşkünlüğüyle "refah"ı tanımlamaya ve ardından da buna uygulanabilecek ölçütlere ilişkin bir değerlendirmeye birkaç yüz kelime hasrediyordu. Lord Hailsham'ın izinden giderek refahın mutluluktan ayrı düşünülemeyeceğini belirtiyor ve ifadeyi bir çocuğun birey olarak gelişmesine ilişkin her şeyi kapsayacak şekilde kullanıyordu. Tom Bingham'a atıfta bulunarak orta ve uzun vadeli bir bakış açısını benimsemek zorunda olduğunu kabul ediyor, bugün çocuk olan birinin pekâlâ yirmi ikinci yüzyılı görebileceğine değiniyordu. Temyiz Mahkemesi Hâkimi Lord Lindley'nin 1893 tarihli bir hükmünden alıntıyla refahın sadece parayla ya da maddi konforla ölçülemeyeceğini belirtiyordu. Kendisi mümkün olan en geniş bakış açısını benimseyecekti. Refah ve mutluluk, felsefi iyi hayat kavramını da kapsamalıydı. Böyle bir hayatın kimi unsurlarını, bir çocuğun hangi hedeflere yönelebileceğini sıralıyordu. Ekonomik ve manevi özgürlük, erdem, merhamet, özgecilik, zorlu görevlerden geçerek doyurucu çalışma, gelişen bir kişisel ilişkiler ağı, başkalarının gözünde saygınlık kazanmak, varoluşunu daha anlamlı kılmaya çabalamak ve hayatının merkezinde her şeyden çok sevgiyle tanımlanan bir veya birkaç özel ilişkinin bulunması.

Evet, kendisi bu son temel konuda başarısızdı. Yanındaki sulu viskiye dokunmamıştı; idrarı hatırlatan sarılığı, baskın mantarsı kokusu şimdi itici geliyordu ona. Daha öfkeli olması gerekirdi, eski bir dostla konuşuyor olması gerekirdi –çeşitli dostları vardı–, kararlı adımlarla yatak odasına girip açıklama talep etmesi gerekirdi. Ama kendini büzüşüp kalmış, geometrik bir noktada, kaygılı bir hedefte yoğunlaşmış gibi hissediyordu. Karar metninin yarın basılması gerekiyordu, son gündü, çalışmak zorundaydı. Kişisel hayatının hiçbir önemi yoktu. Ya da olmaması gerekirdi. Dikkati hâlâ ikiye bölünmüş haldeydi: Bir kısmı elindeki sayfada, bir kısmı da on beş metre ötedeki kapalı yatak odası kapısında. Kendini uzun bir paragrafı okumaya zorladı; daha mahkemede yüksek sesle okurken bile tam emin olamadığı bir paragraftı. Ama aşikâr olanı açık seçik ifade etmenin bir zararı dokunmazdı. Mutluluk *toplumsaldı*. Bir çocuğun ailesi ve arkadaşlarıyla ilişkilerinin oluşturduğu karmaşık ağ mutluluğun en önemli unsuruydu. Hiçbir çocuk bir ada değildi. Aristoteles'in ünlü önermesine göre insan sosyal bir hayvandı. Bu temaya ayırdığı dört yüz kelimeyle yelken açıyor, âlimane değinmeler (Adam Smith, John Stuart Mill) yelkenlerini dolduruyordu. Her iyi karar metninin ihtiyacı olan uygar yaklaşım.

Ardından, mutluluğun *değişken* bir kavram olduğu geliyordu; günümüzün makul bir erkeğinin ya da kadınının ölçütlerine göre değerlendirilmesi gerekirdi. Bir kuşak önce yeterli olan bugün yetersiz kalabilirdi. Öte yandan, dinî inançlar ya da dinbilimsel görüş ayrılıkları konusunda karar vermek laik mahkemenin işi değildi. Her din, Temyiz Mahkemesi Hâkimi Lord Purchas'ın ifadesiyle "yasal ve toplumsal açıdan kabul edilebilir" olduğu ve Temyiz Mahkemesi Hâkimi Lord Scarman'ın daha sert ifadesiyle "ahlaka aykırı ya da toplum açısından rahatsız edici" olmadığı sürece saygıyı hak ediyordu.

Mahkemeler çocuğun menfaatini göz önüne alarak anne babanın dinî ilkelerine aykırı müdahalede bulunmaktan kaçınmalıydı. Bazense buna mecburdular. Ama ne zaman? Cevaben, en sevdiklerinden biri olan, Temyiz Mahkemesi Başkanı bilge Lord Munby'ye başvuruyordu. "İnsanlık durumunun sonsuz çeşitliliği keyfî tanımlamayı imkânsız kılar." Hayran olunacak Shakespeare ayrıntısı. *Ne de alışkanlık bayatlatabilir sonsuz çeşitliliğini.* Dize Fiona'yı raydan çıkardı. Enobarbus'un repliğini ezbere biliyordu;

hukuk öğrencisiyken güneşli bir yaz öğle sonrasında Lincoln's Inn Fields'da bir çimenlikte sadece kadınlardan oluşan bir kadroyla oyunu sahnelediklerinde Enobarbus'u oynamıştı. Baro sınavlarının yükü ağrıyan omuzlarından yeni kalkmışken. Jack kendisine o sıralar âşık olmuştu, kısa bir süre sonra da Fiona ona. İlk sevişmeleri ikindi güneşinin altında kavrulan, ödünç alınmış bir çatı katı dairesinde olmuştu. Açılmayan lombar penceresi Thames'in bir kıvrımının, Londra Köprüsü'nün doğusuna bakıyordu.

Müstakbel ya da fiilî sevgiliyi düşündü, istatistikçi Melanie'yi –Fiona bir kere karşılaşmıştı onunla–; iri amber boncuklar takan, eski meşe parkeleri mahvedebilecek türden iğne topuklara meraklı, suskun, genç bir kadındı. *Başka kadınlar doyurur/Uyandırdığı iştahı, ama o acıktırır/En çok doyurduğu anda.* Aynen böyle olabilirdi, zehirli bir takıntı, Jack'i evinden uzaklaştıran, zıvanadan çıkaran, şimdiki zamanın yanı sıra geçmiş ve gelecek namına neleri varsa yiyip bitiren bir iptila. Ya da Melanie, aralarında belli ki Fiona'nın da olduğu "başka kadınlar"dan biriydi, doyuran kadınlardan; o zaman Jack iki hafta sonra iştahı doyurulmuş olarak dönecek ve ailece çıkılacak tatil için planlar yapacaktı.

İki türlüsü de dayanılmazdı.

Dayanılmaz ve büyüleyici. Ve konu dışı. Taslağına, her iki tarafın ifadelerinin özetine dönmeye zorladı kendini – yeterli ustalık ve soğuk bir duygudaşlık sergilenmişti. Ardından mahkeme tarafından atanan sosyal hizmet görevlisinin raporuna ilişkin bölüm geliyordu. Çoğunlukla nefes nefese, saçı taranmamış, bluzu belinden fırlamış, düğmeleri iliklenmemiş, tombul, iyi niyetli genç bir kadındı. Derbederdi, araba anahtarı, arabada kilitli kalmış evrak ve okuldan alınacak çocukla ilişkili karmaşık sorunlar nedeniyle duruşmaya iki kere geç kalmıştı. Ama iki tarafı da memnun etmeye çalışan her zamanki kararsız değerlendirmelerin aksine, Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetleri görevlisinin raporu sağduyulu, hatta isabetliydi, Fiona ondan onayladığı alıntılar yapmıştı. Sonra?

Başını kaldırınca odanın karşı tarafında kendine bir içki daha dolduran kocasını gördü; epey doldurmuştu, üç, belki dört parmak. Şu anda bohem akademisyen sıfatıyla yaz mevsiminde evin içinde genellikle dolaştığı gibi yalınayaktı. İçeriye bu sayede sessizce girmişti. Muhtemelen yarım saat boyunca yatağa uzanmış halde tavanın dantelimsi kartonpiyerlerine bakarak Fiona'nın mantıksızlığına

kafa yormuştu. Omuzlarının gerginliği, sırtının kamburluğu, tıpayı yerine takışı –başparmağının dibiyle vurarak– Jack'in yalınayak tartışmaya geldiğini ima ediyordu. Fiona işaretleri tanırdı.

Sek içkisi elinde, dönüp Fiona'ya yaklaştı. Yahudi kızlar, Rachel ve Nora, Hıristiyan melekleri gibi Fiona'nın arkasında beklemek durumundaydılar. Dünyevi tanrıçalarının kendi sorunları vardı. Fiona alçaktaki bakış açısından Jack'in ayak tırnaklarını iyice görebiliyordu – güzelce kesilip törpülenmiş, parlak, genç görünümlü yarımaylar, kendi ayak tırnaklarını lekeleyen mantar çizgilerinden eser yok. Fakültede oynadığı tenis ve çalışma odasında bulundurduğu, her gün yüz kere kaldırmayı hedeflediği ağırlıklar sayesinde formunu koruyordu. Fiona ise Adalet Sarayı'nda asansör yerine merdiveni kullanarak evrak dolu çantasını odasına kadar taşımak dışında pek bir şey yapmıyordu. Jack'in isyankâr bir yakışıklılığı vardı, çenesi köşeli ama yamuktu, dişlek "her yola gelirim" ifadesi, bir Antikçağ tarihi profesöründe çapkınlık beklemeyen öğrencilerine cazip görünürdü. Fiona onun çocuklara elini bile sürebileceğini aklından hiç geçirmemişti. Şimdi her şey farklı görünüyordu. Belki de Fiona hayatı boyunca insanoğlunun zaaflarıyla iç içe olmasına rağmen masumiyetini korumuş, kendisiyle Jack'i genel durumdan aptalca muaf tutmuştu. Akademisyenler haricindeki okur kitlesi için yazdığı tek kitap, akıcı Julius Caesar biyografisi Jack'i kısa bir süre, ölçülü, saygın bir şekilde neredeyse ünlendirmişti. Yılışık, fingirdek bir ikinci sınıf öğrencisi reddedilmesi imkânsız biçimde yoluna çıkmış olabilirdi. Odasında bir kanepesi vardı, eskiden vardı en azından. Bir de yıllar önceki balayı tatillerinin sonunda Hôtel de Crillon'dan alınmış bir *Ne Pas Déranger* –Rahatsız Etmeyiniz– tabelası. Bunlar yeni düşüncelerdi, şüphe kurdu geçmişe böyle bulaşıyordu işte.

Jack en yakındaki iskemleye oturdu. "Soruma cevap veremediğine göre ben söyleyeyim. Yedi hafta bir gün oldu. Doğru söyle, sen bu durumdan memnun musun?"

Fiona alçak sesle konuştu: "Bu ilişki zaten başladı mı?"

Jack zor bir soruya verilecek en iyi cevabın bir başka soru olduğunu biliyordu. "Yaşımızın geçtiğini mi düşünüyorsun? Bu yüzden mi?"

Fiona, "Çünkü öyleyse hemen bavulunu hazırlayıp gitmeni rica edeceğim" dedi.

Önceden düşünülmemiş, kendine zarar verecek bir hamle, onun atına karşılık kendi kalesi, çılgınlık, geri dönüşü de yok. Kalırsa utanç, giderse uçurum.

Jack koltuğuna yerleşmekteydi; Ortaçağ işkencelerini çağrıştıran, ahşap ve deri, kabaralı bir koltuktu. Fiona zaten Victoria Gotiği'nden hazzetmezdi, şimdi iyice nefret ediyordu. Jack bir ayağını dizine dayadı, başını bir yana eğerek hoşgörü ya da merhametle Fiona'ya baktı, Fiona başını çevirdi. Yedi hafta bir gün de Ortaçağ'ı çağrıştırıyordu, eski bir ağır ceza mahkemesinin vermiş olduğu bir hüküm gibi. Savunma gerektirecek bir suçlamayla karşı karşıya olabileceğini düşünmek Fiona'nın canını sıkıyordu. Yıllar boyunca düzenli, şehvetli ve çetrefilsiz, iyi bir cinsel hayatları olmuştu; hafta içi günlerde sabah erken saatte uyanır uyanmaz, iş gününün göz kamaştırıcı dertleri yatak odasındaki kalın perdelerden içeri süzülmeden önce. Hafta sonları öğleden sonra, bazen tenisin, Mecklenburgh Meydanı'nda sosyal faaliyet olarak yaptıkları çiftler maçının ardından. İkisinden birinin yabana giden vuruşları için yapılabilecek bütün suçlamaları ortadan kaldırırdı. Gerçekten de son derece zevkli bir aşk hayatıydı, üstelik işlevseldi, onları hayatlarının geri kalanına rahatça kaydırırdı ve tartışmasızdı, en güzel taraflarından biri de buydu. Özel bir lügatleri bile yoktu – Jack şimdi bu konuya değindiğinde kırılmasının ve şevkle sıklıktaki ağır azalmayı pek de fark etmemiş olmasının bir nedeni de buydu.

Ama onu hep sevmişti, hep şefkatli, sadık, düşünceli olmuştu, daha geçen yıl Jack Méribel'de eski okul arkadaşlarıyla gülünç bir yamaç aşağı kayak yarışına girişip bacağıyla el bileğini kırdığında şefkatle bakmıştı ona. Şimdi hatırlıyordu da, Jack alçılarının tebeşirsi ihtişamının ortasında sırıtarak yatarken Fiona onu tatmin etmiş, ata biner gibi üstüne oturmuştu. Kendini savunmak için bu tür şeylere nasıl değineceğini bilmiyordu, zaten suçlandığı konular bunlar değildi. Onda eksik olan vefa değil, tutkuydu.

Bir de yaş vardı. Tam anlamıyla solma değildi, henüz değildi, ama ilk vaatler kendini göstermeye başlamıştı, tıpkı belli bir ışıkta on yaşında bir çocuğun yüzünde yetişkini bir an görür gibi olmamıza benzer biçimde. Karşısına yayılmış oturan Jack bu konuşmayı yaparken gülünç görünüyorsa kim bilir kendisi ona ne kadar gülünç geliyordu. Jack'in hâlâ gururla taşıdığı, gömleğinin en üst düğmesinden kıvır kıvır taşan beyaz göğüs kılları, artık siyah olmadıklarını

ifşa etmeye yarıyordu ancak; bildik şablona uygun şekilde, keşiş modeli dökülen saçlarını telafi etmek için uzatmış ama inandırıcı olamamıştı; baldırları eskisi kadar kaslı değildi, kot pantolonunu tam doldurmuyordu; gözlerinde müstakbel boşluğun belli belirsiz habercisi, avurtlarında onunla takım bir çukurluk. O zaman kendi ayak bileklerinin cilveli bir karşılık olarak kalınlaşmasına, yaz göğünde kümülüs bulutları gibi şişen kalçasına, belinin dolgunlaşıp dişetlerinin çekilmesine ne demeli? Bütün bunlar henüz paranoyak milimetreler halinde olup bitiyordu. Daha da beteri, yılların kimi kadınlara reva gördüğü özel hakaret: Dudaklarının daimi bir sitem ifadesinin peşinde aşağı doğru bükülmeye başlaması. Tahtında oturmuş, müdafaa avukatına kaşları çatık bakan peruklu bir hâkime yakıştığı söylenebilir. Ya sevgiliye?

Ergenler gibi karşılıklı oturmuş, Eros uğruna kendilerini tartışmaya hazırlanıyorlardı.

Jack taktik zekâsını kullanarak ültimatomunu duymazdan geldi. "Bence vazgeçmemeliyiz, sence?" dedi.

"Giden sensin."

"Ben bunda senin de payın olduğunu düşünüyorum."

"Evliliğimizi parçalamak üzere olan ben değilim."

"Sana öyle geliyor."

Bunu mantıklı bir tonda söyledi; Fiona'nın bu kadar utanç verici herhangi bir çekişmede muhtemelen kendisinin hatalı olduğuna inanma eğilimine göre biçimlendirdiği o üç kelimeyi mağaramsı özgüvensizliğinin derinliklerine fırlattı.

Sonra içkisinden ölçülü bir yudum aldı. İhtiyaçlarında diretmek için sarhoş olmayacaktı. Fiona onun bağıra çağıra hatalı konumda olmasını tercih ederken, o ciddi ve akılcı olacaktı.

Gözlerini Fiona'nın gözlerinden ayırmadan, "Seni sevdiğimi biliyorsun" dedi.

"Ama daha genç birini istiyorsun."

"Bir cinsel hayatım olsun istiyorum."

Sıcak vaatlerde bulunmak, onu tekrar kendine çekmek, meşgul ya da yorgun olduğu için, müsait olmadığı için özür dilemek istiyorsa repliği buydu. Ama Fiona hiçbir şey söylemeyip başını çevirdi. O anda canının çekmediği bir tensel hayatı canlandırmaya zorla kendini adayacak değildi. Bilhassa ilişkinin zaten başlamış olduğundan kuşkulanırken. Jack inkâr etme zahmetine katlanma-

mıştı, Fiona da tekrar sormayacaktı. Sırf gurur meselesi değildi. Cevabından hâlâ korkuyordu.

"Ee?" dedi Jack, uzun bir aradan sonra. "Sen istemiyor musun?"

"Kafama böyle bir silah dayanmışken hayır."

"Silah derken?"

"Kendime çekidüzen vermezsem Melanie'ye gideceksin."

Fiona ne demek istediğini Jack'in gayet iyi anladığını, ama kadının adını onun ağzından duymak istediğini varsayıyordu; daha önce yüksek sesle telaffuz etmemişti hiç. Jack'in yüzünde bir seğirmeye ya da kasılmaya yol açtı bu, istemsiz, küçük bir uyarılma tiki. Yoksa çıplak anlatımı, "gitmek" fiili yüzünden miydi? Zaten kaybetmiş miydi onu? Ansızın başı döndü, tansiyonu birden düşmüş, sonra da fırlamış gibi. Koltuğun üzerinde doğrulup elinde kalmış olan karar taslağı sayfasını yere, halının üstüne bıraktı.

"Öyle değil" diyordu Jack. "Bak, şunu tersine çevir. Farz et sen benim yerimdeydin, ben de senin. Ne yapardın?"

"Gidip kendime bir erkek bulup sonra da seninle pazarlığa oturmazdım."

"Ne yapardın peki?"

"Canını sıkan nedir, öğrenmeye çalışırdım." Ses tonu kendine bile bağnazca geldi.

Jack teatral bir tavırla iki elini ona doğru uzattı. "Pekâlâ!" Kuşkusuz öğrencilerine uyguladığı Sokrates yöntemi. "Canını sıkan ne?"

Diyaloğun bütün aptallığına ve sahteliğine rağmen sorulabilecek tek soru buydu ve ona da Fiona çanak tutmuştu, ama Jack sinirine dokunuyordu, lütfen konuşuyor gibiydi; şimdilik cevap vermeyip odanın geri tarafına, iki haftadır neredeyse hiç çalınmamış piyanoya ve üzerinde kır evi tarzında sergilenen gümüş çerçeve içindeki fotoğraflara çevirdi gözlerini. Her ikisinin anne babaları –evlilikten bunaklığa–, Jack'in üç kız kardeşi, Fiona'nın iki erkek kardeşi, bunların şimdiki ve eski kocalarıyla karıları (vefasızlık edip kimseyi atmıyorlardı), on bir yeğen ve onların yapmış olduğu on üç çocuk. Kısa kuyruklu bir piyanonun üzerine sıkışmış küçük bir köyü iskân etmek üzere hızlanan hayat. Jack'le ikisinin katkıları aile toplantıları, neredeyse haftada bir sıklığında doğum günü armağanları ve pek pahalı olmayan şatolarda çoknesilli tatillerle sınırlı kalmıştı. Evlerinde çok akraba ağırlarlardı. Koridorun sonunda, katlanmış portatif yatağın, mama sandalyesinin ve oyun parkı-

nın, ayrıca üç sepet dolusu çiğnenmiş, solmakta olan oyuncağın durduğu, bir sonraki ilaveyi bekleyen bir ardiye vardı. Bu yaz için düşündükleri, Ullapool'un on beş kilometre kuzeyindeki şato da verecekleri kararı bekliyordu. Kötü basılmış broşüre bakılırsa bir hendek, çalışır halde bir asma köprü ve duvarda çengelleri, demir halkalarıyla bir zindan. Dünün işkencesi bugünün on iki yaş altı için heyecandı. Ortaçağ hükmünü düşündü tekrar, yedi hafta bir gün; yapışık ikizler davasının son aşamalarında başlamış bir dönem.

Olayın bütün dehşeti ve trajedisi, ikilemin ta kendisi, sadece hâkime gösterilen fotoğrafta sergileniyordu. Jamaikalı ve İskoç anne babadan doğma oğlan bebekler pediyatrik yoğun bakım yatağında, bir yaşam destek üniteleri yumağının ortasında, ayak uçlu baş uçlu yatıyordu, kalçalar yapışık, tek bir ortak gövde, ayrık bacakları omurgalarına dik açıda, çok kollu bir deniz yıldızını andırıyorlardı. Kuvözün kenarına sabitlenmiş mezura bu çaresiz, fazlasıyla insani bileşimin boyunu altmış santimetre olarak gösteriyordu. Omurilikleri ve kuyruk sokumları birleşik, gözleri kapalı, dört kol havada, mahkemenin kararına teslim olmuş. Havari adları, Matthew (Matta) ve Mark (Markos), zihin açıklığını teşvik etmemişti. Matthew'nun başı şişti, kulakları pembe tende birer girintiden ibaretti. Mark'ın yeni doğmuşlar için yün beresinin altındaki başı normaldi. Tek bir organları ortaktı: mesaneleri; büyük bölümü Mark'ın karın boşluğundaydı ve bir uzmanın belirttiği gibi "iki ayrı idrar yolundan kendiliğinden, serbestçe boşalıyordu". Matthew'nun kalbi büyüktü ama "neredeyse hiç kasılmıyordu". Mark'ın aortu Matthew'nunkini besliyor, her ikisini Mark'ın kalbi yaşatıyordu. Matthew'nun beyninde ciddi deformasyonlar vardı ve normal gelişmeyle bağdaşamazdı; göğüs boşluğunda işlevsel akciğer dokusu eksikti. Hemşirelerden birinin ifadesiyle, "ağlayacak ciğeri yoktu".

Mark normal meme emiyor, her ikisi için beslenip nefes alıyor, "bütün işi" o yapıyordu, dolayısıyla anormal derecede zayıftı. Yapacak hiçbir işi olmayan Matthew ise kilo alıyordu. Kendi hallerine bırakılırlarsa Mark'ın kalbi aşırı yorgunluktan er veya geç iflas edecek, ikisi de ölecekti. Matthew'nun altı aydan fazla yaşaması düşük ihtimaldi. Öldüğünde ikizini de beraberinde götürecekti. Londra'daki bir hastane normal ve sağlıklı bir çocuk olma potansiyeline sahip Mark'ı kurtarabilmek için acilen ikizleri ayırma izni almaya çalışıyordu. Ayırmak için cerrahlar ortak aortu kıskaçlayıp

kesmek ve böylece Matthew'yu öldürmek zorundaydılar. Ardından Mark'a karmaşık rekonstrüksiyon işlemleri uygulanacaktı. Jamaika'nın kuzey sahilinde bir köyde yaşayan sofu Katolik, sevgi dolu anne baba, inançlarının verdiği sükûnetle cinayeti onaylamayı reddediyordu. Canı Tanrı verirdi ve ancak Tanrı alabilirdi.

Fiona'nın hatırasının bir bölümünü konsantrasyonuna yönelik saldırı oluşturuyordu, bitmek bilmeyen, feci bir şamata; yüzlerce araba alarmı, yüzlerce kudurmuş cadı, "çığlık çığlığa manşetler" klişesini cisimleştiriyordu. Doktorlar, rahipler, televizyon ve radyo sunucuları, gazete yazarları, meslektaşlar, akrabalar, taksi şoförleri, genelde ulusun tamamı fikir sahibiydi. Anlatının unsurları etkileyiciydi: trajik bebekler, çocuklarının yanı sıra birbirlerini de aşkla seven iyi kalpli, vakur ve belagatli bir anne baba, hayat, sevgi, ölüm ve zamana karşı yarış. Maskeli cerrahlar doğaüstü inanışa karşı. Benimsenebilecek tutumlar yelpazesine gelince, bir uçta laik faydacılığa inanmışların görüşü vardı, yasal ayrıntılara sabırları yoktu ve kolay bir ahlaki denklem nimetine sahiptiler: İki ölü çocuktansa bir çocuğu kurtarmak yeğdir. Öteki uçta Tanrı'nın varlığına dair kesin bilginin yanı sıra iradesini de kavrayanlar bulunuyordu. Fiona, Temyiz Mahkemesi Hâkimi Lord Ward'dan alıntı yaparak karar metninin açılış cümlelerinde taraflara hatırlatmada bulunmuştu: "Bu mahkeme ahlak değil hukuk mahkemesidir; karşı karşıya olduğumuz duruma –başka örneği olmayan bir duruma– denk düşen hukuk ilkelerini bulup uygulamakla yükümlüyüz."

Bu korkunç yarışmada arzulanan veya diğeri kadar arzulanmaz olmayan tek bir sonuç vardı, ama bu sonuca varacak yasal bir yol bulmak kolay değildi. Fiona zaman kısıtlamasının baskısı altında, gürültülü bir dünya onu beklerken, bir haftayı ve on üç bin kelimeyi doldurmasına ramak kalmışken makul bir yol bulmuştu. En azından, mühleti daha da kısa olan Temyiz Mahkemesi onun karar metnini teslim ettiğinin ertesi günü hükmünü makul bulduğunu ima etmişti. Ne var ki bir hayatın diğerinden daha değerli olduğu varsayılamazdı. İkizleri ayırmak Matthew'yu öldürmek demekti. Ayırmamaksa, ihmal nedeniyle her ikisinin ölümüne yol açacaktı. Hem yasal hem de ahlaki hareket alanı kısıtlıydı ve mesele ehvenişer olarak tanımlanmalıydı. Bununla birlikte hâkim Matthew'nun menfaatini gözetmek zorundaydı. Ölümün menfaatine olmayacağı kesindi. Ama hayat seçeneği de yoktu. Beyni iptidaiydi, akciğeri

yoktu, kalbi işe yaramıyordu, muhtemelen acı çekiyordu ve ölüme mahkûmdu, üstelik yakın bir tarihte.

Fiona Temyiz Mahkemesi'nin kabul ettiği özgün bir formül geliştirerek ikizinin aksine Matthew'nun menfaati olmadığını ileri sürmüştü.

Ancak, ehvenişer tercih edilir olsa da yasaya aykırı olabilirdi. Matthew'nun bedenini yarıp aortu kesmek, yani cinayet nasıl haklı gösterilebilirdi? Fiona hastane avukatının ısrarla kendisine kabul ettirmeye çalıştığı fikri, ikizleri ayırmanın Matthew'yu yaşam destek ünitesinden –onun yaşam destek ünitesi Mark'tı– ayırmaya benzetilebileceği fikrini reddetmişti. Ameliyat, tedaviden vazgeçilmesi olarak değerlendirilemeyecek kadar saldırgan bir müdahaleydi, Matthew'nun bedensel bütünlüğüne tecavüzdü. Fiona argümanını bunun yerine "zorunluluk doktrini"ne dayandırmıştı; içtihat hukuku kapsamındaki bu kavrama göre hiçbir parlamentonun tanımlamak istemeyeceği sınırlı sayıdaki bazı koşullarda, daha büyük bir felaketi önlemek için ceza yasasını çiğnemek caizdi. Fiona'nın örnek gösterdiği davada, bir uçağı Londra'ya kaçıran, yolcular arasında terör estiren adamlar tamamen suçsuz bulunmuştu, çünkü kendi ülkelerindeki zulümden kaçmak amacıyla hareket etmişlerdi.

En önemli mesele olan niyete gelince, ameliyatın amacı Matthew'yu öldürmek değil, Mark'ı kurtarmaktı. Matthew müthiş çaresizliğiyle Mark'ı öldürmekteydi; doktorların Mark'ın yardımına koşup ölümcül tehdidi ortadan kaldırmalarına izin verilmeliydi. Matthew ayrılığın ardından, kasten öldürüldüğü için değil, kendi başına gelişimini sürdürmesi mümkün olmadığı için ölecekti.

Temyiz Mahkemesi kararını onayladı, anne babanın itirazı reddedildi ve iki gün sonra, sabah saat yedide ikizler ameliyathaneye alındı.

Fiona'nın en değer verdiği meslektaşları onu özellikle arayıp bularak tebrik ettiler ya da özel bir dosyada saklanmaya layık mektuplar yazdılar. İşin içindekilerin görüşü, kararının doğru ve incelikli olduğu yönündeydi. Mark'ın rekonstrüksiyon ameliyatları başarılıydı, kamunun ilgisi azalıp başka konulara yöneldi. Ama Fiona memnun değildi, zihnini davadan uzaklaştıramıyordu, geceleri saatlerce uyumayıp ayrıntıları kafasında evirip çeviriyor, karar metninin kimi paragraflarını değiştiriyor, farklı bir yol izliyordu. Veya çocuğu olmayışı da dahil, bildik konuları didikliyordu. Aynı

sıralarda sofuların zehirli düşünceleri pastel renkli küçük zarflar içinde gelmeye başlamıştı. Her iki çocuğun ölüme terk edilmesi gerektiği kanısındaydılar ve Fiona'nın verdiği karardan memnun değildiler. Bazıları hakaret ediyor, bazıları ona fiziksel zarar vermeye can attıklarını söylüyordu. Bunlardan birkaçı nerede oturduğunu bildiklerini ileri sürüyordu.

O yoğun haftalar Fiona'yı derinden etkilemişti, daha yeni yeni toparlanıyordu. Tam olarak neydi canını sıkan? Fiona da kocasıyla aynı soruyu sormaktaydı ve Jack şu anda ondan cevap bekliyordu. Westminster Katolik Başpiskoposu görüşünü duruşmadan önce mahkemeye yazılı olarak ibraz etmişti. Fiona karar metninde başpiskoposun tercihine saygılı bir tonda değinerek onun Tanrı'nın iradesine karışmış olmamak için Matthew'yla birlikte Mark'ın da ölmesinden yana olduğunu belirtmişti. Din adamlarının dinbilimsel bir çizgiyi korumak için anlamlı bir hayat potansiyelini yok etmek istemeleri onu şaşırtmıyor, kaygılandırmıyordu. Hukukun da benzer sorunları vardı; hekimlerin kimi umutsuz hastaları havadan, sudan ya da besinden mahrum ederek öldürmelerine izin veriyor, ölümcül bir iğneyle ânında kurtuluşa ise izin vermiyordu.

Geceleri aklına ikizlerin fotoğrafı ve incelemiş olduğu onlarca başka fotoğraf, tıp uzmanlarından dinlediği ayrıntılı teknik bilgiler geliyordu; bebeklerin tek tek bütün sorunlarına, Mark'a normal bir hayat sağlayabilmek için bebek etine uygulamak zorunda oldukları kesim, parçalama, birleştirme ve katlamalara, iç organların rekonstrüksiyonuna, bacakların, cinsel organların ve bağırsakların doksan derece döndürülmesine ilişkin bilgiler. Yatak odasının karanlığında Jack yanında usul usul horlarken Fiona bir uçurumun tepesinden aşağıya bakar gibi hissediyordu kendini. Hatırladığı Matthew'yla Mark fotoğraflarında kör ve amaçsız bir hiçlik görüyordu. Mikroskobik bir yumurta kimyasal olaylar zincirinin bir yerindeki aksamadan, bir protein tepkimeleri çağlayanında minicik bir arızadan ötürü vaktinde bölünememişti. Moleküler bir olay patlayan bir evren misali genişleyerek insanlığın acıları ölçeğine ulaşmıştı. Ortada bir acımasızlık, bir intikam, işlerine akıl sır ermeyen bir hayalet yoktu. Yanlış yazılan bir gen, çarpılmış bir enzim formülü, kopan bir kimyasal bağdı sadece. Anlamsız olduğu kadar önemsiz bir doğal israf süreci. Aynı ölçüde tesadüfi, aynı ölçüde anlamsız olan sağlıklı, mükemmel teşekkül etmiş hayatı vurgulamaktan başka işe

yaramıyordu. Dünyaya düzgün biçimlenmiş uzuvlarının hepsi yerli yerinde gelmek, acımasız değil sevgi dolu bir anne babanın evladı olmak, coğrafi ya da toplumsal tesadüfler sayesinde savaştan ya da yoksulluktan kurtulmuş olmak tamamen şansa bağlıydı. Dolayısıyla rahat rahat erdemli olabilmek de.

Davadan sonra bir süre boyunca uyuşmuş gibiydi, daha aldırışsız, daha duygusuzdu, işini yapıyor, kimseye bahsetmiyordu. Ama beden konusunda bir hassasiyet edinmişti, kendi bedenine, Jack'in bedenine her baktığında tiksiniyordu neredeyse. Bunu nasıl konuşabilirdi? Hukuk kariyerinin bu noktasında, onca dava arasında bu bir tek davanın, kederiyle, ayrıntılarıyla, kamuoyunda uyandırdığı ilgi ve yankılarıyla kendisini bu kadar mahrem bir şekilde etkileyebildiğini kocasına söylemesi pek mantıklı olmazdı. Zavallı Matthew'yla birlikte Fiona'nın bir yanı da bir süre boyunca soğumuştu. Bir çocuğu bu dünyadan gönderen, otuz dört incelikli sayfada argümanlarıyla varoluşunu noktalayan kendisiydi. Matthew'nun şiş kafası ve kasılmayan kalbiyle ölüme zaten mahkûm olması önemli değildi. Kendisi de başpiskopos kadar mantıksızdı ve içindeki büzüşmeyi hak ettiğini düşünmeye başlamıştı. Bu duygu daha sonra geçmiş, ama hafızada bıraktığı yara tam kapanmamıştı, yedi hafta bir gün sonra bile.

Bedensiz olmayı, fiziksel kısıtlamalardan kurtulmuş olarak süzülmeyi isterdi en çok.

• • •

Jack'in bardağının cam sehpaya değince çıkardığı sesle salona ve kocasının sorusuna döndü. Jack gözünü ayırmadan ona bakıyordu. Fiona bir itirafname düzmeyi becerebilseydi bile itiraflık halde değildi. Herhangi bir zaaf sergilemek de istemiyordu. Yapılacak işi vardı, karar metninin sonuç bölümü okunacaktı, melekler bekliyordu. Mesele Fiona'nın ruh hali değildi. Sorun kocasının yapmakta olduğu seçim ve şu anda uyguladığı baskıydı. Fiona birden öfkelendi yine.

"Son kez soruyorum Jack. Onunla görüşüyor musun? Cevap vermezsen evet diye kabul edeceğim."

Ama Jack de ayaklanmış, ondan uzaklaşarak piyanoya doğru yürüyordu; orada durdu, bir eli piyanonun açık kapağına dayalı

halde dönmeden önce sabrını topladı. O anda aralarındaki sessizlik genişledi. Yağmur dinmişti, parktaki meşe ağaçları sessizdi.

"Açık konuştuğumu sanıyorum. Senden bir şey gizlemek istemiyorum. Öğle yemeği yedik birlikte. Bir şey olmadı. Önce seninle konuşmak istedim..."

"İyi, konuştun işte, cevabını da aldın. Şimdi ne olacak?"

"Şimdi sen anlat sana ne olduğunu."

"Bu öğle yemeği ne zamandı? Neredeydi?"

"Geçen hafta, işte. Büyütülecek bir şey değil."

"Sadece ilişkiye dönüşecek bir şey."

Jack odanın karşı tarafında durmaya devam ediyordu. "Durum bu" dedi. Ses tonu düzdü. Makul bir adam üstüne varıla varıla bitkin düşmüş. İnanılmazdı, bu teatral pozları yedirebileceğini sanıyordu. Fiona'nın gezici hâkimlik yaptığı dönemlerde, kimilerinin ağzında bir iki diş kalmış, yaşlanmakta olan ve okuma yazma bilmeyen sabıkalılar bile huzuruna çıktıklarında sanık sandalyesinde yüksek sesle düşünerek bundan daha başarılı bir performans sunmuşlardı.

"Durum bu" diye tekrarladı Jack. "Üzgünüm."

"Neyi mahvetmek üzere olduğunun farkında mısın?"

"Ben de aynı şeyi sana söyleyebilirim. Bir şeyler oluyor, sen bana söylemiyorsun."

Bırak gitsin, dedi bir ses, Fiona'nın kendi sesi, düşüncelerinin arasına girerek. Ve o anda aynı bildik korku onu pençesine aldı. Hayatının geri kalanını tek başına idare edemezdi, etmeye de niyeti yoktu. Yaşıtı olan iki yakın arkadaşı boşanma nedeniyle uzun zamandır kocalarından yoksundular ve kalabalık bir mekâna tek başlarına girmekten hâlâ nefret ediyorlardı. Ayrıca, sosyal avantajın ötesinde, Jack'i sevdiğini de biliyordu. Ama o sevgiyi şu anda hissetmiyordu.

"Senin kusurun," dedi Jack, odanın karşı tarafından, "kendinle ilgili açıklama yapman gerektiğini asla düşünmemen. Sen benden uzaklaştın. Fark ettiğimi, aldırdığımı anlamış olmalısın. Ancak geçeceğini düşünsem ya da sebebini bilsem katlanabilirdim herhalde. Yani..."

Bu noktada Jack ona doğru yürümeye başlamıştı, ama Fiona varacağı sonucu öğrenemedi, giderek artan sinirinin bir cevaba dönüşmesine fırsat olmadı, çünkü o anda telefon çaldı. Fiona dü-

şünmeden açtı telefonu. Nöbetçiydi, gerçekten de asistanı Nigel Pauling'di arayan. Sesi her zamanki gibi tereddütlü, kekemeliğin sınırında. Ama daima verimli çalışırdı ve hoş bir mesafeliliği vardı.

"Bu saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim Sayın Leydim."

"Önemli değil. Söyle."

"Wandsworth Edith Cavell Hastanesi'nin vekilinden telefon geldi. Kanserli bir hastaya acilen kan nakli yapmaları gerekiyormuş, on yedi yaşında bir oğlan. Kendisi de, annesiyle babası da onay vermeye yanaşmıyor. Hastane bu durumda..."

"Niye yanaşmıyorlar?"

"Yehova'nın Şahitleri'ymişler Sayın Leydim."

"Anladım."

"Hastane onların arzusu hilafına hareket etmeyi yasallaştıracak bir mahkeme kararına ihtiyaç duyuyor."

Fiona saatine baktı. On buçuğu biraz geçiyordu.

"Ne kadar zamanımız var?"

"Çarşambadan sonra tehlikeli olacağını söylüyorlar. Son derece tehlikeli."

Fiona etrafına baktı. Jack salondan çıkıp gitmişti. "Öyleyse salı günü saat 14'e acil duruşma listesine al" dedi. "Davalılara tebligatta bulun. Hastaneye talimat ver, ebeveyni bilgilendirsinler. Başvuru hakları olacak. Oğlana hukuki temsil yetkisi olan bir vasi tayin ettir. Hastaneye talimat ver, en geç yarın saat 16'da yazılı ifadelerini ibraz etsinler. Görevli onkolog tanık ifadesi ibraz edecek."

Fiona'nın zihni bir an boşaldı. Boğazını temizleyip devam etti. "Kan ürünlerinin niçin gerekli olduğunu öğrenmek isteyeceğim. Anne baba da ifadelerini salı günü öğlene kadar ibraz etmek için ellerinden geleni yapsınlar."

"Hemen ilgileniyorum."

Fiona pencereye yaklaşıp meydana boş boş baktı; ağır aksak haziran gurubunun son anlarında ağaçlar kapkara şekillere dönüşmekteydi. Sarı sokak lambaları şimdilik kaldırımda birer daireden başka yeri aydınlatmıyordu. Pazar akşamı trafiği hafiflemişti, Gray's Inn Yolu'ndan, High Holborn'dan hiçbir ses gelmiyordu kulağına. Bir tek yapraklara çarpan seyrelmiş yağmur damlalarının pıtırtısı ve yakınlardaki bir oluktan gelen uzak müzikal gurultu. Aşağıda, komşunun kedisinin bir su birikintisinin etrafından özenle dolaşıp çalılığın altındaki karanlığa dalarak gözden kayboluşunu izledi.

Jack'in çekilmiş olması onu rahatsız etmemişti. Aralarındaki konuşma eziyetli bir açıksözlülüğe doğru gitmekteydi. Tarafsız bir bölgeye, başka insanların sorunlarının ağaçsız fundalığına teslim edilmiş olmanın getirdiği rahatlama inkâr edilemezdi. Yine din. Bir teselli sunuyordu insanlara. Çocuk neredeyse on sekiz yaşında, yasal bağımsızlık yaşında olduğuna göre onun istekleri ağırlık taşıyacaktı.

Bu ani bölünmede bir özgürlük vaadi keşfetmek sapıklıktı belki. Şehrin öbür tarafında ergenlik çağında bir oğlan inançları ya da ebeveyninin inançları uğruna ölümle yüz yüze geliyordu. Fiona'nın işi ya da misyonu onu kurtarmak değil, neyin mantıklı ve yasal olduğuna karar vermekti. Bu çocuğu kendi gözüyle görmek, kendini bir iki saatliğine ailevi sorunlar batağından ve mahkemeden uzaklaştırıp bir yolculuk yapmak, dolambaçların içine dalmak, kendi gözlemlerine dayanan bir hüküm vermek isterdi. Anne babanın inancı oğullarının inancının onaylanması da olabilirdi, çocuğun itiraz etmeyi göze alamadığı bir ölüm fermanı da. Şimdilerde bizzat araştırmak son derece olağandışıydı. Seksenli yıllarda bir hâkim ergenlik çağındaki bir çocuğu vesayet altına alıp onunla kendi makam odasında, hastanede ya da evinde görüşebiliyordu hâlâ. Soylu bir ideal, eğrilmiş ve paslanmış bir zırh gibi nasılsa modern çağa kadar gelmişti. Hâkimler hükümdarı temsil ederdi; yüzyıllardır ulusun çocuklarının vasileriydiler. Şimdilerde bu işi Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetleri görevlileri yapıyor ve rapor hazırlıyorlardı. Yavaş işleyen eski verimsiz sistemde insani unsur korunuyordu. Şimdi gecikmeler daha azdı, işaretlenecek kutucuklar daha fazlaydı, kanıtsız kabul edilecek şeyler de öyle. Çocukların hayatları bilgisayar hafızasında kesin olarak, ama biraz daha şefkatsizce korunuyordu.

Hastane ziyareti duygusal bir kapristi. Pencereye sırtını dönüp tekrar koltuğuna giderken fikri zihninden uzaklaştırdı. Sabırsızca iç çekerek oturdu ve Stamford Hill'li Yahudi kızlarla çekişme konusu olan mutlulukları meselesindeki karar metnini eline aldı. Son sayfalar, sonuç bölümü yine elindeydi. Ama şimdilik kendi yazdıklarına bakacak gücü bulamıyordu kendinde. Bu ilk değildi, daha önce de bir davada kendisinin yer almasının saçmalığını, anlamsızlığını düşünüp geçici olarak felce uğradığı olmuştu. Çocuklarına okul seçen bir anne baba: Düşmanca bir fikir ayrılığıyla fazla paranın

zehirli bileşimi, özel hayata ait masum, önemli, olağan bir meseleyi devasa bir bürokrasi çarkına dönüştürmüştü; hukuki evrakla dolu klasörler o kadar çok ve ağırdı ki, mahkemeye ancak tekerlekli kitaplıklarla getirilebiliyordu; âlimane münakaşalar, usule ilişkin duruşmalar, ertelenen kararlar – hengâmenin tamamı dengesiz, iyi bağlanmamış bir sıcak hava balonu gibi yargı hiyerarşisinin içinde ağır mı ağır yükseliyordu. Anne baba anlaşamıyorsa hukuk istemeye istemeye de olsa kararı vermek zorundaydı. Fiona bir nükleer bilimcinin ciddiyeti ve işleyişe bağlılığıyla mahkemeye başkanlık edecekti. Aşkla başlayan ve nefretle biten bir süreç hakkında hüküm verecekti. Mesele aslında bir sosyal hizmet görevlisine devredilmeliydi; makul bir karara varması yarım saat sürerdi.

Fiona Judith'in, asistanının söylediğine göre duruşmaya her ara verilişinde bir sonraki sigarasına yetişmek üzere Adalet Sarayı'nın mermer zeminini koşar adım katedip cilalı taş kemerlerin altından yıldırım hızıyla geçerek Strand'e çıkan huzursuz kızıl saçlı kadının lehine karar vermişti. Çocuklar annelerinin kendileri için seçtiği karma okula devam etmeliydi. On sekiz yaşına kadar eğitimlerine burada devam ettikten sonra isterlerse yüksek öğrenim görebilirlerdi. Karar metni Haredi cemaatine, kadim gelenek ve törelerinin sürekliliğine saygı sunuyor, cemaate özgü görüşler konusunda, bu görüşlere içtenlikle inanıldığının bariz olduğunu saptamanın ötesinde mahkemenin bir yorumu olmadığını da ekliyordu. Ne var ki babanın tanık gösterdiği cemaat üyeleri sonuçta davayı kaybetmesine katkıda bulunmuştu. Cemaatin saygın bir üyesi, belki fazlasıyla gururlu bir tonda, Haredi kadınlarından beklenen şeyin, kendilerini "güvenli bir yuva" kurmaya adamaları olduğunu ve on altı yaşından sonraki eğitimin yerinde olmadığını söylemişti. Bir başkası, oğlanların bile nadiren meslek sahibi olduklarını söylemişti. Bir üçüncüsü, kızlarla oğlanların saflıklarını koruyabilmeleri için okulda birbirlerinden tamamen ayrı tutulmaları gerektiği görüşünde biraz fazla ısrarlı davranmıştı. Bütün bunların, yaygın ebeveyn tutumunun ve çocukların ideallerini desteklemek gerektiği yolundaki, genelde kabul görmüş düşüncenin oldukça dışında yer aldığını belirtmişti Fiona. Tarafsız ve makul anne babanın da böyle düşünmesi gerekirdi. Fiona sosyal hizmet görevlisiyle hemfikirdi: Kızlar babalarının kapalı cemaatine geri dönerse anneleriyle ilişkileri kesilecekti. Öteki seçenekte böyle bir kopuş muhtemelen yaşanmayacaktı.

Mahkemenin görevi her şeyden önce çocukların yetişkinliğe ulaştıklarında nasıl bir hayat yaşamak istedikleri konusunda kendi kararlarını verebilmelerini sağlamaktı. Kızlar babalarının veya annelerinin dinsel yorumunu benimseyebilir ya da hayatta mutluluğu başka yerde bulabilirlerdi. On sekiz yaşını geçtiklerinde ebeveynin de, mahkemenin de yetki alanı dışında kalacaklardı. Fiona son olarak da hafifçe babanın kulağını çekiyor, Mr. Bernstein'ın seçtiği danışma ve dava avukatlarının kadın olduğuna, ayrıca mahkemenin atadığı sosyal hizmet görevlisinin, Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetlerinin –dirayetli ve dağınık– kadın memurunun deneyiminden de yararlandığına değiniyordu. Ayrıca bir kadın hâkimin emrine kayıtsız şartsız tabiydi. Kızlarından meslek sahibi olma imkânını niçin esirgemek istediğini sorgulamalıydı.

Tamamdı. Düzeltmeler yarın sabah erkenden son taslağa uygulanacaktı. Fiona ayağa kalkıp gerindi, sonra viski bardaklarını alıp yıkamak üzere mutfağa gitti. Ellerinin üzerinden akıp giden ılık su rahatlatıcıydı, lavabo başında bir dakika kadar boş boş durdu. Ama bir yandan da Jack'ten gelebilecek sesleri dinliyordu. Yatmaya hazırlandığını antika boruların gurultusu haber verirdi. Işıkları kapatmak üzere salona döndüğünde pencerenin önü tekrar çekti onu.

Aşağıdaki meydanda, kedinin etrafını dolaştığı su birikintisinin biraz ötesinde, kocası bir bavulu çekerek yürüyordu. İşe gidip gelirken kullandığı evrak çantası omzuna asılıydı. Arabasına, ikisinin ortak arabasına varınca kapıyı açtı, bavulla çantayı arka koltuğa bıraktı, öne binip motoru çalıştırdı. Farlar yanıp sıkışık park yerinden çıkabilmek için ön tekerlekler tam döndüğünde radyonun sesi geldi hafiften. Pop müzik. Ama Jack poptan nefret ederdi.

Bavulunu akşam daha erken bir saatte, konuşmaya başlamadan epey önce hazırlamış olmalıydı. Belki de konuşmanın ortasında, yatak odasına çekildiğinde. Fiona'nın hissettiği, çalkantı, öfke ya da keder değil, sadece bitkinlikti. Pratik olmaya karar verdi. Şu anda yatabilirse uyku hapı almasına gerek kalmazdı. Tekrar mutfağa döndü; birbirlerine notlarını her zaman bıraktıkları çam masanın üzerinde bir not bulmayı ummadığını söylüyordu kendi kendine. Hiçbir şey yoktu. Ön kapıyı kilitleyip koridordaki ışıkları söndürdü. Yatak odası hiç dokunulmamış gibi görünüyordu. Jack'in gardırobunu açıp karısı sıfatıyla bakarak yanına üç ceket almış olduğunu hesapladı; en yenisi Gieves & Hawkes'tan kirli beyaz

bir keten ceketti. Banyoda, tıraş çantasının içindekileri tahmin etmek için Jack'in dolabını açma isteğini bastırdı. Yeterince bilgi edinmişti. Yatakta aklından geçen tek bilinçli düşünce, Jack'in ona duyurmadan holden geçebilmek için çok dikkat etmiş, ön kapıyı riyakâr bir yavaşlıkla çekip kapatmış olması gerektiğiydi.

Bu bile uykuya gömülmesine engel olamadı. Ama uyku da kurtuluş değildi; daha bir saat geçmeden, etrafını onu suçlayan kişiler çevirmişti. Belki de yardım istiyorlardı. Çehreler birleşip ayrılıyordu. İkiz bebeklerden kulaksız, şiş kafalı, kalbi kasılmayan Matthew, tıpkı başka gecelerde de yaptığı gibi gözlerini dikip bakıyordu sadece. İki kız kardeş, Rachel'la Nora, sitemkâr bir tonda ona sesleniyor, belki Fiona'nın kusurlarını, belki de kendi kusurlarını sıralıyorlardı. Jack yaklaşıyor, yeni kırışmış alnını Fiona'nın omzuna yaslıyor, mızıldanan bir tonda onun seçimlerini geleceğe taşımanın Fiona'nın görevi olduğunu açıklıyordu.

Saati altı buçukta çaldığında Fiona derhal doğrulup oturdu ve yatağın boş tarafına bir an anlayamadan baktı. Sonra banyoya girdi ve kendini mahkemede bir güne hazırlamaya başladı.

İki

Gray's Inn Meydanı'ndan Kraliyet Adalet Sarayı'na her zamanki yoldan yürümeye başladı; düşünmemek için elinden geleni yapıyordu. Bir elinde evrak çantası vardı, ötekinde açık bir şemsiye. Işık hazin yeşildi, yanaklarına değen şehir havası serin. Ana girişten dışarı çıkarken canayakın kapıcı John'la havadan sudan sohbet etmekten kaçınarak kısa bir baş selamıyla yetindi. Bunalım geçiren bir kadına çok fazla benzemediğini umuyordu. Durumunu zihninden uzaklaştırmak için, ezberlemiş olduğu bir parçayı iç kulağına çalıyordu. İşe gidiş saati trafiğinin uğultusunu bastıran ideal benliğiydi işittiği; asla olamayacağı piyanist, Bach'ın 2 no.'lu partitasını mükemmelen icra ediyordu.

Yaz mevsiminin çoğu gününde yağmur yağmıştı, şehrin ağaçları kabarmış gibiydi, tepeleri genişlemişti; kaldırımlar yıkanmış, pürüzsüzdü, High Holborn'da görücüye çıkmış arabalar temizdi. Son baktığında met halindeki Thames de kabarıktı, daha koyu kahverengi, somurtkan ve isyankâr, köprü ayaklarına tırmanıyordu, sokaklara taşmak üzereydi. Ama herkes yakınarak, kararlı, sırılsıklam, itiş kakışa devam ediyordu. Kuvvetli rüzgâr akımları bozulmuş, denetlenmeleri artık mümkün olmayan unsurlar tarafından güneye kaydırılmıştı, Azorlar'dan gelen yaz esintilerinin önünü tıkıyor, kuzeyden dondurucu soğukları çekiyorlardı. İnsan eseri iklim değişikliğinin, eriyen deniz buzları nedeniyle atmosferin üst tabakalarında görülen bozulmanın; ya da kimsenin kabahati olmayan kuraldışı güneş lekesi faaliyetinin; veya doğal değişkenliğin, eski ritimlerin, gezegenin kaderinin sonucu. Ya da her üçü veya herhangi ikisi birden. Ama sabahın bu saatinde açıklamalarla kuramların ne yararı olabilirdi? Fiona'nın ve diğer Londralıların gitmeleri gereken işler vardı.

Chancery Yolu'ndan aşağı inmek üzere sokağın karşı tarafına geçerken yağmur şiddetlenmiş, ansızın çıkan soğuk rüzgârın etkisiyle yan yatmıştı. Hava kararmıştı, yağmur damlaları bacaklarına buz gibi çarpıp sekiyor, sessiz, içine kapanık kalabalıklar süratle

gelip geçiyordu. High Holborn trafiği gürültüyle, enerjik, yılmadan yanı sıra akıyor, farlar asfaltta parlarken Fiona yine muhteşem girişi dinliyordu, Fransız tarzı *adagio*, ağır, yoğun akorlarda uzaklardan bir caz vaadi. Ama kaçışı yoktu, parça onu doğrudan Jack'e götürdü: Geçen nisan ayında ona doğum günü armağanı olarak bu parçayı ezberlemişti. Meydan alacakaranlık, ikisi de işten yeni dönmüş, sehpaların üzerinde lambalar yanmış, Jack'in elinde bir şampanya kadehi, kendi kadehi piyanonun üzerinde, önceki haftalarda hafızasına sabırla kaydettiği parçayı çalmıştı. Ardından Jack'in takdir ve mutluluk nidaları, böyle bir hafıza başarısı karşısında sevecenlikle abarttığı şaşkınlık, sonundaki uzun öpüşmeleri, Fiona'nın mırıltı halindeki doğum günü tebriği, Jack'in yaşlı gözleri, kristal kadehlerin şıngırtısı.

Böylece kendine acıma motoru dönmeye başladı; Fiona çaresiz, Jack için ayarlamış olduğu çeşitli eğlenceleri hatırladı. Liste marazi uzunluktaydı: sürpriz operalar, Paris, Dubrovnik, Viyana, Trieste yolculukları, Roma'da Keith Jarrett (hiçbir şeyden haberi olmayan Jack'e küçük bir valiz ve pasaportuyla birlikte onunla buluşmak üzere işten doğru havaalanına gitmesi için verilen talimatlar), işlemeli kovboy çizmeleri, oymalı cep matarası ve yeni tutkusu jeoloji onuruna, deri kılıfı içinde bir on dokuzuncu yüzyıl kâşif numune çekici. Elli yaşına geldiğinde ikinci ergenliğini kutsamak üzere bir zamanlar Guy Barker'a ait olan bir trompet. Bu armağanlar Fiona'nın Jack'e ısrarla verdiği mutluluğun sadece bir parçasını temsil ediyordu; cinsellik de o parçanın sadece bir bölümüydü ve sadece son zamanlarda başarısızdı; bu başarısızlık Jack tarafından müthiş bir haksızlık mertebesine getirilmişti.

Keder ve şikâyetlerin artan ayrıntıları, oysa gerçek öfke ileride. Elli dokuz yaşında, terk edilmiş bir kadın; yaşlılığın bebeklik döneminde, emeklemeyi yeni öğreniyor. Zihnini partitaya dönmeye zorlayarak Chancery Yolu'ndan kendisini Lincoln's Inn'e ve dolambaçlı mimari şaşaasına götürecek olan dar geçide saptı. Şemsiyesine çarpan yağmur damlalarının patırtısını bastıran oynak andanteyi duyuyordu: yürüyüş hızı, Bach'ta nadiren rastlanan bir işaret, kaygısız, güzel bir ezgi, fonda gezinen bas, Great Hall'un önünden geçerken o doğaüstü gamsız ezgiye uyan kendi adımları. Notalar belirgin bir insani anlamı zorluyor, ama hiçbir anlam taşımıyorlardı. Salt arıtılmış güzellik. Ya da en belirsiz ve

geniş şekliyle sevgi, herkese, ayrım yapmadan yönelen bir sevgi. Belki çocuklara. Johann Sebastian'ın iki evlilikten yirmi çocuğu olmuştu. İşi hayatta kalmış olan çocuklarını sevmesini, eğitmesini, onlara bakıp onlar için besteler yapmasını engellememişti, buna izin vermemişti. Çocuk. Zihni kocasına olan sevgisi uğruna kusursuz şekilde öğrendiği ve hiç tökezlemeden, hız kesmeden, sesleri ayırmayı ihmal etmeden çaldığı zahmetli füge geçtiğinde aynı kaçınılmaz düşünce tekrarlandı.

Evet, çocuğunun olmayışı kendi içinde bir fügdü, bir kaçıştı –şimdi direnmeye çalıştığı her zamanki tema buydu–, esas kaderinden kaçış. Annesinin tanımına göre kadın olmayı başaramayışı. Bu duruma nasıl geldiği ise, yirmi yılı aşkın bir süre boyunca Jack'le çaldıkları ağır tempolu bir kontrpuandı; ortaya çıkıp sonra geri çekilen, her defasında Fiona tarafından korku, hatta dehşet anlarında tekrarlanan disonansların ahengi böldüğü doğurganlık yılları geçip gidivermişti; Fiona neredeyse fark etmemişti meşguliyetten.

Kısa anlatılması daha iyi olacak bir öykü. Finaller, birtakım başka sınavlar, sonra baro sınavı, staj, şansına, itibarı yüksek bir hukuk bürosundan gelen davet ve daha ilk yıllarda umutsuz birkaç davayı savunurken kazandığı başarı – çocuk yapmayı otuzlu yaşlarının başına kadar ertelemek ne kadar mantıklı görünmüştü. O yaşlar ise beraberinde karmaşık, önemli davalar ve başarı üstüne başarı getirmişti. Jack de ikircikliydi, bir iki yıl daha erteleme taraftarıydı. Otuzlu yaşların ortasına geldiklerinde Jack Pittsburgh'da hocaydı, Fiona ise günde on dört saat çalışıyor, gelip giden yeğenlere rağmen kendine ait bir aile fikrinden uzaklaştıkça aile hukukuna iyice gömülüyordu. Sonraki yıllarda, normale göre genç yaşta hâkimliğe atanabileceği ve gezici görev yapmak zorunda olabileceği yolundaki ilk söylentiler başlamıştı. Ama atama yapılmamıştı, henüz. Kırklı yaşlarında ise, geç gebelikle otizm konusunda kaygılar çıkmıştı ortaya. Kısa süre sonra, Gray's Inn Meydanı'na tekrar küçük konuklar, gürültücü, talepkâr yeğen çocukları gelmiş, kendi hayat tarzına bir bebeği sıkıştırmanın ne kadar zor olacağını hatırlatmıştı ona. Ardından pişmanlıkla evlat edinmeyi düşünmeler, bir iki bilgi edinme girişimi ve bunu izleyen, giderek hızlanan yıllarda ara sıra ortaya çıkan şüphe kıvranmaları, gece geç vakitte taşıyıcı annelik konusunda alınan kesin kararlardan sabah erken saatte işe koşarken vazgeçmeler. Ve nihayet, bir sabah saat dokuz buçukta, Kraliyet

Adalet Sarayı'nda, Yüksek Adalet Divanı Başkanı'nın yönettiği yemin töreninde, peruklu iki yüz meslektaşının karşısında, üzerinde cüppesi, bağlılık ve hâkimlik yeminlerini edip hakkında yapılan esprili konuşmayı kıvançla dinlerken, oyunun bittiğini anlamıştı; tıpkı geçmişin İsa'yla evlenen kadınları gibi o da artık hukuka aitti.

Yeni Meydan'ın karşı tarafına geçip kitapçı Wildy'ye yaklaştı. Kafasının içindeki müzik duyulmaz olmuştu, ama bu kez bir başka eski tema çıkmıştı ortaya: kendini suçlama. Bencildi, huysuzdu, soğuk ve hırslıydı. Kendi amaçlarının peşinde koşmuş, mesleğinin özünde kendini tatmin olduğunu bilmezden gelmiş, iki ya da üç sevecen ve yetenekli bireyin varoluşuna imkân tanımamıştı. Yaşayan çocukları olsa, onların dünyaya gelmemiş olabileceğini düşünmek dehşete düşürürdü onu. İşte cezası da buydu: Bu felakete tek başına göğüs gerecekti; Fiona için kaygılanıp telefon edecek, ellerindeki işi bırakıp bir araya gelerek acilen mutfak masasında toplantılar yapacak, aptal babalarıyla konuşup aklını başına getirerek eve döndürecek mantıklı, yetişkin çocukları yoktu. Peki ya kendisi alır mıydı kocasını eve? Çocuklar Fiona'nın da aklını başına getirmek durumunda kalırdı. Neredeyse var olan çocuklar: belki bir müzenin küratörü olan boğuk sesli kız ve yetenekli, henüz yerleşik olmayan, çok fazla konuda maharetli, üniversiteyi bitirememekle birlikte Fiona'dan çok daha başarılı bir piyanist olan oğlan. Her ikisi de daima sevecen; Noel'lerde, yaz tatiline gidilen şatolarda, en küçük akrabalarını eğlendirmekte üstlerine yok.

Pasaj boyunca yürürken Wildy'nin vitrininde sergilenen hukuk kitapları ilgisini çekmedi; Carey Sokağı'nda karşı kaldırıma geçti ve Adalet Sarayı'nın arka kapısından içeriye girdi. Kubbeli bir koridoru, sonra bir ikincisini boydan boya aştı, merdivenden üst kata çıktı, birtakım duruşma salonlarının önünden geçti, tekrar aşağı indi, avluya çıkıp yürüdü, karşı tarafta merdiven başında durup şemsiyesini silkeledi. Bu hava ona daima okulu hatırlatırdı; soğuk, rutubetli taşın kokusunu ya da temasını ve hafiften korkuyla karışık bir heyecanı. Asansördense merdiveni tercih etti, kendi katının geniş sahanlığına doğru sağa dönüp kırmızı halının üzerinde ağır adımlarla yürüdü; birçok Yüksek Divan hâkiminin kapılarının açıldığı bu sahanlığı çocuklar için yapılan Noel takvimlerine benzetirdi bazen. Bu geniş ve kitabi odaların her birinde meslektaşları her gün davalarına, duruşmalarına gömülerek bir ayrıntı ve görüş ayrılıkları

labirentinde kaybolurlardı; bundan biraz da olsa korunmanın tek yolu belirli tarzdaki bir şakalaşma ve ironiydi. Tanıdığı hâkimlerin çoğu incelikli bir espri anlayışına sahipti, ama bu sabah ortalıkta Fiona'yı eğlendirmek isteyen kimse yoktu, buna sevindi. İlk gelen oydu herhalde. İnsanı yataktan fırlatmak için ailevi fırtınalar birebirdi.

Odasına geldiğinde eşikte durdu. Nigel Pauling derli toplu ve tereddütlü, Fiona'nın masasına eğilmiş dosyaları hazırlıyordu. Her pazartesi olduğu gibi mutat hafta sonu soruları soruldu. Fiona'nınki "sakin" geçmişti, bu sözcükle birlikte Bernstein davası karar metninin düzeltilmiş halini asistanına uzattı.

O günkü işler. Saat onda görülecek Fas davasında, küçük kızın, babası mahkemeye aksi yönde taahhütte bulunmuş olmasına rağmen, adam tarafından gerçekten de yargı bölgesinden alınıp Rabat'a götürüldüğü doğrulanmıştı; çocuğun nerede olduğu belli değildi, babasından ses seda çıkmamıştı, avukatı ne diyeceğini bilemiyordu. Anne psikiyatrik tedavi görüyordu, ama mahkemeye gelecekti. Lahey Sözleşmesi aracılığıyla temyize niyetliydiler; Fas neyse ki sözleşmeye imza atan tek İslam devletiydi. Pauling bütün bunları özür dilercesine, süratle anlattı; sanki çocuğu kaçıran adamın kardeşiymiş gibi ellerini saçlarında sinirli sinirli gezdiriyordu. Zavallı anne, mahkemede oturduğu yerde tir tir titreyen solgun yüzlü, aşırı zayıf bir profesördü; Bhutan sagaları konusunda uzmandı ve tek çocuğuna son derece düşkündü. Baba da, dürüst olmamakla birlikte, kendine göre kızına düşkündü, onu kâfir Batı'nın şerrinden koruyordu. Evraklar Fiona'nın masasının üstünde beklemekteydi.

O günkü işlerin geri kalanı zaten zihninde netti. Masasına giderken Yehova'nın Şahitleri davasını sordu. Anneyle baba hukuki yardım için acil başvuruda bulunacak, öğleden sonra bir sertifika çıkarılacaktı. Oğlanın ender rastlanan bir lösemi türünden mustarip olduğunu söyledi asistanı.

"Bir isim verelim kendisine." Fiona bunu sertçe söylemişti; kendi ses tonuna şaşırdı.

Pauling, Fiona tarafından sıkıştırıldığında daima aşırı kibar, hatta hafifçe iğneleyici olurdu. Şimdi de gereğinden fazla malumat veriyordu.

"Elbette Sayın Leydim. Adam. Adam Henry, tek çocuk. Baba Kevin, anne Naomi. Mr. Henry küçük bir şirketin yöneticisi. Temel

inşaatı, arazi drenajı türünde işler yapıyor. Ekskavatör virtüözü olarak tanınıyor."

Fiona masasında yirmi dakika geçirdikten sonra tekrar sahanlığa çıkıp bir koridoru geçerek kahve makinesinin bulunduğu girintiye vardı; makinenin üzerindeki cam resimde gerçekten daha gerçek görünümlü kavrulmuş kahve çekirdekleri, içeriden aydınlatılmış, kahve ve krema renklerinde bir kupadan dışarı dökülüyordu; resim loş girintide tezhipli bir elyazması kadar canlıydı. İlave espressolu, hatta ilave çifte espressolu bir kapuçino. En iyisi içmeye burada başlamaktı; kimse tarafından rahatsız edilmeden, Jack'in şu dakikalarda işe gitmek üzere hazırlanmak için bilmediği bir yataktan kalkışını midesi bulanarak gözünde canlandırabilirdi; yanındaki silüet yarı uykuda, sabaha karşı iyice tatmin edilmiş, yapışkan çarşafın üzerinde kıpırdanarak mırıltıyla adını söylüyor, yanına çağırıyor onu. Fiona ani bir dürtüyle, hiddetle telefonunu çıkarıp listeden Gray's Inn Yolu'ndaki çilingirlerinin numarasını buldu, dört rakamlı PIN numarasını söyleyip kilidin değiştirilmesi için talimat verdi. Elbette hanımefendi, derhal. Var olan kilitle ilgili bilgiler onlarda vardı. Yeni anahtarlar o gün Strand'e, sadece Strand adresine teslim edilecekti. Sonra da bir elinde sıcak plastik bardakla, fikir değiştirmekten korkarak, sert görünümlü, iyi huylu bir adam olan Lojmanlar Müdür Yardımcısı'nı arayıp çilingirin geleceğini haber verdi. Evet, kötü kalpliydi, kötü kalpli olduğu için de kendini iyi hissediyordu. Onu terk etmenin bir bedeli olmalıydı, o da buydu işte, kocası sürgünde olacak, eski hayatına dönmek için yalvarması gerekecekti. Jack'e iki adres sahibi olma lüksünü yaşatmayacaktı.

Elinde bardağıyla koridorda geldiği yönde yürürken gülünç ihlaline şaşırmaya başlamıştı bile; kocasını hakkı olan erişimden men ediyordu; çöken evliliklerin klişelerinden biri, danışma avukatlarının müvekkillerine –genellikle kadınlara– mahkeme kararı olmadıkça yapmamalarını öğütledikleri bir şey. Meslek hayatı arbedeyi yukarıdan izleyerek, tavsiyede bulunarak, daha sonra yargılayarak, boşanan çiftlerin fesatlığıyla manasızlığını gizliden gizliye kibirle yorumlayarak geçmişti; şimdiyse aşağıda, herkesle birlikte, umarsız dalgalara kapılmış yüzmekteydi.

Düşünceleri ansızın bölündü. Geniş sahanlığa dönerken Temyiz Mahkemesi Hâkimi Sherwood Runcie'yi kapısının eşiğinde gördü;

sırıtarak onu bekliyor, verilecek havadisi olduğunu anlatmak için tiyatro sahnesinde kötü adam rolü yapar gibi ellerini birbirine sürtüyordu. Mahkemelere ilişkin, genellikle doğru olan son söylentiler konusunda uzmandı ve etrafa yaymaktan da zevk alırdı. Fiona'nın görüşmekten kaçındığı pek az meslektaştan biriydi, hatta belki yegânesiydi; üstelik tatsız bir insan olduğu için değil. Aksine, çok hoş bir adamdı, bütün boş vaktini uzun zaman önce Etiyopya'da kurduğu bir hayır kurumuna harcardı. Ama Fiona için dolaylı bir utanç kaynağıydı. Runcie'nin dört yıl önce baktığı cinayet davasını düşünmek hâlâ korkunçtu, bu konuda sessizliğini koruması da zordu, ama Fiona susmak zorundaydı. Üstelik yaşadıkları cesur küçük dünyada, daha doğrusu köyde birbirlerinin hatalarını hep affederlerdi; hepsi zaman zaman kararlarının Üst Temyiz Mahkemesi tarafından kabaca bozulmasına, hukuki mevzularda azarlanmaya katlanmak durumunda kalırdı. Ama bu, çağımızın en büyük adli hatalarından biriydi. Hem de Sherwood yapmıştı bu hatayı! Hiç âdeti olmadığı halde, matematik cahili bir bilirkişi karşısında müthiş bir saflık sergilemiş, ardından, çevresini hayretlere ve dehşete düşürerek masum, yaslı bir anneye çocuklarını öldürmekten hüküm giydirmişti; kadın hapiste diğer mahkûmlar tarafından itilip kakılmış, boyalı basın tarafından şeytanlaştırılmış, ilk temyiz başvurusu geri çevrilmişti. Nihayet hakkıyla salıverildiğinde ise alkole yenik düşmüş ve bu nedenle ölmüştü.

Bu trajediyi mümkün kılan garip mantık hâlâ Fiona'nın uykularını kaçırırdı. Duruşmada bir çocuğun ani bebek ölümü sendromundan ölme ihtimalinin dokuz binde bir olduğu söylenmişti. Dolayısıyla, diye açıklamıştı savcının başvurduğu bilirkişi, iki kardeşin ölme ihtimalini hesaplamak için bu sayıyı kendiyle çarpmak gerekiyordu. Yani seksen bir milyonda bir. Neredeyse imkânsızdı; demek ki bebeklerin ölümünde annenin payı vardı. Mahkemenin ötesindeki dünya hayretler içindeydi. Sendromun sebebi genetikse iki çocuğun ölüm sebebi ortaktı. Çevresel ise yine ortaktı. Her ikisiyse, iki sebep de ortaktı. Buna karşılık, dengeli bir orta sınıf ailenin iki bebeğinin anneleri tarafından öldürülmeleri ihtimali kaçtı? Ama dehşete düşen olasılık kuramcılarının, istatistikçilerin ve epidemiyoloji uzmanlarının yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Yargı süreci kendisini hayal kırıklığına uğrattığı anlarda Martha Longman davasıyla Runcie'nin hatasını hatırına getirmek, Fiona'nın

o kadar sevdiği hukukun en kötü durumlarda eşek* değil yılan, zehirli bir yılan olduğu yolundaki geçici hissini pekiştirmeye yetiyordu. Jack'in davayla ilgilenmesi de Fiona'nın işini kolaylaştırmamıştı; işine geldiği zaman, araları iyi değilken karısının mesleğine de, bu mesleğe dahline de, sanki karar metnini bizzat Fiona kaleme almışçasına nefret kusardı.

Zaten Longman'ın ilk temyiz başvurusu geri çevrildikten sonra yargıyı kim savunabilirdi ki? Dava başından itibaren bir parodiydi. Patoloji uzmanının bilinmeyen bir nedenle ikinci çocuktaki agresif bakteriyel enfeksiyona ilişkin canalıcı kanıtları gizlediği anlaşılmıştı. Emniyet ve Kraliyet Savcılığı mantıksız biçimde mahkûmiyetten yanaydı; tıp mesleği, temsilcisinin ifadesiyle lekelenmişti; sistemin tamamı, bu özensiz profesyoneller güruhu, iyi yürekli bir kadını, saygıdeğer bir mimarı eziyete, umutsuzluğa ve ölüme sürüklemişti. Bebeklerin ölümüne ilişkin çok sayıda tıp uzmanının çelişen ifadeleri karşısında hukuk aptal gibi, mahkûmiyet kararını şüpheye ve belirsizliğe tercih etmişti. Runcie'nin çok iyi bir insan ve sicilinden de görüleceği gibi iyi ve çalışkan bir hâkim olduğu konusunda herkes hemfikirdi. Ama Fiona hem patoloji uzmanının hem de doktorun işlerinin başına döndüğünü duyduğunda kendini kontrol edememişti. Dava midesini bulandırıyordu.

Runcie elini kaldırmış onu selamlıyordu; yanında durup nezaket göstermekten başka çare yoktu.

"Şekerim."

"Günaydın Sherwood."

"Stephen Sedley'nin yeni kitabında harika bir diyalog okudum. Tam senlik. Massachusetts'ta bir duruşmadan. Oldukça ısrarlı bir çapraz sorgu sırasında patoloğa hastanın otopsiye başlamadan önce öldüğünden kesinlikle emin olup olmadığı soruluyor. Patolog kesinlikle emin olduğunu söylüyor. Ya, peki nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz? Çünkü, diyor patolog, beyni masamın üzerinde duran bir kavanozun içindeydi. Peki hasta buna rağmen canlı olabilir miydi sorusu geliyor ardından. Cevap şöyle: Aslında olabilir, belki sağdı ve bir yerlerde hukukçuydu."

Runcie kendi anlattığına kahkahayla gülerken gözünü Fiona'dan ayırmıyor, onun kadar gülecek mi diye bakıyordu. Fiona elinden

* *The law is an ass*: Hukuk eşekliktir. Yasaların ahmakça, katı biçimde uygulandığı durumlar için kullanılan bir deyim. (ç. n.)

geleni yaptı. Hukukçuların en sevdiği espriler hukukla alay edenlerdi.

Artık ılık olan kahvesiyle masasına yerleşti nihayet ve yargı bölgesinden uzaklaştırılmış olan çocuk meselesini düşünmeye başladı. Odanın öteki tarafında Pauling'in bir şey söylemek üzere boğazını temizlediğini, sonra vazgeçip ortadan kaybolduğunu fark etmemiş gibi yaptı. Dikkatini ibraz edilen evraka zorla yöneltip süratle okumaya koyuldu ve bir noktada kaygıları da ortadan kayboldu.

Saat onu vururken duruşma salonuna girdiğinde herkes ayağa kalktı. Çocuğunu Lahey Sözleşmesi uyarınca geri almak üzere temyize başvuran perişan annenin avukatını dinledi. Faslı babanın avukatı müvekkilinin girişimindeki bir belirsizlik konusunda Fiona'yı ikna etmek amacıyla ayağa kalktığında Fiona onu susturdu.

"Müvekkiliniz adına yüzünüzün kızarmasını beklerdim Mr. Soames."

Mesele teknik ve son derece ilginçti. Annenin zayıf bedeni avukatın arkasında kısmen gizleniyor, tartışmalar soyutlaştıkça daha da küçülüyordu sanki. Duruşma noktalandığında Fiona onu bir daha görmeyecekti muhtemelen. Hazin davaya Faslı bir hâkim bakacaktı.

Ardından, boşanma öncesi kocasından tedbir nafakası talep eden bir kadının acil başvurusunu değerlendirdi. Hâkim dinledi, sorular sordu, başvuruyu kabul etti. Öğle yemeğinde yalnız olmak istiyordu. Pauling ona masasında yenmek üzere sandviç ve çikolata getirdi. Telefonu birtakım kâğıtların altındaydı; sonunda teslim oldu, mesaj ya da cevapsız arama var mı diye baktı. Hiçbir şey yoktu. Ne hayal kırıklığı ne de rahatlama hissettiğini geçirdi aklından. Çay içip gazetelere göz gezdirmek için kendine on dakika ayırdı. Çoğunlukla Suriye haberleri ve dehşet uyandıran fotoğraflar: sivillerin devlet tarafından bombardımana tutulması, yollarda mülteciler, dünyanın çeşitli yerlerinden dışişleri bakanlıklarının âciz kınamaları, sol ayağı kesilmiş, yatakta yatan sekiz yaşında bir oğlan çocuğu, bir Rus yetkiliyle el sıkışan, küçük çeneli, soluk benizli Esad, sinir gazı söylentileri.

Başka yerlerde çok daha büyük bir sefalet vardı, ama Fiona yemekten sonra yine yerel dertlerle uğraştı. Bir kocayı çiftin birlikte yaşadığı eve sokmama kararı için yapılan tek taraflı başvuruyu kale almadı. Sunum gereksiz uzunluktaydı, baykuşu andıran avukatın sinirli sinirli göz kırpıştırması Fiona'nın rahatsızlığını artırıyordu.

"Bunu niçin bildirimde bulunmaksızın yapıyorsunuz? Belgelerde bunu gerektirecek bir şey göremiyorum. Karşı tarafla iletişim kurmak için ne yaptınız? Görebildiğim kadarıyla hiçbir şey. Kocası müvekkilinize taahhütname veriyorsa beni bununla rahatsız etmemeniz gerekir. Vermiyorsa bildirimde bulunun, iki tarafı da dinleyeyim."

Ayağa kalkıldı, Fiona hışımla dışarı çıktı. Bir sonraki duruşma eski karısının erkek arkadaşından şiddet görmekten korktuğunu söyleyen bir adamın çıkarmaya çalıştığı yaklaşmama kararıyla ilgiliydi; lehte ve aleyhte iddiaları dinledi. Erkek arkadaşın mahkûmiyet siciline ilişkin bol bol hukuki argüman sunuldu, ancak sabıkası darptan değil, yolsuzluktandı; sonuçta Fiona başvuruyu geri çevirdi. Taahhütnameyle yetineceklerdi. Odasında bir fincan çay içti, sonra duruşma salonuna döndü; boşanmakta olan bir anne, üç çocuğunun pasaportlarının mahkemeye emanet edilmesi için acil başvuruda bulunuyordu. Fiona başvuruyu kabul etme eğilimindeydi, ancak bunun ardından ortaya çıkacak komplikasyonların durumu ağırlaştıracağı argümanını dinledikten sonra reddetti.

Saat beş kırk beşte yine odasındaydı. Masasına oturup boş bakışlarını kitap raflarına dikti. Pauling içeriye girince irkildi, uyumuş olabileceğini düşündü. Pauling basının Yehova'nın Şahitleri davasıyla yakinen ilgilendiğini haber verdi. Yarınki gazetelerin çoğunda haber olarak yer alacaktı. Haber sitelerinde oğlanın ailesiyle birlikte fotoğrafları vardı. Haberin kaynağı belki anne babanın kendisi, belki kolay yoldan biraz para kazanmak isteyen bir akrabaydı. Asistanı davaya ilişkin evrakla birlikte kahverengi bir zarfı Fiona'ya uzattı; zarf açılırken esrarengiz biçimde şıkırdadı. Hayal kırıklığına uğramış bir davacıdan bombalı mektup muydu? Daha önce başına gelmişti; gözü dönmüş bir kocanın beceriksizce kurduğu bir düzenek o zamanki asistanının suratına patlayamamıştı. Ha, evet, yeni anahtarlar, öteki hayatına, başkalaşım geçiren var oluşuna yolu açıyordu.

Böylece, yarım saat sonra oraya doğru yola koyuldu, ama boş daireye girmeye hevesli olmadığından uzun yoldan gidecekti. Ana kapıdan çıkıp Strand üzerinde batıya, Aldwych'e yürüdü, sonra Kingsway boyunca kuzeye. Gökyüzü kruvazör grisiydi, yağmur zor fark ediliyordu, pazartesi iş çıkışı kalabalığı her zamankinden azdı. Belli ki o aşırı uzun, alçak bulutlu loş yaz akşamlarından biri daha olacaktı. Zifiri karanlığı tercih ederdi. Bir anahtarcının önünden

geçerken anahtar değişimi konusunda Jack'le kalbinin atışlarını hızlandıran bir ağız dalaşı hayal etti: meydanda, dallarından sular süzülen ağaçların altında yüz yüze, aynı zamanda meslektaşı olan komşular kulak misafiri. Fiona yüzde yüz hatalı.

Doğuya döndü, London School of Economics'in önünden geçti, Lincoln's Inn Fields'ın kenarından dolaşarak High Holborn'un karşı tarafına geçti, sonra eve varışını geciktirmek için tekrar batıya yöneldi; Kraliçe Victoria döneminde zanaatkâr atölyelerinin, şimdiyse kuaförlerin, küçük dükkânların ve sandviç büfelerinin bulunduğu dar sokaklardan yürüdü. Red Lion Meydanı'nı boydan boya aşıp parktaki kafenin boş, ıslak alüminyum iskemleleriyle masalarının, sonra da Conway Hall'un önünden geçti; burada küçük bir kalabalık toplanmış içeriye alınmayı bekliyordu; nezih, beyaz saçlı, görmüş geçirmiş insanlar, belki bu akşamı statükoya itiraz ederek geçirmeye hazırlanan Quaker'lar. Eh, Fiona'yı da böyle bir akşam bekliyordu. Ne var ki hukuka ve bütün tarihsel birikimine ait olmak insanı –dirense ve inkâr etse bile– statükoya daha sıkı sıkıya bağlıyordu. Gray's Inn Meydanı'ndaki evin holünde, cilalı bir ceviz masanın üzerinde ona yakın kabartmalı davetiye duruyordu. Inns of Court, üniversiteler, hayır kurumları, çeşitli kraliyet kuruluşları, ünlü ahbaplar, yıllar içinde kendileri de minyatür bir kuruma dönüşmüş Jack ve Fiona Maye'i en güzel kıyafetleriyle toplum içine çıkıp kendilerini göstermeye, yiyip içmeye, konuşmaya ve gece yarısından önce evlerine dönmeye davet ediyordu.

Theobald Yolu boyunca ağır ağır yürüdü; eve dönüş anını hâlâ geciktiriyor, sevgiden çok saygınlığın modern bir türünü mü kaybettiğini düşünüyordu bir kez daha; acaba Flaubert ve Tolstoy'un romanlarındaki gibi küçümsenmekten ve dışlanmaktan değil de, kendisine acınmasından mı korkuyordu? Genel bir acımanın nesnesi olmak da toplumsal ölümün bir şekliydi. On dokuzuncu yüzyıl, çoğu kadının sandığından daha yakınımızdaydı. Beylik bir oyunda beylik bir rolü oynarken yakalanmak, ahlaki bir hatadan çok zevksizlik sayılırdı. Huzursuz koca son bir hamle yapar, cesur karısı onurunu korur, genç kadınsa uzakta ve suçsuzdur. Oysa Fiona son rolünü bir yaz mevsimi çimenlerin üstünde, tam âşık olmadan önce oynadığını sanıyordu.

Aslında eve dönmek o kadar zor olmadı. İş çıkışı eve Jack'ten önce gelirdi bazen; holün tapınaksı loşluğuna ve lavantalı cila

kokusuna adım atarken hissettiği rahatlamaya, adeta bir şey değişmemiş ya da yakında düzelecekmiş gibi kendini kandırışına şaşırdı. Işıkları yakmadan önce çantasını bırakıp kulak kabarttı. Yaz soğuğu yüzünden merkezî ısıtma çalışmıştı. Şimdi de radyatörler soğurken düzensiz tıkırtılar çıkarıyordu. Aşağıdaki bir daireden hafif bir orkestra müziği duyuluyordu: Mahler, *langsam und ruhig*. Her süslü cümleyi aşırı bir titizlikle tekrarlayan bir öter ardıcın sesi ise şömine bacasından net olarak duyuluyordu. Sonra odaları dolaştı; bir yandan ışıkları yakıyordu, oysa saat daha yedi buçuktu. Çantasını almak üzere hole döndüğünde çilingirin ardında hiçbir iz bırakmamış olduğunu fark etti. Bir tahta yongası bile yoktu. Kilidin sadece göbeğini değiştirdiğine göre niye iz bıraksındı ki, zaten Fiona için ne fark ederdi? Ama gelişinden hiçbir iz olmaması Jack'in yokluğunu hatırlatan bir şeydi, moralini hafiften aşağıya çeken bir şey; üstesinden gelmek için evraklarını mutfağa götürüp suyun kaynamasını beklerken ertesi günkü davalardan birine göz gezdirdi.

Arayabileceği üç arkadaşı vardı, ama durumunu açıklayıp geri dönüşsüz biçimde gerçek hale getirmeye dayanamayacaktı. Duygudaşlık ya da tavsiye dinlemek için çok erkendi henüz, vefalı dostların Jack'i lanetleyişini duymak için de. Akşamı bir boşluk içinde, uyuşmuş halde geçirdi. Ekmek, peynir ve zeytin yedi, bir kadeh beyaz şarap içti ve piyano başında bitmek bilmeyen bir zaman geçirdi. Önce Bach partitasını meydan okurcasına baştan sona çaldı. Dava avukatı Mark Berner'la birlikte ara sıra konser verirlerdi; öğleden sonra duruşma listesini gözden geçirirken, ertesi gün Yehova'nın Şahitleri davasında hastaneyi onun temsil edeceğini görmüştü. Bir sonraki konserlerine daha aylar vardı: Noel'den hemen önce, Gray's Inn'de, Great Hall'da; programı daha kararlaştırmamışlardı. Ama ezberledikleri bazı bis parçaları vardı, tenorun notalarını kafasında canlandırarak onları çaldı; Schubert'in hüzünlü "Der Leiermann"ını, yoksul, perişan, yok sayılan laternacısını uzun uzun çaldı. Bu şekilde yoğunlaşmak onu düşünmekten koruyordu, geçen zamanın farkında değildi. Piyano taburesinden nihayet kalktığında dizleriyle kalçaları tutulmuştu. Banyoda bir uyku hapını ısırıp yarısını yuttu, sonra avucundaki tırtıklı yarıma bakıp onu da yuttu.

Yirmi dakika sonra yatağın kendine ait tarafında yatmış, gözleri kapalı, radyo haberlerini dinliyordu; ardından denizciler için hava

raporu, millî marş ve Dünya Servisi. Unutuşa gömülmeyi beklerken haberleri bir, belki iki kere daha dinledi, sonra sakin sesler günün vahşetini tartıştı – Pakistan ve Irak'ta halka açık, kalabalık yerlerde intihar bombacıları; Suriye'de bombalanan apartmanlar; İslam'ın, çarpılmış araba şasileri ve molozla, pazaryerlerine savrulmuş uzuvlar ve organlarla, dehşet ve acıyla feryat eden sıradan insanlarla sürdürdüğü kendiyle savaşı. Sonra sesler Veziristan üzerinde uçan Amerikan insansız hava araçlarını, geçen hafta bir düğüne yapılan kanlı saldırıyı tartışmaya başladı. Mantıklı sesler gecenin içinde kararlılıkla ilerlerken Fiona kıvrılarak huzursuz bir uykuya daldı.

• • •

Sabah onlarca benzerinden farksız geçti. Başvuruların, ibraz edilen evrakın süratle özümsenmesi, iddiaların dinlenmesi, kararların verilmesi, emirlerin çıkarılması, Fiona'nın odasıyla duruşma salonu arasında gidiş gelişleri, yolda meslektaşlarına rastlayıp neşeyle, hatta kutlama havasında iki çift laf etmeleri, mübaşirin bitkin bir tonda "Ayağa kalkın" seslenişi, Fiona'nın açılışı yapan avukatı başıyla belli belirsiz selamlayışı, ara sıra yaptığı pek komik olmayan esprilere iki tarafın avukatlarının da samimiyetsizliklerini gizlemeye çalışmadan, yaltaklanarak gülmeleri, taraflar bu sah sabahı tamamının olduğu gibi boşanan bir çiftse, gülümseyecek halde olmayan davacıyla davalının vekillerinin arkasında birbirlerinden iyice uzakta oturmaları.

Ya Fiona ne haldeydi? Denetlemeyi ve adlandırmayı iyi kötü becerdiğini düşündüğü ruh halinde önemli bir değişiklik saptadı. Bir gün önce şokun etkisi altında olduğuna hükmediyordu şimdi; gerçek olmayan bir kabullenme halindeydi, en kötü ihtimalle ailesiyle dostlarının tesellilerine ve ciddi sosyal külfetlere –o kabartmalı davetiyeleri utancını gizlemeyi umarak reddedecekti– katlanmak zorunda kalacağına inanma eğilimindeydi. Bu sabah solunda soğuk bir yarın yatakla –bir tür ampütasyonla– uyanınca terk edilmenin geleneksel acısını ilk kez hissetti. Jack'i en iyi haliyle düşünüp özledi; çalar saatin ilk saldırısında, henüz yarı uykudayken yumuşak ayak tabanını onun sert, kemikli ve kıllı dizden aşağısında gezdirişi, Jack'in yana açılmış kolunun üstüne yuvarlanıp yorganın altında sıcacık, yüzü onun göğsüne gömülü uyuklayarak saatin

ikinci uyarısını bekleyişi. Yetişkin zırhını kuşanmak üzere yataktan kalkmadan önceki bu çıplak çocuksu teslimiyet, sabah sabah kendisine yasaklanan bir temel ihtiyaç gibi görünüyordu şimdi. Banyoda pijamalarını çıkarmış dururken bedeni boy aynasında komik görünüyordu. Bazı tarafları mucizevi biçimde büzülmüş, bazıları şişmiş. Alt kısmı daha ağır. Gülünç bir paket. Kırılabilir, Bu Taraf Yukarıya. Onu kim, niye bırakmasındı ki?

Yıkanmak, giyinmek, kahve içmek, temizlikçi kadına bir not ve yeni anahtar bırakmak bu yaralı duyguları kontrol altına aldı. Böylece sabaha başladı, e-posta, kısa mesaj ve mektupların arasında kocasını aradı, bir şey bulamadı, evrakını, şemsiyesini ve telefonunu toparlayıp işe yürüdü. Jack'in sessizliğini gaddarlık olarak görüyor, dehşete düşüyordu. Melanie'nin, istatistikçi kadının Muswell Hill yakınlarında oturduğunu biliyordu sadece. Evi bulabilir ya da Jack'i üniversitede arayabilirdi. Ama onu bölüm koridorlarından birinde karşıdan kendisine doğru gelirken, sevgilisiyle kol kola görse yerin dibine girerdi. Belki de tek başına bulurdu. Dönmesi için anlamsız ve aşağılayıcı bir yakarının ötesinde ne teklif edebilirdi ona? Evliliğinden vazgeçtiğini doğrulamasını talep edebilirdi; Jack de ona zaten bildiği ve işitmek istemediği şeyi söylerdi. Yani bir kitap, bir gömlek veya tenis raketi onu kilitli eve döndürünceye kadar bekleyecekti. O zaman Jack'in Fiona'yı arayıp bulması gerekecek, konuştuklarında da Fiona kendi sahasında olacak, en azından görünürde onuru kırılmayacaktı.

Salı gününün listesindeki işlere girişirken, dışarıdan belli olmuyordu ama, Fiona'nın morali bozuktu. Sabahki son dava ticaret hukukuna ilişkin karmaşık tartışmalarla uzadı. Boşanmakta olan bir koca, karısına ödemesi emredilen üç milyon sterlinin kendisine ait olmadığını ileri sürüyordu. Para şirketin parasıydı. Adamın hiçbir şey imal etmeyen, faaliyet göstermeyen bir şirketin tek yöneticisi ve tek çalışanı olduğunun ortaya çıkması fazlasıyla uzun sürdü; elverişli bir vergi düzenlemesinin kılıfıydı. Fiona kadının lehinde karar verdi. Böylece öğle sonrası Yehova'nın Şahitleri davasında hastanenin yaptığı acil başvuruya ayrılabilecekti. Odasına dönüp masasının başında bir yandan ibraz edilen evrakı incelerken bir sandviç ve bir elma yedi. Bu sırada meslektaşları Lincoln's Inn'de mükellef bir öğle yemeği yemekteydi. Kırk dakika sonra, sekiz numaralı duruşma salonuna giderken

zihnini bir düşünce aydınlatıyordu: Karşısında bir ölüm kalım meselesi vardı.

Salona girdi, ayağa kalkıldı, Fiona oturdu ve aşağısında yerleşen tarafları izledi. Dirseğinin yan tarafında ince bir deste kırık beyaz kâğıt duruyordu, kalemini kâğıtların yanına koydu. Ancak o zaman, o boş, temiz sayfaları gördüğünde kendi durumunun son izleri, lekesi de tamamen ortadan kayboldu. Artık özel hayatı yoktu, dalmaya hazırdı.

Karşısında, davada yer alan üç taraf diziliydi. Hastaneyi temsilen, arkadaşı Kraliyet Avukatı Mark Berner ve iki danışma avukatı. Adam Henry ve vasisini, Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetleri görevlisini temsilen, Fiona'nın tanımadığı yaşlıca bir dava avukatı olan John Tovey ve danışma avukatı bulunuyordu. Anne babayı temsilen de bir başka ipek cüppeli, Kraliyet Avukatı Leslie Grieve ve iki avukat. Onların yanında Mr. ve Mrs. Henry oturuyordu. Bronz tenli, sırım gibi bir adam olan Mr. Henry, güzel kesimli takım elbisesi ve kravatıyla başarılı bir hukukçu zannedilebilirdi. Mrs. Henry iri kemikliydi, kırmızı çerçeveli, aşırı iri gözlük camlarının ardında gözleri birer noktaydı. Kollarını sıkıca kavuşturmuş, dimdik oturuyordu. İkisi de korkmuş, sinmiş gibi görünmüyordu. Fiona kararını bildirmeden önce salona girmelerine izin vereceği gazetecilerin az sonra dışarıda, koridorlarda toplanıp beklemeye başlayacağını tahmin ediyordu.

Duruşmayı açtı. "Son derece acil bir konu nedeniyle burada bulunduğumuzun hepiniz farkındasınız. Zaman hayati önem taşıyor. Lütfen herkes bunu hatırında bulundurarak kısa ve öz konuşsun. Mr. Berner."

Fiona başıyla onu işaret edince Mark Berner ayağa kalktı. Tamamen dazlak, iri yarı bir adamdı, ama narin ayaklarıyla –rivayete göre otuz sekiz numara– gizli gizli alay edilirdi. Sesi, tok ve düzgün bir tenordu; ikisinin en muhteşem performansı, geçen yıl Goethe tutkunu bir hukuk lordunun* emekliye ayrılışı onuruna Gray's Inn'de düzenlenen yemek davetinde seslendirdikleri Schubert'in "Der Erlkönig"iydi.

"Gerçekten de belirttiğiniz gibi durum acil olduğundan kısa konuşacağım Sayın Leydim. Başvuru sahibi Wandsworth Edith

* Lordlar Kamarası'nın en yüksek temyiz mahkemesi görevini yürüten üyeleri. (ç. n.)

Cavell Hastanesi, evrakta adı A olarak geçen, on sekiz yaşını doldurmasına üç aydan az bir süre kalmış olan bir oğlanı tedavi etmek için mahkemenin iznini talep ediyor. A, Mayıs ayının on dördünde, okulun kriket maçı öncesinde açılış vuruşlarını yapmak üzere bacak koruyucularını takarken kuvvetli bir karın ağrısı hissetti. Bunu izleyen iki gün boyunca ağrılar ağırlaştı, hatta dayanılmaz oldu. Pratisyen hekim engin bilgi ve deneyimine rağmen bir..."

"Evrakı okudum Mr. Berner."

Dava avukatı hızlandı. "Şu halde Sayın Leydim, Adam'ın lösemi hastası olduğunu sanırım bütün taraflar kabul ediyor. Hastane kendisini olağan yöntem olan dört ilaçla tedavi etmek istiyor; dünya hematologlarının onaylayıp uyguladığı bir tedavi işlemi, dilerseniz bunu kanıtlayacak..."

"Gerek yok Mr. Berner."

"Teşekkür ederim Sayın Leydim."

Berner lafı uzatmadan geleneksel tedavi sürecini özetledi; Fiona bu kez araya girmedi. Dört ilaçtan ikisi doğrudan lösemi hücrelerini hedefliyor, buna karşılık diğer ikisi yollarına çıkan birçok şeyi, özellikle kemik iliğini zehirliyor, böylelikle bedenin hem bağışıklık sistemini hem de alyuvar, akyuvar ve trombosit üretme becerisini tehlikeye atıyordu. Dolayısıyla tedavi sırasında kan nakli yapılması olağandı. Ne var ki bu vakada hastanenin kan nakli yapması engelleniyordu. Adam ve ebeveyni Yehova'nın Şahitleri'ydiler ve bedenlerine kan ürünlerini kabul etmek inançlarına aykırıydı. Bunun dışında oğlan ve ebeveyni hastanenin sunabileceği bütün tedavileri kabul ediyorlardı.

"Nedir sunulan tedaviler?"

"Ailenin arzusu üzerine sadece doğrudan lösemiyi hedefleyen ilaçlar verildi Sayın Leydim. Bunlar yeterli bulunmuyor. Bu noktada hematoloji uzmanının görüşünü almak isterim."

"Pekâlâ."

Mr. Rodney Carter kürsüye çıkıp yemin etti. Uzun boylu, hafif kambur, ciddi; kalın beyaz kaşların altından ters ters bakan gözlerinde yırtıcı bir küçümseme. Üç parçalı, uçuk gri takım elbisesinin üst ceket cebinde mavi ipek mendil. Muhakeme usulünü saçma buluyormuş, oğlanı ensesinden tutup doğru kan nakline götürmek gerekir diye düşünüyormuş izlenimi uyandırıyordu.

Önce Carter'ın referanslarını, deneyim ve kıdemini belirlemek

üzere olağan sorular soruldu. Fiona hafifçe boğazını temizlediğinde Berner ne demek istediğini anlayıp kısa kesti. Doktordan hastanın durumunu hâkime özetlemesini rica etti.

"Hiç iyi değil."

Açıklaması istendi.

Carter derin bir nefes alıp etrafına baktı, anneyle babayı görüp başını çevirdi. Hastasının gücü olmadığını, beklendiği gibi ilk nefessiz kalma belirtilerini gösterdiğini söyledi. Tedavide hareket özgürlüğü olsa, yüzde seksen ya da doksan iyileşme beklerdi. Ama halihazırda şansı çok azalıyordu.

Berner, Adam'ın kan değerlerini ayrıntılarıyla aktarmasını rica etti.

Carter, hastaneye yattığında oğlanın hemoglobin değerinin 8,3 gram/desilitre olduğunu söyledi. Normal değer 12,5 dolayındaydı. O günden bu yana da düşmeye devam ediyordu. Üç gün önce 6,4'tü. Bu sabah ise 4,5. 3'e kadar düştüğü takdirde durum son derece tehlikeli olacaktı.

Mark Berner bir soru daha sormak üzereyken Carter ona fırsat vermedi.

"Akyuvar değerleri genellikle 5'le 9 arasında değişir. Şu andaki değer 1,7. Trombositlere gelince..."

Fiona araya girdi. "İşlevini hatırlatır mısınız lütfen?"

"Kanın pıhtılaşması için gerekli Sayın Leydim."

Uzman hekim normal değerin 250 olduğunu söyledi. Oğlanın değeri 34'tü. 20'nin altına düştüğünde kendiliğinden kanamanın başlaması beklenirdi. Mr. Carter bu noktada başını biraz çevirdi ve avukattan ziyade anne babaya hitap edercesine devam etti. "Son tahlilde," dedi ciddiyetle, "hiç yeni kan üretilmediğini görüyoruz. Sağlıklı bir ergenin günde beş yüz milyar kan hücresi üretmesi beklenir."

"Peki ya kan nakli yapılsa Mr. Carter?"

"Oğlanın kurtulma ihtimali olurdu. Ama en başında kan nakli yapabilmiş olsak daha yüksek ihtimal olurdu."

Berner kısa bir suskunluğun ardından sesini alçaltarak, Adam Henry'nin söylediklerini duyma ihtimali varmışçasına konuştu. "Kan nakli yapılmadığı takdirde ne olacağını hastanızla konuştunuz mu?"

"Sadece çok genel hatlarıyla. Ölebileceğini biliyor."

"Nasıl öleceği konusunda bir fikri yok. Anahatlarıyla açıklar mısınız lütfen?"

"Nasıl isterseniz."

Berner'la Carter anneyle babayı etkilemek için tüyler ürpertici ayrıntıları kullanmak istiyorlardı anlaşılan. Makul bir yaklaşımdı, Fiona müdahale etmedi.

Carter ağır ağır konuştu: "Sadece kendisi için değil, onu tedavi eden tıbbi ekip için de ıstıraplı olacak. Çalışanlardan bazıları öfkeli. Rutin uygulamada, Amerikalıların deyişiyle gün boyu 'kan asarlar.' Bu hastayı kaybetme riskini niçin göze almak durumunda olduklarını anlayamıyorlar. Çöküşünün bir unsuru nefes alma savaşı olacak; korkutucu bulacağı, kaybedeceği kesin bir savaş. Suda yavaş yavaş boğulur gibi yaşayacak bu süreci. Daha önce iç kanama geçirebilir. Böbrek yetmezliği başgösterme ihtimali var. Bazı hastalar görme yetisini yitirir. Felç geçirebilir, bunun çeşitli nörolojik sonuçları olabilir. Vakadan vakaya değişir. Kesin olan tek şey, korkunç bir ölüm olacağı."

"Teşekkür ederim Mr. Carter."

Anneyle babanın vekili Leslie Grieve karşı tarafın tanığına soru sormak üzere ayağa kalktı. Fiona, Grieve'i giyaben biraz tanıyordu, ama daha önce bir davada karşısına çıkıp çıkmadığını o anda hatırlayamadı. Onu adliyede görmüşlüğü vardı; biraz züppemsi, ortadan ayrık gümüşi saçlı, çıkık elmacık kemikli, uzun ince burunlu, burun delikleri kibirle açılan bir adamdı. Kol ve bacak hareketleri, daha ciddi meslektaşlarının dizginlenmiş tavırlarıyla rahatlatıcı bir tezat teşkil eden bir serbestiye sahipti. Bu gösterişli ve fütursuz izlenim, görme sorunu nedeniyle karmaşıklaşıyordu; gözleri hep kısıktı ve gördüğü şeye bakıyormuş gibi görünmüyordu. Bu engeli çekiciliğini iyice artırıyordu. Çapraz sorguda tanıkları şaşkınlığa düşürürdü bazen; doktorun şu andaki hırçınlığı da belki bundan kaynaklanıyordu.

Grieve, "Mr. Carter," dedi, "tıbbi tedavide seçme özgürlüğünün yetişkinlerde temel insan haklarından biri olduğunu kabul ediyorsunuz, değil mi?"

"Ediyorum."

"Kişinin onayı olmadan tedavi, suiistimal, hatta saldırı sayılabilir."

"Katılıyorum."

"Adam ise, hukukun böyle durumlardaki tanımına göre, yetişkin olmak üzere."

"On sekizinci doğum günü yarın sabah da olsaydı, bugün reşit sayılmazdı."

Carter bunu hararetli bir tonda söylemişti. Grieve istifini bozmadı. "Adam neredeyse yetişkin sayılır. Tedaviye ilişkin görüşünü akıllıca ve açık seçik ifade etti, öyle değil mi?"

Bu noktada kamburu ortadan kaybolan uzman hekimin boyu iki buçuk santimetre uzadı. "Onun görüşleri anne babasının görüşleri. Kendi fikirleri değil. Kan nakline itirazı dinî bir kültün doktrinlerine dayanıyor; bu kültün manasız bir şehidi olması ihtimali de büyük."

"Kült ağır bir ifade Mr. Carter" dedi Grieve sakin bir tonda. "Sizin dinî inançlarınız var mı?"

"Ben Anglikan'ım."

"Anglikan Kilisesi bir kült müdür?"

Not almakta olan Fiona başını kaldırıp baktı. Grieve fark ettiğini belirtmek üzere dudaklarını büzüp derin bir nefes aldı. Doktor kürsüden inmek üzereymiş gibi görünüyordu, ama avukatın onunla işi bitmemişti.

"Mr. Carter, Dünya Sağlık Örgütü'nün tahminlerine göre yeni AIDS vakalarının yüzde on beş ila yirmisinin kan naklinden kaynaklandığını biliyor musunuz?"

"Benim hastanemde böyle bir vaka olmadı."

"Çeşitli ülkelerdeki hemofili camiaları AIDS trajedisini büyük ölçekte yaşadılar, öyle değil mi?"

"Epeyce yıl önceydi, artık olmuyor."

"Ayrıca kan nakliyle başka hastalıklar da bulaşabiliyor, öyle değil mi? Hepatit, Lyme hastalığı, sıtma, frengi, Chagas hastalığı, GVHD, kan nakline bağlı akciğer hasarı. Bir de elbette CJD."

"Hepsi son derece nadir görülür."

"Ama görüldüğü olmuştur. Ayrıca uyumsuz kan gruplarından kaynaklanan hemolitik reaksiyonlar da var."

"Yine nadiren."

"Gerçekten mi? Son derece saygın *Manual for Blood Conservation** kitabından bir bölüm okumak isterim Mr. Carter: 'Bir kan örneğinin alınmasıyla alıcıya kan naklinin yapılması arasında asgari

* Kan Koruması Elkitabı. (ç. n.)

yirmi yedi aşama vardır ve sürecin her aşamasında hata potansiyeli mevcuttur.'"

"Bizim personelimiz son derece iyi eğitimlidir. Çok dikkatlidirler. Yıllardır tek bir hemolitik reaksiyon olduğunu hatırlamıyorum."

"Bütün bu riskleri topladığımızda, Mr. Carter, mantıklı bir kişinin, sizin kült diye adlandırdığınız topluluğun üyesi olmasa bile, durup düşünmesi doğal değil mi?"

"Günümüzde kan ürünleri en yüksek standartlara uygun şekilde tahlil edilmektedir."

"Buna rağmen kan naklini kabul etmeden önce bir tereddüt geçirmek tamamen mantıksız sayılamaz."

Carter biraz düşündü. "Tereddüt belki, o da zorlarsak. Ama Adam'ınki gibi bir vakada reddetmek mantıksız olur."

"Tereddüdün yerinde olacağını kabul ediyorsunuz. Demek ki, enfeksiyon ve hata ihtimallerinin çokluğu düşünülünce, hastanın onayının alınması konusunda ısrar etmesi mantıksız sayılamaz."

Uzman hekim kendini kaybetmemek için çaba gösterdiğini gizlemedi. "Kelimelerle oynuyorsunuz. Bu hastaya kan nakli yapmama izin verilmezse iyileşmeyebilir. En azından görme yetisini kaybeder."

Grieve, "Riskler düşünülürse," dedi, "sizin mesleğinizde kan naklinden yana düşüncesizce bir moda olduğu söylenemez mi? Kanıtlara dayalı bir şey değil, yanılıyor muyum Mr. Carter? Eski zamanların hacamatı gibi, ama tersine elbette. Ameliyat sırasında 150 mililitrenin üzerinde kan kaybeden hastalara kural olarak kan nakli yapılır, öyle değil mi? Oysa kan bağışında bulunan bir kişi 450 mililitre kanı verip sonra hemen işinin başına döner, bir rahatsızlık yaşamaz."

"Ben başkalarının klinik kararları hakkında yorum yapamam. Sanıyorum genel görüş, ameliyat yüzünden zayıf düşen bir hastanın Tanrı'nın vermiş olduğu kanın tamamına sahip olması gerektiğidir."

"Günümüzde Yehova'nın Şahitleri'nin yaygın biçimde, kansız ameliyat denen yöntemlerle tedavi edildikleri doğru değil mi? Kan nakline gerek olmuyor. İzninizle *American Journal of Otolaryngology*'den bir cümle okuyayım: 'Kansız ameliyatlar doğru uygulamalar olarak kabul edilmektedir ve gelecekte standart tedavi olarak benimsenebilir.'"

Uzman hekim, "Burada mevzubahis olan ameliyat değil" diye kestirip attı. "Bu hastanın kana ihtiyacı var, çünkü tedavisi kendi kanını üretmesine engel oluyor. Bu kadar basit."

"Teşekkür ederim Mr. Carter."

Grieve oturdu, Adam Henry'nin avukatı, görünüşe bakılırsa gümüş topuzlu bastonu olmadan adım atamayan John Tovey, danışman hekimi sorgulamak üzere sesli sesli soluyarak ayağa kalktı.

"Adam'la baş başa konuşma fırsatınız oldu mutlaka."

"Evet."

"Zekâsı hakkında bir fikir edindiniz mi?"

"Son derece zeki."

"Kendini açık seçik ifade ediyor mu?"

"Evet."

"Muhakemesi, idraki hastalığından ötürü bulanmış durumda mı?"

"Henüz değil."

"Kan nakline ihtiyacı olduğundan kendisine bahsettiniz mi?"

"Ettim."

"Tepkisi ne oldu?"

"Dininden ötürü kesinlikle reddediyor."

"Tam yaşını yıl ve ay olarak biliyor musunuz?"

"On yedi yıl dokuz ay."

"Teşekkür ederim Mr. Carter."

Berner tekrar soru sormak üzere kalktı.

"Mr. Carter, kaç yıldır hematoloji uzmanı olduğunuzu tekrar hatırlatır mısınız lütfen?"

"Yirmi yedi yıldır."

"Kan nakline olumsuz reaksiyon riski ne kadardır?"

"Çok düşük. Bu vakada kan nakli yapılmadığı takdirde oluşacak hasarla kıyaslandığında sıfıra yakın."

Berner başka sorusu olmadığını belirtti.

Fiona, "Sizce Mr. Carter," dedi, "bu meseleyi çözmek için ne kadar zamanımız var?"

"Bu çocuğa yarın sabaha kadar kan veremezsem çok tehlikeli sulara dalmış olacağız." Berner yerine oturdu. Fiona hekime teşekkür etti, o da hâkime doğru başıyla sert, hatta küskün bir selam verip kürsüden ayrıldı. Grieve ayağa kalkıp doğrudan babayı sorgulayacağını söyledi. Mr. Henry tanık kürsüsüne geldiğinde Kutsal

Kitap'ın Yeni Dünya Çevirisi üzerine yemin etmek için izin istedi. Mübaşir sadece Kral James çevirisi bulunduğunu söyledi. Mr. Henry başını sallayıp yemin etti, sonra bakışlarını sabırla Grieve'e yöneltti.

Kevin Henry bir altmış sekiz boylarındaydı ve bir trapez cambazı kadar çevik ve güçlü görünüyordu. Ekskavatörü ustalıkla kullanıyor olabilirdi, ama güzel kesimli gri takım elbise ve uçuk yeşil ipek kravatla da gayet rahat görünüyordu. Leslie Grieve'in soruları ona başlangıçta sorunlu, ardından sevgi dolu, sağlam ve mutlu bir ailenin gelişimini tasvir ettirmeye yönelikti. Kim şüphe edebilirdi bundan? Henry'ler genç yaşta, on dokuzunda evlenmişlerdi; on yedi yıl önce. Kevin'in ırgat olarak çalıştığı ilk yıllar zor geçmişti. "Biraz serseri bir adam"dı, çok içki içer, karısı Naomi'ye kötü davranırdı, ama onu hiç dövmemişti. Sonunda çok sık geciktiği gerekçesiyle işten atılmıştı. Kirayı ödeyemiyorlardı, bebek geceleri sabaha kadar ağlıyor, karı koca kavga ediyor, komşular yakınıyordu. Henry'ler Streatham'daki tek odalı evlerinden çıkarılma tehdidi altındaydılar.

Kurtuluş, bir öğleden sonra Naomi'nin kapısını çalan iki terbiyeli Amerikalı genç kılığında gelmişti. Ertesi gün tekrar gelip Kevin'la konuşmuşlardı; kendisi başlangıçta düşmanca davranmıştı. Nihayet en yakındaki ibadet salonunu ziyaret etmişler, sevecenlikle ağırlanmışlardı; sonra yavaş yavaş, tanıştıkları, kısa süre sonra dostları olan hoş insanlar, cemaatin bilge ihtiyarlarıyla yararlı sohbetler ve önceleri zorlandıkları Kutsal Kitap okumaları sayesinde yavaş yavaş hayatlarına bir düzen ve huzur gelmişti. Kevin'la Naomi doğruluk içinde yaşamaya başlamışlardı. Tanrı'nın insanlık için nasıl bir gelecek tasarladığını öğrenmişler, Tanrı'nın sözünü yaymak için çalışarak görevlerini yerine getirmişlerdi. Yeryüzünde bir cennet olacağını ve Şahitler arasında "diğer koyunlar" olarak bilinen ayrıcalıklı topluluğa dahil olarak kendilerinin de bu cennette yer alabileceğini keşfetmişlerdi.

Hayatın ne kadar değerli olduğunu anlamaya başlamışlardı. Onlar daha iyi bir anne baba oldukça oğulları da sakinleşmişti. Kevin ağır iş makineleri kullanmayı öğrenmek için devletin açtığı bir kursa katılmıştı. Kursu başarıyla tamamladıktan kısa bir süre sonra da bir iş teklifi almıştı. Şükretmek için Adam'la birlikte ibadet salonuna giderlerken karı koca tekrar birbirlerine âşık olduklarını dile getirmişlerdi. Sokakta el ele tutuşmuşlardı – daha önce hiç yapmadıkları bir şey. Yıllar önceki bu gelişmelerden bu

yana doğruluk içinde yaşamış, Adam'ı Şahit dostlarının yakın ve yardımsever ağı dahilinde, doğrulukla yetiştirmişlerdi. Kevin beş yıl önce kendi şirketini kurmuştu. Birkaç ekskavatörü, damperleri ve bir vinci vardı, yanında dokuz kişi çalıştırıyordu. Şimdiyse Tanrı oğullarına lösemi bahşetmişti, Kevin'la Naomi nihai inanç sınavından geçiyorlardı.

Mr. Henry avukatın her teşvik edici sorusuna düşünülüp taşınılmış cevaplar veriyordu. Saygılıydı, ama birçok kişi gibi duruşma salonunda huşu içinde değildi. İlk başlardaki başarısızlıklarını açıkça dile getirmişti, el ele tutuşma ânını hatırladığında utanmamış, bu ortamda âşık kelimesini duraksamadan kullanmıştı. Grieve'in sorduğu sorulara sık sık doğrudan Fiona'ya dönerek, gözünün içine bakarak karşılık veriyordu. Fiona otomatikman aksanını saptamaya çalıştı. Hafif bir doğu Londra aksam, daha da hafif bir güneybatı İngiltere aksam – kendi becerisini kanıksamış, emir vermeye alışık bir adamın kendine güvenen ses tonu. Kimi İngiliz cazcılar böyle konuşurdu, Fiona'nın tanıdığı bir tenis koçu da, astsubaylar, yüksek rütbeli emniyet görevlileri, sağlıkçılar, bir duruşmada karşısına çıkmış olan bir petrol platformu ustabaşısı keza. Dünyayı yöneten adamlar değil de, çarkı döndürenler.

Grieve bu beş dakikalık tarihçenin sonunu vurgulamak için bir ara verdikten sonra alçak sesle sordu: "Mr. Henry, Adam'ın kan naklini niçin reddettiğini mahkemeye anlatır mısınız lütfen?"

Mr. Henry bu soruyla ilk kez karşılaşıyormuşçasına duraksadı. Bakışlarını Grieve'den Fiona'ya çevirip karşılık verdi. "Şunu anlamak gerekiyor," dedi, "kan insanın özüdür. Ruhtur, canın, hayatın kendisidir. Nasıl ki can kutsalsa kan da kutsaldır." Sözü bitmiş gibiydi, ama sonra aceleyle ekledi: "Kan, her canlının minnet duyması gereken hayat armağanıdır." Bu cümleleri güçlü birer inanç değil de birer doğruymuş gibi söylüyordu; köprü yapımını tarif eden bir mühendis gibi.

Grieve bekliyor, sessizliğiyle sorusunun cevapsız kaldığını ima ediyordu. Ama Kevin Henry sözünü bitirmiş, dümdüz karşıya bakıyordu.

Grieve dürtercesine sordu: "Peki, kan bir armağansa, oğlunuz doktorların bu armağanını niçin geri çeviriyor?"

"Kendi kanını bir hayvanın ya da bir başka insanın kanıyla karıştırmak kirlenmedir, bozulmadır. Yaradan'ın harikulade armağa-

nının reddidir. Bu yüzden de Tanrı, Tekvin, Levililer ve Resullerin İşleri'nde bunu özellikle yasaklamıştır."

Grieve başını sallayarak onaylıyordu. Mr. Henry içtenlikle devam etti: "Kutsal Kitap Tanrı kelamıdır. Adam ona boyun eğilmesi gerektiğini biliyor."

"Siz ve karınız oğlunuzu seviyor musunuz Mr. Henry?"

"Evet. Seviyoruz." Bunu usulca söyleyip meydan okurcasına Fiona'ya baktı.

"Peki ya kan naklini reddetmek ölmesine sebep olursa?"

Kevin Henry'nin gözleri bir kez daha karşıya, lambrili duvara sabitlendi. Konuştuğunda sesi gergindi. "O zaman Adam gelecekteki yeryüzü cenneti krallığında yerini alacak."

"Siz ve karınız kendinizi nasıl hissedeceksiniz?"

Naomi Henry hâlâ dimdik oturuyordu, gözlük camlarının ardından ifadesini anlamak mümkün değildi. Tanık kürsüsündeki kocasına değil, avukata dönmüştü. Fiona'nın oturduğu yerden, Mrs. Henry'nin gözlük camlarının küçülttüğü gözlerinin açık olup olmadığı anlaşılmıyordu.

Kevin Henry, "Oğlumuz uygun olanı, doğru olanı, Tanrı'nın emrettiğini yapmış olacak" dedi.

Grieve yine bekledi, sonra alçalan bir tonda, "Acıdan kahrolacaksınız, değil mi Mr. Henry?" dedi.

Bu noktada avukatın ses tonundaki sahte şefkat babanın boğazını düğümledi. Başını sallayarak onaylayabildi ancak. Fiona kendini toparlamaya çalışan Mr. Henry'nin boğazında bir kasın dalgalanır gibi hareket ettiğini gördü.

Avukat, "Bu ret Adam'ın kararı mı, yoksa aslında sizin kararınız mı?" dedi.

"Biz istesek bile onu kararından vazgeçiremezdik."

Grieve birkaç dakika boyunca bu tarz sorular sormaya devam etti; oğlanın dışarıdan aşırı etkilenip etkilenmediğini saptamaya çalışıyordu. Cemaatin ihtiyarlar kurulundan iki üye çeşitli defalar oğlanı hastanede ziyaret etmişti. Mr. Henry içeriye davet edilmemişti. Ama daha sonra hastane koridorunda ona oğlunun durumunu kavrayışını, Kutsal Kitap bilgisini hem etkileyici hem de dokunaklı bulduklarını söylemişlerdi. Ne yaptığını bildiğine, doğruluk içinde yaşadığına ve doğruluk içinde ölmeye hazır olduğuna kanaat getirmişlerdi.

Fiona, Berner'ın itiraz etmek üzere olduğunu sezdi. Ama Berner onun ikinci elden tanıklığı reddetmekle vakit kaybetmeyeceğini biliyordu.

Leslie Grieve'in son soruları, Mr. Henry'ye oğlunun duygusal olgunluğu konusunda açıklama yapma fırsatı tanıyan repliklerdi. Mr. Henry bu açıklamaları gururla yaptı; artık ses tonunda oğlunu yakında kaybedeceğini düşündüğüne dair bir ipucu yoktu.

Mark Berner babaya soru sormak üzere ayağa kalktığında saat üç buçuk olmuştu. Mr. ve Mrs. Henry'ye oğullarının hastalığına üzüldüğünü, tamamen iyileşmesini dilediğini söyleyerek söze başladı; avukatın az sonra celalleneceğine dair kesin bir işaretti bu – en azından Fiona için. Kevin Henry başını eğdi.

"Önce basit bir konuyu açıklığa kavuşturmak istiyorum Mr. Henry. Kutsal Kitap'ın sözünü ettiğiniz bölümlerinde, Tekvin, Levililer ve Resullerin İşleri'nde kan *yemek* yasaklanmıştır; bir tanesinde de kandan kaçınılması tembihlenmiştir. Örneğin Tekvin'in Yeni Dünya Çevirisi'nde, 'Fakat eti, onun canı olan kanı ile yemeyeceksiniz' denir."

"Doğrudur."

"Demek ki kan nakliyle ilgili bir şey yok."

Mr. Henry sabırla, "Yunanca ve İbranice aslına bakarsanız, 'vücuda almak' anlamını taşıdığını göreceksiniz" dedi.

"Pekâlâ. Fakat Demir Çağı'ndan kalma bu metinlerin yazıldığı sırada kan nakli diye bir şey yoktu. Nasıl yasaklanmış olabilir?"

Kevin Henry başını iki yana salladı. Sesinde acımayla ya da cömertçe bir hoşgörüyle konuştu: "Tanrı'nın zihninde vardı elbette. Bu kitapların Tanrı'nın kelamı olduğunu anlamanız gerekiyor. Tanrı seçtiği peygamberlerine kendi iradesini yazmaları için esin verdi. Hangi çağ olduğu önemli değil, Demir, Tunç, fark etmez."

"Olabilir Mr. Henry. Ama birçok Yehova'nın Şahidi kan nakli konusundaki bu fikri tam da bu nedenle sorguluyor. İnançlarından vazgeçmeden kan ürünlerini ya da belirli kan ürünlerini kabul etmekten yanalar. Adam için başka seçenekler mevcut ve siz de bu seçenekleri tercih edip hayatını kurtarması için onu ikna etmeye çalışabilirsiniz, öyle değil mi?"

Henry tekrar Fiona'ya döndü. "Yönetim Kurulu'nun öğretilerinden ayrılan pek az kişi vardır. Bizim cemaatimizde ben böyle kimseyi tanımıyorum; ihtiyarlar kurulumuz da bu konuda tartışmaya yer vermiyor."

Tavan ışıkları Berner'ın perdahlı kafasında ışıl ışıl parlıyordu. Berner zorba çapraz sorgucu taklidi yapar gibi sağ eliyle ceketinin yakasını tuttu. "Bu katı ihtiyarlar oğlunuzu her gün ziyaret ediyorlar, değil mi? Fikrini değiştirmemesini sağlamak konusunda kararlılar."

Kevin Henry ilk kızgınlık belirtilerini sergiledi. Berner'a göğüs gererek tanık kürsüsünün kenarını kavradı, hafifçe öne uzandı, sanki sadece görünmez bir tasma onu yerinde tutuyordu. Ama ses tonu yine sakindi. "Bunlar iyi yürekli, namuslu insanlar. Diğer mezheplerin papazları da koğuşları dolaşıyor. Oğlum ihtiyarlardan tavsiyeler alıyor, onların sözleriyle teselli buluyor. Öyle olmasa bana söylerdi."

"Kan naklini kabul etse cemaatten çıkarılırdı, öyle değil mi? Bir başka deyişle aforoz edilirdi."

"İlişiği kesilirdi. Ama öyle bir şey olmayacak. Adam fikrini değiştirmeyecek."

"Adam esasen hâlâ çocuk Mr. Henry, sizin vesayetiniz altında. Dolayısıyla ben sizin fikrinizi değiştirmek istiyorum. Dışlanmaktan korkuyor, kullandığınız terim bu, değil mi? Sizin ve ihtiyarların istediğini yapmazsa dışlanır. Bildiği, tanıdığı tek dünya, yaşamayı korkunç bir ölüme tercih etti diye ona sırtını döner. Bir delikanlı için özgür bir seçim mi bu?"

Kevin Henry durup düşündü. İlk kez dönüp karısına baktı. "Adam'la beş dakika geçirseniz onun ne yaptığını bilen, inancına uygun kararı verebilecek biri olduğunu anlardınız."

"Bence karşımızda ödü patlamış, ağır hasta ve anne babasının onayını almak için çırpınan bir oğlan bulurduk. Mr. Henry, isterse kan naklini kabul etmekte özgür olduğunu söylediniz mi Adam'a? Onu bu durumda da seveceğinizi söylediniz mi?"

"Onu sevdiğimi söyledim."

"O kadar mı?"

"O kadarı yeterli."

"Yehova'nın Şahitleri'ne kan naklini reddetmeleri ne zaman emredildi, biliyor musunuz?"

"Tekvin'de yazılı. Yaratılış'tan beri."

"1945'ten beri Mr. Henry. Daha önce pekâlâ kabul ediliyordu. Çağımızda Brooklyn'de bir komitenin oğlunuzun kaderini tayin ettiği bu durumdan memnun musunuz?"

Kevin Henry belki konuya saygısından, belki zor bir meseleyle karşı karşıya olduğundan sesini alçalttı. Cevabı yine Fiona'ya yönelikti ve sesinde bir sıcaklık hissediliyordu. "Kutsal Ruh, meshedilmiş temsilcilere yol gösterir –biz onlara köle diyoruz Sayın Hâkim–, daha önce anlaşılmamış derin doğrulara ulaşmalarına yardımcı olur." Tekrar Berner'a dönüp gerçekçi bir tonda devam etti: "Yönetim Kurulu, Yehova'yla aramızdaki iletişim kanalıdır. Onun sesidir. Öğretide değişiklik olduysa sebebi Tanrı'nın niyetini yavaş yavaş açığa çıkarmasıdır."

"Bu sesin muhalefete pek tahammülü yok. *Gözcü Kulesi*'nin elimdeki sayısında bağımsız düşüncenin, 1914 Ekimindeki isyanının başında Şeytan tarafından geliştirildiği ve müritlerin bu tür düşünüşten sakınması gerektiği yazılı. Sizin Adam'a söylediğiniz bu mu Mr. Henry? Şeytan'ın etkisinde kalmamak için dikkat etmesi gerektiği mi?"

"Biz muhalefetten, kavgadan kaçınır, birlik halinde olmaya gayret ederiz." Mr. Henry'nin kendine güveni artıyordu. Avukatla baş başa konuşur gibiydi. "Otoriteye boyun eğmenin ne demek olduğu konusunda bir fikriniz yok sanıyorum. Bizim bunu kendi özgür irademizle yaptığımızı anlamanız gerekiyor."

Mark Berner'ın yüzünde belli belirsiz, çarpık bir gülümseme vardı. Belki de rakibine hayranlıktan. "Az evvel değerli meslektaşıma yirmili yaşlarınızda hayatınızın darmaduman olduğunu söylediniz. Biraz serseri bir adam olduğunuzu söylediniz. Ondan yıllar önce, Adam'ın yaşındayken ne yaptığınızı bildiğiniz pek söylenemez, öyle değil mi Mr. Henry?"

"Adam hayatı boyunca doğruluk içinde yaşadı. Ben böyle bir ayrıcalığa sahip değildim."

"Sonra da, hatırladığım kadarıyla hayatın değerini keşfettiğinizi söylediniz. Başka insanların hayatını mı kastediyordunuz, yoksa sadece kendi hayatınızı mı?"

"Her hayat Tanrı'nın armağanıdır. Ve Tanrı onu istediği zaman geri alabilir."

"Kendi hayatınız söz konusu olmadığında bunu söylemek kolay Mr. Henry."

"Öz oğlunuz söz konusuysa daha zor."

"Adam şiir yazıyor. Bunu tasvip ediyor musunuz?"

"Onun hayatıyla pek bağlantılı bulmuyorum."

"Bu konuda onunla kavga ettiniz, değil mi?"

"Ciddi konuşmalar geçti aramızda."

"Mastürbasyon günah mıdır Mr. Henry?"

"Evet."

"Ya kürtaj? Eşcinsellik?"

"Evet."

"Adam'a öğretilen inançlar bunlar mı?"

"Bunlar Adam'ın bildiği doğrular."

"Teşekkür ederim Mr. Henry."

John Tovey ayağa kalktı ve nefesi biraz tıkanarak Fiona'ya saati göz önünde bulundurup Mr. Henry'ye soru sormayacağını, Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetleri'nden sosyal hizmet görevlisini kürsüye çağıracağını söyledi. Marina Greene narin yapılı, açık kumral bir kadındı, kısa ve öz konuşuyordu. Öğleden sonranın bu saatinde faydası oluyordu. Adam'ın son derece zeki olduğunu söyledi. Kutsal Kitap'ı iyi biliyordu. Argümanları biliyordu. İnancı uğruna ölmeye hazır olduğunu söylüyordu.

Şöyle söylemişti – Marina Greene hâkimin izniyle defterinden okudu: "Ben bir bireyim. Annemle babamdan ayrıyım. Anne babamın fikri ne olursa olsun, ben kendi kararını veririm."

Fiona Mrs. Greene'e onun fikrince mahkemenin ne yapması gerektiğini sordu. Sosyal hizmet görevlisi görüşünün basit olduğunu söyleyip yasanın ayrıntılarını bilmediği için özür diledi. Delikanlı zekiydi, kendini iyi ifade ediyordu, ama henüz çok gençti. "Bir çocuk din uğruna kalkıp kendini öldürmemeli."

Berner da, Grieve de, soru sormayacaklarını belirttiler.

• • •

Fiona son sunumlardan önce kısa bir ara verdi. Herkes ayağa kalktı, Fiona hemen odasına gidip masasının başında bir bardak su içti, e-postalarına ve kısa mesajlarına baktı. İkisinden de bol bol vardı, ama Jack'ten bir şey yoktu. Tekrar baktı. Şimdi hissettiği, üzüntü ya da öfke değil, karanlık bir oyulma, geçmişi yok etme tehdidiyle arkasına düşen bir boşluktu. Bir başka aşama. En yakından tanıdığı insanın bu kadar zalim olması mümkün gelmiyordu ona.

Birkaç dakika sonra duruşma salonuna dönünce rahatladı. Berner ayağa kalktığında tartışmayı hem aile hukukunda hem de

pediyatride bir referans noktası olan "Gillick ehliyeti"ne çekmesi kaçınılmazdı. Terimin açıklamasını Lord Scarman yapmıştı, avukat onu alıntıladı: Bir çocuk, yani on altı yaşından küçük bir kişi, "teklif edilen şeyi tam olarak anlayacak idrak ve zekâ seviyesine geldiği takdirde ve o zaman" kendi tıbbi tedavisine onay verebilir. Berner'ın Adam Henry'yi arzusu hilafına tedavi etmek isteyen hastane lehine şimdi Gillick'i öne sürmesinin sebebi, anne baba lehine aynı argümanı kullanabilecek olan Grieve'den önce davranmaktı. İlk harekete geçen, koşulları belirler. Bunu hızlı ve kısa cümlelerle yaptı, pürüzsüz tenor sesi Goethe'nin trajik şarkısını söylerken olduğu kadar duru ve kusursuzdu.

Berner kan nakli yapılmamasının kendi içinde bir tedavi biçimi olduğunun yadsınamayacağını söyledi. Adam'la ilgilenen hastane çalışanlarından hiçbiri onun zekâsından, dili olağanüstü bir ustalıkla kullanışından, okuma merakı ve tutkusundan şüphe etmiyordu. Ciddi bir ulusal gazetenin açtığı şiir yarışmasında birincilik kazanmıştı. Horatius'un bir odunun uzun bir bölümünü ezberden okuyabiliyordu. Gerçekten müstesna bir çocuktu. Uzman hekim de mahkeme huzurunda zeki ve kendini iyi ifade eden bir oğlan olduğunu doğrulamıştı. Ne var ki, az önce hekim can alıcı bir hususu da doğrulamıştı: Adam kan nakli yapılmadığı takdirde ne olacağı konusunda pek muğlak bir fikre sahipti. Onu bekleyen ölüm hakkında ancak genel ve biraz romantik bir fikri vardı. Dolayısıyla Lord Scarman'ın belirlemiş olduğu koşulları yerine getirdiği söylenemezdi. Adam'ın teklif edilen şeyi tam olarak anlamadığı kesindi. Sağlık personeli doğal olarak bu konuda ona açıklama yapmak istemezdi. Yetkili sağlık personeli en doğru değerlendirmeyi yapabilecek konumdaydı ve onun vardığı sonuç belliydi. Adam, Gillick ehliyetine sahip değildi. İkinci olarak, sahip olsa ve dolayısıyla tedaviye onay verme hakkı bulunsa bile, bu, hayat kurtaracak bir tedaviyi reddetme hakkından çok farklı bir şeydi. Yasa bu konuda kuşkuya yer bırakmıyordu. On sekiz yaşını doldurmadan önce bu konuda özerkliği yoktu.

Üçüncü olarak, diye devam etti Berner, kan naklinin ardından enfeksiyon riskinin asgari olduğu açıktı. Oysa kan nakli yapılmamasının sonuçları kesin ve korkunç, muhtemelen ölümcüldü. Dördüncü olarak da, Adam'ın anne babasıyla aynı inanca sahip olması tesadüf değildi. Sevgi dolu, vefalı bir evlattı, anne babasının

samimi ve güçlü inançlarının hâkim olduğu bir ortamda yetişmişti. Hekimin hararetle ima ettiği üzere, kan ürünlerine ilişkin son derece sıradışı görüşleri kendine ait değildi. Kuşkusuz hepimizin on yedi yaşındayken şimdi utanacağımız inançları olmuştu.

Berner hızla özetledi. Adam on sekiz yaşını doldurmamıştı, kan nakli yapılmadığı takdirde kendisini nasıl bir çilenin beklediğini anlamamıştı, içinde büyüdüğü tarikatın aşırı etkisi altında ve tarikattan ayrılmasının yol açacağı olumsuz sonuçların farkındaydı. Yehova'nın Şahitleri'nin görüşleri, çağdaş ve mantıklı bir anne ya da babanın görüşlerinden bambaşkaydı.

Mark Berner oturmak üzere dönerken Leslie Grieve ayağa kalkmıştı bile. Fiona'nın birkaç adım soluna hitaben söylediği açılış cümlelerinde o da Lord Scarman'ın bir saptamasına dikkat çekmek istediğini belirtti. "Hastanın kendi kararını verme hakkı, içtihat hukukunca korunan temel insan haklarından biri olarak görülebilir." Dolayısıyla bu mahkeme zekâ ve uzgörüsü besbelli bir kişinin tıbbi tedavi konusundaki bir kararına müdahale etmeye son derece gönülsüz olmalıydı. Adam'ı on sekizinci yaş gününden ayıran iki üç ayın ardına sığınmanın yeterli olmadığı açıktı. Bir bireyin temel insan hakkını böylesine ciddi biçimde etkileyen bir konuda sayı oyunlarına başvurmak uygunsuzdu. Arzusunu tekrar tekrar ve istikrarla açıkça belirtmiş olan bu hasta, on sekizine on yedisinden çok çok daha yakındı.

Grieve hafızasını harekete geçirmek üzere gözlerini kapatıp 1969 tarihli Aile Reform Yasası'nın 8. Madde'sinden alıntı yaptı: "Rüştünü ispat etmemiş, on altı yaşını doldurmuş bir kişinin onaysız uygulanması bedenine tecavüz sayılacak herhangi bir ameliyat, tıp ya da diş tedavisine vereceği onay, reşitmişçesine geçerli olacaktır."

Grieve, Adam'la tanışan herkesin onun erken gelişiminden ve olgunluğundan etkilendiğini söyledi. "Adam'ın bazı şiirlerini hemşirelere yüksek sesle okuduğunu ve çok beğenildiğini bilmek Sayın Leydimin ilgisini çekebilir." Adam on yedi yaşındaki çoğu gençten çok daha düşünceliydi. Birkaç ay önce doğmuş olsa temel hakkının tartışılmayacağı gerçeğini mahkemenin dikkate alması gerekirdi. Adam kendisini seven anne babasının tam desteğiyle, tedaviye itirazını açıkça belirtmiş, tedaviyi reddinin hangi dinî ilkelere dayandığını ayrıntılarıyla açıklamıştı.

Grieve düşünürcesine durdu, sonra uzman hekimin duruşma salonundan dışarı çıktığı kapıyı işaret etti. Mr. Carter'ın tedavinin esirgenmesi fikrinden nefret etmesi çok anlaşılırdı. Böylesine değerli bir şahsiyetten beklenen meslek aşkını kanıtlardı olsa olsa. Ne var ki profesyonelliği, Adam'ın Gillick ehliyeti konusundaki yargısını bulandırıyordu. Son tahlilde bu mesele tıbbi bir mesele değildi. Yasal ve ahlaki bir meseleydi. Bir delikanlının devredilemez hakkıyla ilgliydi. Adam kararının onu nereye götüreceğini gayet iyi anlamıştı. Genç yaşta ölüme. Kararını birçok kez net olarak açıklamıştı. Tam olarak ne şekilde öleceğini bilmemesi konu dışıydı. Gillick ehliyetine sahip kabul edilen hiç kimse bu tür bilgiye tam anlamıyla vâkıf olamazdı. Ve değildi de. Bir gün öleceğimizi hepimiz biliyorduk. Nasıl öleceğimizi hiçbirimiz bilmiyorduk. Adam'ı tedavi eden ekibin ona bu tür bir malumatı vermek istemeyeceğini Mr. Carter zaten teslim etmişti. Delikanlının Gillick ehliyetinin dayanağı başkaydı: tedaviyi reddetmenin ölüme yol açabileceği gerçeğini ayan beyan kavrayışı. Gillick, malum, yaş meselesini geçersiz kılıyordu.

Hâkim buraya kadar üç sayfayı notlarla doldurmuştu. Bunlardan biri ayrı bir satırdaydı: "şiir?" Argümanlar selinden parlak bir görüntü yükseliyordu: Sırtı yastıklara dayalı bir ergen başka yerde lazım olduğunu bilen ama bunu söyleyemeyecek kadar iyi yürekli, yorgun bir hemşireye dizelerini okuyordu.

Fiona da Adam Henry'nin yaşındayken şiir yazmış, ama yüksek sesle okumaya asla yeltenmemişti, kendi kendine bile. Cüretkârca kafiyesiz dörtlükler hatırlıyordu. Hatta boğularak ölmeye, kendini nehir otlarına haz içinde sırtüstü bırakıp batmaya dair bir şiiri de vardı; okul gezisiyle gittikleri Tate'te, karşısında büyülendiği, Millais'nin *Ophelia* resminden esinlenmiş, olmayacak bir fanteziydi. Bu cüretkâr şiir, kapağı mor mürekkeple çiziktirilmiş beğenilen saç modelleriyle kaplı, parçalanmış bir defterde yer alıyordu. Bildiği kadarıyla evdeki penceresiz fazla odanın dibinde bir mukavva kutunun içinde duruyordu. Oraya hâlâ ev diyebilirse tabii.

Grieve konuşmasını toparlayarak Adam'ın on sekizine sonucu değiştirmeyecek kadar yakın olduğunu söyledi. Scarman'ın açıkladığı koşulları yerine getiriyordu ve Gillick ehliyeti vardı. Avukat, Temyiz Mahkemesi Hâkimi Lord Balcombe'dan alıntı yaptı. "Çocuklar on sekiz yaşına yaklaştıkça tıbbi tedavileri konusunda

kendi kararlarını verme becerileri giderek artar. Normal olarak, yeterli yaş ve idrak düzeyine ulaşmış bir çocuğun bilgi edindikten sonra vereceği karar kendi menfaatine en uygun karar olacaktır ve mahkeme bu karara saygı göstermelidir." Mahkemenin, inanç ifadesine saygı göstermek dışında, belirli bir din hakkında hiçbir görüşü olmamalıydı. Bireyin tedaviyi reddetme temel hakkını baltalamak tehlikeli sulara açılmaktı ve mahkeme bu tehlikeyi göze almamalıydı.

Nihayet söz alan Tovey lafı uzatmadı. Bastonunun yardımıyla ayağa kalktı. Hem oğlanı hem de oğlanın vasisi Marina Greene'i temsil ediyordu, özenle tarafsız tuttuğu bir tonda konuştu. Meslektaşları her iki tarafın argümanlarını gayet iyi sunmuştu, yasadaki bağlantılı bütün noktalara değinilmişti. Adam'ın zekâsı sorgulanmıyordu. Kutsal Kitap'ı tarikatının anladığı ve yaydığı şekliyle tam olarak kavramıştı. Neredeyse on sekiz yaşında olduğunun dikkate alınması önemliydi, ancak henüz on sekizini doldurmadığı da bir gerçekti. Dolayısıyla oğlanın arzusuna ne kadar ağırlık verileceğini karara bağlamak tamamen Sayın Hâkim'e kalıyordu.

Avukat oturduğunda salona sessizlik çöktü; Fiona kaşları çatık, gözleri notlarına dikili, düşüncelerini toparladı. Tovey'nin düşüncelerini karara yöneltmesi yararlı olmuştu. Ona hitaben konuştu: "Vakanın kendine has koşulları nedeniyle Adam Henry'yle bizzat görüşmemin yararlı olacağına karar verdim. Beni ilgilendiren, Kutsal Kitap bilgisinden çok durumunu ve hastane aleyhinde karar verecek olursam onu neyin beklediğini ne kadar anladığı. Ayrıca duygusuz bir bürokrasinin elinde olmadığını bilmesi gerekir. Kararı onun menfaatine en uygun şekilde benim vereceğimi kendisine açıklayacağım."

Sözüne devamla şimdi Mrs. Greene'le birlikte Wandsworth'teki hastaneye gideceğini ve onunla birlikte Adam Henry'yle görüşeceğini bildirdi. Böylece duruşmaya Fiona'nın dönüşüne dek ara verildi; kararını dönünce, halka açık yapılacak oturumda açıklayacaktı.

Üç

Taksi Waterloo Köprüsü'nde sıkışık trafikte durduğunda, Fiona olayın iki şekilde tanımlanabileceğini düşündü: dağılmanın kıyısındaki bir kadının mesleki bir kararda duygusal bir hata yapması ya da bir oğlanın laik mahkemenin mahrem müdahalesiyle tarikatının inançlarından kurtarılması veya o inançlara teslim edilmesi. İkisi birden olabileceğini düşünmüyordu. Soluna, ırmak aşağı St. Paul'a baktığında soru askıya alındı. Sular hızla çekiliyordu. Yakındaki bir köprünün üzerinden bakan Wordsworth haklıydı: ırmağın her iki yanında dünyanın en güzel kent manzarası. Kesintisiz yağmurda bile. Yanında Marina Greene oturuyordu. Adalet Sarayı'ndan çıkarken havadan sudan, gelişigüzel birkaç cümleden başka konuşma geçmemişti aralarında. Mesafeyi korumak daha doğruydu. Sağındaki ırmak manzarasını fark etmeyen ya da kanıksamış olan Greene telefonuna yoğunlaşmıştı, günümüzün yaygın hareketleriyle okuyor, tuşluyor, kaşlarını çatıyordu.

Nihayet Güney Yakası'na vardıklarında yürüyüş hızında ırmak yukarı ilerlemeye başladılar, Lambeth Sarayı'na varmaları neredeyse on beş dakika sürdü. Fiona'nın telefonu kapalıydı; beş dakikada bir mesaj ve e-postalarını kontrol etme takıntısına karşı tek savunması buydu. Bir mesaj yazmış ama göndermemişti. *Bunu yapamazsın!* Ama yapıyordu işte, her şey ünlem işaretinden belliydi: Fiona salağın tekiydi. Denetim altında tutmayı tercih ettiği, zaman zaman kullandığı adlandırmayla "duygusal tonu" tamamen yeniydi. Yeisle karışık infial. Ya da özlemle karışık öfke. Ona dönmesini istiyordu; bir daha yüzünü görmek istemiyordu. Utanç da vardı karışımın içinde. Ama Fiona ne yapmıştı ki? İşine dalıp kendini kaybetmiş, kocasını ihmal etmiş, uzun bir davanın aklını çelmesine izin vermişti, öyle mi? Ama kocasının kendi işi vardı, çeşitli ruh halleri vardı. Fiona aşağılanmıştı, kimsenin bilmesini istemiyordu ve her şey yolundaymış gibi rol yapacaktı. Gizlilik onu lekelemiş gibi hissediyordu. Bu muydu, utancı bundan mı kaynaklanıyordu? Mantıklı arkadaşları durumu öğrendikten sonra aralarından biri mutlaka

Jack'e telefon edip durumu açıklamasını istesin diye ısrar edecekti. İmkânsız. Fiona en kötü ihtimali duymaktan korkuyordu hâlâ. Durumla ilgili şu andaki bütün fikirlerini daha önce birçok defa kafasında evirip çevirmişti, hâlâ da düşünmeye devam ediyordu. Bu kısırdöngüden onu ancak ilaç marifetiyle uyku kurtarabilirdi. Ya uyku ya da bu aykırı gezi.

Sonunda Wandsworth Yolu'na çıkmışlar, saatte otuz kilometre hızla, dörtnala koşan bir atın süratiyle ilerliyorlardı. Sağ tarafta squash kortuna dönüştürülmüş eski bir sinemayı geçtiler; Jack yıllar önce burada yapılan Londra turnuvasında mukavemet sınırlarını zorlayarak on birinci olmuştu. Fiona ise, vefalı genç eş sıfatıyla, biraz sıkılarak camla çevrili korttan epey uzakta oturmuş, savunma avukatı olduğu ve kaybedeceği tecavüz davasıyla ilgili notlarına göz gezdirmişti ara sıra. Sekiz yıla mahkûm olan müvekkili küplere binmişti. Suçsuz olduğu neredeyse kesindi. Haklı olarak Fiona'yı asla affetmemişti.

Fiona her Kuzey Londralı gibi ırmağın güneyindeki uçsuz bucaksız, eski püskü, karmakarışık Londra'yı bilmez ve küçümserdi. Uzun zaman önce yutulup gitmiş köyler çölüne, hazin dükkânlara, tekinsiz tamirhanelere, araya serpiştirilmiş tozlu Edward dönemi evleriyle uyuşturucu çetelerinin mesken tuttuğu brütalist apartmanlara anlam verecek, aralarında bağlantı kuracak bir metro istasyonu bile yoktu. Kaldırımlarda yabancı kaygılarla sürüklenen kalabalıklar Fiona'nın şehrine değil, başka, uzak bir şehre aitti. Kapısı tahtalarla kapatılmış bir elektrikçi dükkânının solgun, komik tabelası olmasa Clapham Junction'dan geçmekte olduklarını nereden bilecekti? İnsan burada niye bir hayat kurardı? Fiona içinde her şeyi sarmalayan bir insan nefretinin işaretlerini fark edip misyonunu hatırlamaya zorladı kendini. Ağır hasta bir oğlanı ziyarete gidiyordu.

Hastaneleri severdi. On üç yaşındayken gayretkeş ve hızlı bir bisikletçiydi; bir gün okula giderken oluklu bir kanalizasyon kapağı yüzünden bisikletten öne doğru uçmuştu. Kısa süreli bir sarsıntı ve idrarındaki kan yüzünden birkaç gün hastanede gözlem altında tutulmuştu. Pediyatri koğuşunda yer yoktu; bir otobüs dolusu öğrenci İspanya'dan belirsiz bir mide virüsüyle dönmüştü. Fiona'yı kadınlar koğuşuna yatırmışlardı; bir hafta boyunca kadınların arasında kalmış, basit bazı testlerden geçmişti. 1960'lı

yıllardaydılar, zamanın ruhu, katı tıp hiyerarşilerini sorgulayıp didiklemeye başlamamıştı henüz. Yüksek tavanlı Victoria dönemi koğuşu temiz ve düzenliydi; ürkütücü koğuş hemşiresi en genç hastasını kanatları altına almıştı, yaşlı hanımlar da –geriye baktığında bazılarının otuzlu yaşlarında olduğu anlaşılıyordu– Fiona'ya bayılıyor, üzerine titriyorlardı. Fiona onların hastalığına hiç kafa yormuyordu. Kadınların maskotu olmuş, yeni bir hayata dalıp gitmişti. Eski ev ve okul rutini kalmamıştı. Tatlı hanımlardan bir ikisi gece yataklarından yok olduklarında Fiona buna fazla kafa yormuyordu. Histerektomi, kanser ve ölüm ona dokunamazdı, korkusuz, ağrısız muhteşem bir hafta geçirmişti.

Öğleden sonra arkadaşları okul çıkışı hastaneye gelirdi; büyükler gibi kendi başlarına hastane ziyareti yapmak onlarda bir huşu uyandırırdı. Sonra bu duygu geçer, üç dört kız Fiona'nın yatağının etrafına toplaşıp saçma sapan şeylere –kaşları çatık yanlarından geçen bir hemşire, dişsiz asırlık bir hanımın aşırı samimi selamı, koğuşun bir ucunda, paravanın arkasında birinin gürültüyle kusması– kıkırdar, sarsıla sarsıla kahkahalarını bastırmaya çalışırlardı.

Fiona öğle yemeğinden önce ve sonra aktivite odasında kucağında bir alıştırma defteriyle tek başına oturup kendine gelecekler hayal ederdi – konser piyanisti, veteriner, gazeteci, şarkıcı. Muhtemel hayatların akış şemalarını çizerdi. Gövdeden çeşitli dallar çıkardı: üniversite, cesur ve sağlam yapılı koca, mahmur çocuklar, koyun çiftliği, seçkin bir hayat. O zamanlar hukuk gelmemişti henüz aklına.

Taburcu olduğu gün üstünde okul üniforması, omzunda okul çantasıyla koğuşu dolaşmış, gözünde yaşlarla herkesle vedalaşır, mutlaka arayacağına dair sözler verirken annesi onu seyretmişti. Bunu izleyen onyıllar boyunca sağlık açısından şanslı olmuş, hastanelere sadece ziyaret saatlerinde gitmişti. Ama deneyimi onu temelli damgalamıştı. Akrabalarında, dostlarında gördüğü acı ve korkulara rağmen, kendisi hastaneleri olmadık şekilde daima iyi yüreklilikle, özel muamele görmekle ve beterinden korunmakla ilişkilendirirdi. Şimdi de parkın karşı ucunda, sisli meşe ağaçlarının tepesinde yükselen yirmi altı katlı Wandsworth Edith Cavell Hastanesi'ni gördüğünde, içi alakasız şekilde sevinçli bir beklentiyle doldu.

Taksi altı yüz on beş otomobillik boş yer kaldığını bildiren mavi neon tabelaya yaklaşırken Fiona'yla sosyal hizmet görevlisi karşıya,

tekleyerek çalışan sileceklerin ötesine bakıyorlardı. Kaygısız Yeni İşçi Partisi günlerinde pahalı borç parayla inşa edilmiş, Japon tasarımı, ameliyat önlüğü yeşili kaplamalı yuvarlak cam kule, Taş Devri tepe kalelerine benzeyen çimenlik bir tümsekte yükseliyordu. En üst katlar alçacık yaz bulutlarının arasında kaybolmuştu.

Girişe doğru yürürlerken park etmiş bir arabanın altından bir kedi fırlayıp önlerinden koştu; Marina Greene tekrar sohbete başlayıp kendi kedisini etraflıca anlattı; gözüpek bir kısa tüylü İngiliz'miş, mahalledeki bütün köpekleri kovalarmış. Fiona'nın kanı, beş yaşından küçük üç çocuğu ve polis kocasıyla sosyal konutta yaşayan bu ince telli açık kumral saçlı ciddi genç kadına ısındı. Kedisi önemli değildi. Aralarında sakıncalı olabilecek bir konuşma geçmesine izin vermiyordu, ama az sonra yüzleşecekleri ortak kaygının farkında ve duyarlıydı.

Fiona kendine biraz daha özgürlük tanıdı. "Teslim olmayan bir kedi" dedi. "Bunu Adam'a anlatmışsınızdır umarım."

Marina hemen, "Anlattım gerçekten de" deyip sustu.

Binanın bütün yüksekliğince uzanan, camla çevrili bir avluya girdiler. Açlıktan ölüyormuş gibi görünen büyümüş, yerli ağaçlar, rakip kahve ve sandviç büfelerinin neşeli iskemleleriyle masalarının arasından bir umut yukarıya doğru uzuyorlardı. Daha yüksekte, sonra daha da yüksekte, eğimli duvarlara tutturulmuş beton platformlardan da ağaçlar çıkıyordu. En uzaktaki bitkiler, doksan metre yüksekteki cam çatıya silüetleri vurmuş çalılardı. İki kadın açık renk parkenin üzerinden yürüyerek bir danışma merkezinin ve bir hasta çocuklar resim sergisinin önünden geçtiler. Yürüyen merdivenle dümdüz, upuzun çıkıp bir ara kata geldiler; burada bir fıskiyenin etrafında kitapçı, çiçekçi, gazete bayisi, hediyelik eşya dükkânı ve iş merkezi bulunuyordu. Hafif, yeknesak New Age müzikle çıngırtılı su sesi birbirine karışıyordu. Modern havalimanları örnek alınarak yapılmıştı elbette. Varış noktaları farklıydı. Bu katta hastalığa dair pek az işaret vardı, tıbbi gereç hiç yoktu. Hastalar ziyaretçilerle personel arasına serpiştirilmişti. Tek tük sabahlıklı, laubali görünümlü insanlar vardı. Fiona'yla Marina otoyol fontuyla yazılı tabelaları izlediler. *Pediyatrik Onkoloji, Nükleer Tıp, Kan Alma.* Geniş, cilalı bir koridora dönüp asansörlere geldiler; sessizce dokuzuncu kata çıktılar, ilkinin aynısı bir koridorda üç kere sola dönüp Yoğun Bakım'a vardılar. Ormanda ağaçlardan sallanan maymunlarla

dolu neşeli bir duvar resminin önünden geçtiler. Şimdi en sonunda hava dolaşımının olmadığı bu bölümde bir hastane, çoktan kaldırılmış pişmiş yemek, antiseptik kokusu ve daha derinden, tatlımsı bir koku vardı. Ne meyve ne de çiçek.

Hemşire masası, her birinde bir gözlem penceresi bulunan, yarın daire şeklinde dizilmiş kapalı kapıların karşısında, koruyucu bir konumdaydı. Sadece bir elektrik uğultusunun böldüğü sessizlik ve gün ışığının yokluğu, gecenin geç saatleriymiş gibi bir izlenim uyandırıyordu. Fiona'nın daha sonra öğrendiğine göre biri Filipinli, öteki Karayipli olan, masadaki iki genç hemşire Marina'yı heyecanla, beşlik çakarak selamladılar. Sosyal hizmet görevlisi ansızın başka biri oldu: beyaz deri içinde, canlı bir siyahi kadın. Hızla dönüp hâkimi genç hemşirelere "en tepedekilerden" biri olarak tanıştırdı. Fiona tokalaşmak üzere elini uzattı. Utançtan yerin dibine girmeden beşlik çakması imkânsızdı, görünüşe bakılırsa durum anlaşılmıştı. Kızlar elini hararetle sıktı. Masa başında hemen konuşup karar verdiler: Fiona dışarıda bekleyecek, sosyal hizmet görevlisi içeri girip durumu Adam'a açıklayacaktı.

Marina sağda, ileride bir kapıdan içeri girdiğinde Fiona hemşirelere dönüp genç hastayı sordu.

"Keman çalmayı öğreniyor" dedi genç Filipinli kadın. "Delirtiyor bizi!"

Arkadaşı abartılı bir hareketle bacağına bir şaplak attı. "Hindi gırtlaklıyor içeride."

Hemşireler birbirlerine bakıp gülmeye başladılar, ama hastaları düşündüklerinden sessizce gülüyorlardı. Belli ki eski ve şifreli bir espriydi. Fiona bekledi. Kendini rahat hissediyor, ama bu rahatlığın uzun sürmeyeceğini biliyordu.

Sonunda, "Ya bu kan nakli meselesi?" dedi.

Ortada gülmeden eser kalmadı. Karayipli hemşire, "Her gün dua ediyorum onun için" dedi. "Adam'a diyorum ki: 'Hayatım, Tanrı'nın ihtiyacı yok böyle bir şeye. O zaten seni seviyor. Tanrı senin *yaşamanı* istiyor.'"

Arkadaşı üzgün üzgün, "O kararını vermiş" dedi. "Takdir etmek lazım. Prensipleri için yaşıyor işte."

"Ölüyor demek istiyorsun! Hiçbir şey bildiği yok. Kafası karışmış bir yavrucuk o."

Fiona, "Tanrı yaşamanı istiyor dediğinizde ne diyor?" diye sordu.

"Hiç. 'Bunu mu dinleyeceğim?' diye düşünüyor herhalde."

Tam o sırada Marina kapıyı açtı, elini kaldırdı ve tekrar içeri girdi.

Fiona, "Neyse, teşekkür ederim" dedi.

Bir zil çaldı, Filipinli hemşire hemen bir başka kapıya doğru gitti.

"Hadi içeri girin hanımefendi," dedi arkadaşı, "ve lütfen fikrini *değiştirin*. O kadar harika bir çocuk ki."

Adam Henry'nin odasına girdiği ânın hatırası Fiona'nın zihninde karışıktı, çünkü içerideki zıtlıklar insanı şaşırtıyordu. Görülecek çok şey vardı. Yatağa odaklanmış parlak ışığın haricinde oda yarı karanlığa gömülmüştü. Marina bir köşede bir iskemleye yerleşmekteydi; elindeki derginin yazılarını o karanlıkta okuması imkânsızdı. Yatağın etrafındaki yaşam destek ve izleme cihazları, serum askılarıyla hortumlar ve ışıklı ekranlar etrafa dikkatli bir mevcudiyet, neredeyse bir sessizlik yayıyordu. Ama sessizlik yoktu, çünkü daha Fiona içeri girerken oğlan onunla konuşmaya başlamıştı; an onsuz akıyor ya da patlıyor, Fiona sersemlemiş, yetişemiyordu. Adam madeni bir arkalığa yerleştirilmiş yastıklara sırtını dayamış, yatakta dik oturuyordu; bir tiyatro oyununda tek bir spotla aydınlatılmış gibiydi. Yatağın üzerine yayılmış kitaplar, broşürler, bir keman yayı, bir laptop, kulaklık, portakal kabuğu, şekerleme kâğıdı, bir kutu mendil, bir çorap, bir defter ve yazıyla kaplı çok sayıda çizgili kâğıt gölgelere doğru taşmaktaydı. Fiona'nın aile ziyaretlerinden bildiği olağan ergen pasaklılığı.

Uzun ve zayıf bir yüzdü, hayalet beyazıydı ama güzeldi, gözlerin altında çürük moru halkalar tedricen solarak beyaza dönüşüyordu, dolgun dudaklar keskin ışıkta morumsu bir tona bürünmüştü. Gözler de menekşe rengi görünüyordu ve çok iriydi. Bir yanağın üst kısmında kalemle boyanmış bir ben kadar yapay görünümlü bir ben vardı. Cılızdı, kolları hastane gömleğinden sopa gibi çıkıyordu. Nefes nefese, samimiyetle konuşuyordu, Fiona o ilk birkaç saniyede hiçbir şey anlayamadı. Sonra, kapı pnömatik bir iç çekişle arkasından kapandığında oğlanın ne anlattığını kavradı: Çok garipti, Fiona'nın onu ziyaret edeceğini başından beri tahmin etmişti, ona kalırsa geleceğe ilişkin özel bir sezgisi vardı; okulda dinbilim dersinde okudukları bir şiirde gelecek, şimdi ve geçmişin bir bütün olduğu söyleniyordu, Kutsal Kitap'ta da aynı şey yazılıydı. Kimya

öğretmeni göreceliğin zamanın bir yanılsama olduğunu kanıtladığını söylüyordu. Tanrı, şiir ve bilim aynı şeyi söylediğine göre, doğru olsa gerekti, öyle değil mi?

Oğlan nefeslenmek üzere kendini yastıklara bıraktı. Fiona yatağın ayak ucunda durmuştu. Şimdi plastik bir iskemlenin bulunduğu yan tarafına geçip adını söyledi ve elini uzattı. Adam'ın eli soğuk ve nemliydi. Fiona oturup onun konuşmaya devam etmesini bekledi. Ama oğlanın başı geriye devrilmişti, tavana bakıyordu, hâlâ toparlanmaya çalışıyordu, ayrıca bir cevap da beklediğini anladı Fiona. Arkasındaki makinelerden birinin hışırtısını, ayrıca çok hafif –işitilebilirliğin, en azından Fiona'nınkinin sınırında–, hızlı bir bipleme fark etti. Hastanın rahatsız olmaması için sesi kısılmış olan kalp monitörü heyecanını ele veriyordu.

Fiona öne doğru uzanarak aynı fikirde olduğunu söyledi. Mahkeme deneyiminde, birbirleriyle hiç konuşmamış çeşitli tanıkların hepsi bir olayla ilgili aynı şeyi söylüyorsa, söylediklerinin doğru olma ihtimali daha yüksekti.

Fakat ardından ekledi: "Her zaman değil ama. Grup yanılsaması olabiliyor. Birbirlerini tanımayan kişiler aynı yanlış fikre kapılabiliyor. Mahkemelerde kesinlikle oluyor."

"Ne zaman mesela?"

Adam'ın nefesi hâlâ normale dönmemişti, bu üç kelimeyi söylemekte bile zorlandı. Fiona bir örnek bulmaya çalışırken o Fiona'ya değil, yukarıya bakmayı sürdürdü.

"Yıllar önce bu ülkede bazı çocuklar yetkililer tarafından anne babalarından alındı; anne babalar satanist istismar denen şeyle, gizli şeytana tapınma ayinlerinde çocuklarına korkunç şeyler yapmakla suçlanarak yargılandı. Herkes anne babalar aleyhinde birleşti. Polis, sosyal hizmet görevlileri, savcılar, gazeteler, hatta hâkimler. Meğer ortada bir şey yokmuş. Ne gizli ayin, ne Şeytan, ne istismar. Hiçbir şey olmamış. Hayalmiş. Onca uzman, onca önemli insan ortak bir yanılsama içindeydi, ortak bir rüya görüyorlardı. Sonunda herkesin aklı başına geldi, çok utandılar ya da utanmaları gerekirdi. Çocuklar yavaş yavaş evlerine iade edildiler."

Fiona kendisi de bir rüyadaymış gibi konuşuyordu. Hoş bir sükûnet vardı üzerinde, oysa konuşmayı izleyen Marina'nın bu yorumlara şaşırdığını tahmin ediyordu. Hâkim ne yapıyordu böyle? Daha tanışalı bir iki dakika olmuşken oğlana çocuk istismarından

bahsediyordu. Dinin, oğlanın dininin bir grup yanılsaması olduğunu mu ima etmek istiyordu? Marina havadan sudan zararsız birkaç cümleden sonra ilk anlamlı açılış cümlesinin, "Burada bulunmamın sebebini biliyorsundur mutlaka" türünden bir şeyler olmasını beklerdi muhtemelen. Oysa Fiona adeta bir meslektaşıyla konuşurcasına, 1980'lerin unutulmuş bir kurumsal skandalıyla ilgili serbest çağrışımla anlatıyordu. Ama Marina'nın ne düşündüğü aslında onu kaygılandırmıyordu. Bu işi kendi bildiği gibi yapacaktı.

Adam Fiona'nın söylediklerini düşünerek kıpırtısız yatıyordu. Sonunda yastığa dayalı başını çevirip onunla göz göze geldi. Fiona vakarını yeterince boşa harcamıştı, bakışlarını kaçırmamaya kararlıydı. Oğlanın nefesi normale dönmüş sayılırdı, bakışlarıysa karanlık ve ciddiydi, yorumlanması imkânsızdı. Önemli değildi, Fiona gün boyu olduğundan daha sakindi çünkü. Karşılayamayacağı bir talep yoktu ortada. Sakin değilse de telaşsızdı. Bekleyen bir duruşmanın baskısı, hızlı bir karar verme zorunluluğu ve uzman hekimin teşhisinin aciliyeti yarı gölgeli, hava sızdırmayan odada geçici olarak askıya alınmıştı; oğlanı izliyor ve konuşmasını bekliyordu. Gelmekle iyi etmişti.

Aşağı yukarı yarım dakikadan daha uzun bir süre oğlanın gözünün içine bakması uygunsuz kaçardı, ama özetleyip sıkıştıran düşünce sayesinde, yatağının yanındaki iskemlede Adam'ın ne gördüğünü kestirebilecek vakti buldu: fikir sahibi bir yetişkin daha, yaşlıca hanımların yakasını bırakmayan özel alakasızlıkla iyice değersizleşen bir yetişkin.

Adam bakışlarını çevirirken, "Şeytan," dedi, "inanılmaz derecede inceliklidir. İnsanların aklına satanist bilmemne, istismar gibi aptalca bir fikir sokar, sonra aksinin kanıtlanmasına izin verir ki herkes aslında onun var olmadığını düşünsün, böylece önünde bir engel kalmaz, her türlü kötülüğü yapabilir."

Fiona'nın aykırı açılışının bir özelliği daha: Adam'ın alanına girmişti. Yehova'nın Şahitleri'nin dünya kurgusunda Şeytan canlı bir kişilikti. Fiona'nın konuyla ilgili bilgi edinmek amacıyla göz gezdirdiği yazılarda okuduğuna göre, Şeytan kıyamete hazırlanmak üzere 1914 Ekiminde dünyaya gelmişti; şerrini hükümetler, Katolik Kilisesi ve özellikle Birleşmiş Milletler aracılığıyla yürütüyor, örgütü son savaşa, Armageddon'a hazırlanmaları gereken ulusların arasına uzlaşma tohumları ekmeye teşvik ediyordu.

"Seni lösemiden öldürmeye çalışabilir mi mesela?"

Fiona acaba fazla mı dobra konuştuğunu düşündü, ama Adam ergenlerin sahte dayanıklılığına sahipti. Dişini sıkıyordu. "Evet. Bunun gibi şeyler yapabilir."

"Sen de ona izin mi vereceksin?"

Adam doğrulabilmek için sırtını arkalığa yaslayıp kendini öne itti, sonra da azametli bir profesörü ya da TV âlimini taklit ederek, düşünceli bir edayla çenesini sıvazladı. Fiona'yla dalga geçiyordu.

"Madem sordunuz söyleyeyim, onu Tanrı'nın emirlerini yerine getirerek alt etmeye niyetliyim."

"Evet anlamına mı geliyor bu?"

Adam soruyu duymazdan geldi, biraz bekledi, sonra sordu: "Fikrimi değiştirmek, beni aydınlatmak için mi geldiniz?"

"Katiyen."

"Öyle öyle! Bence öyle!" Adam zar zor da olsa örtünün üstünden dizlerine sarılmış, ansızın yaramaz, kışkırtıcı bir çocuk olmuştu; yine heyecanlanarak alaylı bir ses tonu benimsedi. "Lütfen hanfendi, bana doğru yolu gösterin."

"Sana niye geldiğimi söyleyeyim Adam. Ne yaptığını bildiğinden emin olmak istiyorum. Bazı insanlar senin bu tür bir kararı vermek için fazlasıyla genç olduğunu, anne babandan ve cemaatinizin ihtiyarlarından etkilendiğini düşünüyor. Başka bazı insanlarsa senin son derece akıllı ve yetenekli olduğunu ve bizim senin işine karışmamamız gerektiğini düşünüyor."

Adam çiğ ışıkta Fiona'nın karşısında capacanlı doğruldu; dağınık siyah saçları hastane önlüğünün yakasına dalga dalga dökülüyordu, iri siyah gözleri huzursuz, kesik kesik hareketlerle, herhangi bir kandırmaca ya da samimiyetsizliğe karşı tetikte, Fiona'nın yüzünü tarıyordu. Fiona çarşaftan yükselen bir talk pudrası ya da sabun kokusu, Adam'ın nefesinde de ince, metalik bir koku aldı. İlaçlardan oluşan diyetinin kokusu.

"Eee?" dedi Adam hevesle. "Buraya kadar izleniminiz ne? Nasılım?"

Oğlan Fiona'yı resmen parmağında oynatıyor, başka bir alana doğru çekiyordu; o daha vahşi alanda Fiona'nın etrafında dans edebilir, onu tekrar uygunsuz ve ilginç bir şeyler söylemeye kışkırtabilirdi. Zihinsel anlamda erken gelişmiş bu delikanlının aslında canının sıkıldığı, stimülasyon eksikliği çektiği geçti

Fiona'nın aklından; kendi hayatını tehlikeye atarak büyüleyici bir dramı harekete geçirmişti, her sahnesinde başrolü kendisi oynuyor, yatağının başına birbiri ardına önemli ve müdahaleci yetişkinler topluyordu. Eğer gerçekten böyleyse Fiona'nın daha da çok hoşuna giderdi. Ciddi hastalık bile canlılığını bastıramıyordu demek.

Evet, nasıldı? "Şimdilik gayet iyi" dedi Fiona, riske atıldığını bile bile. "Ne yaptığını bilen biri izlenimi uyandırıyorsun."

"Teşekkür ederim" dedi Adam, alaylı, tatlı bir tonda.

"Ama bu bir izlenim olabilir sadece."

"Ben iyi izlenim bırakmaktan hoşlanırım."

Adam'ın tavrında ve esprilerinde bazen keskin bir zekâyla birlikte görülen türden bir zevzeklik de vardı. Yaklaşımı kendini korumaya yönelikti. Çok korktuğu şüphe götürmezdi. Onu sakinleştirmenin zamanı gelmişti.

"Ne yaptığını biliyorsan somut ayrıntıları konuşmaya da itirazın olmaz."

"Dökülün!"

"Uzman hekim diyor ki, kan nakli yapıp kan sayımını artırabilirse tedavine çok etkili iki ilaç ekleyebilirmiş; o zaman da oldukça hızlı ve tam bir iyileşme sağlanması olasılığı yüksekmiş."

"Evet."

"Kan nakli yapılmadığı takdirde ise ölebilirmişsin. Bunu biliyorsun."

"Evet."

"Bir ihtimal daha var. Bu ihtimali düşündüğünden emin olmam lazım. Öbür ihtimal ölüm değil, kısmi iyileşme Adam. Görme duyunu kaybedebilirsin, beynin hasar görebilir, böbreklerin çalışmayabilir. Senin kör ya da aptal olman, ömrünün geri kalanında diyalize muhtaç olman Tanrı'nın hoşuna gider mi?"

Sorusu sınırı, hukuk sınırını aşıyordu. Gölgedeki köşesinde oturan Marina'ya göz attı. Dergiyi defterine dayanak olarak kullanıyor, el yordamıyla not alıyordu. Başını kaldırıp bakmadı.

Adam gözlerini Fiona'nın başının üzerinde bir noktaya dikmişti. Beyaz bir tabakayla kaplı dilini dudaklarında şapırtıyla gezdirdi. Konuştuğunda sesinde bir küskünlük vardı.

"Tanrı'ya inanmıyorsanız neyin hoşuna gidip neyin gitmeyeceği konusunda konuşmamanız gerekir."

"İnanmadığımı söylemedim. Senin bu konuyu, hayatının geri kalanında hasta ve engelli, zihinsel ya da bedensel engelli veya hem zihinsel hem bedensel engelli olabileceğini dikkatlice düşünüp düşünmediğini bilmek istiyorum."

"Hiç istemem, hiç." Ansızın gözüne dolan yaşları gizlemeye çalışarak hızla başını çevirdi. "Ama öyle olursa da kabullenmek zorundayım."

Adam altüst olmuştu, bakışlarını Fiona'ya yöneltmemeye özen gösteriyordu; burnunun ne kadar kolay sürtüldüğünü Fiona gördüğü için utanmıştı. Hafifçe bükük olan dirseği sivri ve kırılgan görünüyordu. Fiona alakasız bir şekilde yemek tarifleri geçirdi aklından; fırında tereyağlı, tarhunlu ve limonlu tavuk, fırında domatesli ve sarmısaklı patlıcan, zeytinyağında hafif kavrulmuş patates. Şu oğlanı eve götürüp iyice doyurmalı.

Yararlı bir gelişme kaydetmiş, yeni bir aşamaya ulaşmışlardı; tam Fiona bir soru daha soracakken Karayipli hemşire gelip kapıyı ardına kadar açık tuttu. Dışarıda, adeta Fiona'nın hayalî menüsünce çağrılmışçasına, yanında zımparalanmış çelik kaplarla dolu bir servis arabasıyla, kahverengi pamuklu ceketli, Adam'dan büyük görünmeyen bir delikanlı duruyordu.

"Akşam yemeğini geri gönderebilirim" dedi hemşire. "Ama en fazla yarım saatliğine."

"Dayanabilirsen" dedi Fiona Adam'a.

"Dayanırım."

Fiona hemşirenin rutin hasta ve monitör kontrollerini yapabilmesi için iskemleden kalktı. Hemşire oğlanın duygusal durumunu fark etmiş, gözlerindeki yaşları görmüş olmalıydı, odadan çıkmadan hemen önce yanağını silerek duyulur şekilde fısıldadı: "Bu hanımın söylediklerini dikkatle dinle."

Kesinti odadaki atmosferi değiştirmişti. Fiona iskemlesine tekrar oturduğunda, daha önce niyetlenmiş olduğu soruyu sormadı. Yatağın üzerindeki çerçöpün arasında duran sayfaları başıyla işaret ederek, "Şiir yazıyormuşsun" dedi.

Adam'ın bu repliği müdahaleci ya da küçümseyici bularak reddedeceğini düşünmüştü, ama o, konu değiştiği için rahatlamış gibi görünüyordu; Fiona bu tavrının samimi, tamamen savunmasız olduğu kanısındaydı. Ruh halinin ne kadar hızlı değiştiği de dikkatini çekti.

"Az önce bir tane yazdım. İsterseniz okuyabilirim. Çok kısa. Bir dakika ama." Adam yüz yüze gelebilmek için yan döndü. Konuşmadan önce, kurumuş dudaklarını ıslattı. Yine kaygan beyaz diliyle. Bir başka bağlamda çok güzel olabilirdi, bir kozmetik yenilik.

Adam sakınmadan sordu: "Mahkemede size nasıl hitap ediliyor? 'Sayın Hâkim' mi deniyor?"

"Genellikle 'Sayın Leydim' deniyor."

"Sayın Leydim mi? Harika! Ben de öyle hitap edebilir miyim size?"

"Fiona desen olur."

"Ama ben Sayın Leydim demek istiyorum. Lütfen izin verin."

"Pekâlâ. Neymiş bu şiir?"

Adam nefesi normale dönsün diye arkasına yaslandı, Fiona bekledi. Nihayet dizinin yakınındaki bir sayfayı almak üzere öne uzanınca mecalsiz bir öksürük krizine tutuldu. Bittiğinde sesi ince ve kısıktı. Fiona bu kez ona hitabında bir ironi sezmedi.

"İşin tuhafı Sayın Leydim, en iyi şiirlerimi hastalandıktan sonra yazmaya başladım. Sizce bunun sebebi ne?"

"Onu sen söyleyeceksin."

Adam omuz silkti. "Gece yarısı yazmayı seviyorum. Binanın tamamı uykuya geçiyor, bir tek derinden, garip bir uğultu duyuluyor. Gündüz duyamıyorsunuz. Dinleyin."

Dinlediler. Dışarıda günışığının dört saati vardı daha, iş çıkış saati yoğunluğu en yüksek noktasındaydı. İçerisi gece yarısından farksızdı, ama Fiona bir uğultu duyamadı. Adam'ın tanımlayıcı özelliğinin masumiyet olduğunu anlamaya başlamıştı; tarikatın kapalılığıyla ilgili olabilecek temiz ve heyecanlı bir masumiyet, çocuksu bir açıklık. Fiona'nın okuduğuna göre cemaat üyeleri çocuklarını yabancılardan mümkün olduğunca uzakta tutmaya teşvik ediliyordu. Aşağı yukarı ultra Ortodoks Yahudiler gibi. Fiona'nın kendi ergen akrabaları, hem kızlar hem oğlanlar, küçük yaştan itibaren çokbilmiş bir sertliği kuşanarak kendilerini korumuşlardı. Onların abartılı fiyakası da sevimliydi, yetişkinliğe geçişte mecburi bir köprüydü. Adam'ın naifliği onu sevimli ama savunmasız kılıyordu. Hassasiyeti, gözünü elindeki kâğıda hiddetle dikip bakışı, belki şiirini önceden Fiona'nın kulaklarıyla duymaya çalışması dokunaklıydı. Fiona onun evinde muhtemelen çok sevildiğine kanaat getirdi.

Adam Fiona'ya bir bakıp nefes aldı ve okudu.

En karanlık çukura gömüldü istikbalim
Şeytan çekicini indirince ruhuma.
Uzun uzun, ağır ağır dövdü demirci,
Çöktüm.

Fakat Şeytan dövme altından bir kumaş yaptı,
Tanrı'nın sevgisi kıvrımında parladı.
Yol altuni ışıkla kaplı,
Kurtuldum.

Fiona devamı gelir belki diye bekledi, ama Adam sayfayı elinden bırakıp arkasına yaslandı ve tavana bakarak konuştu.

"İhtiyarlardan biri, Mr. Crosby, en kötü ihtimal gerçekleşirse herkesin üzerinde harika bir etkisi olacağını söyledikten sonra yazdım bunu."

"Öyle mi dedi?" diye mırıldandı Fiona.

"Böyle bir şey cemaatimizi sevgiyle doldururmuş."

Fiona onun yerine özetledi. "Yani Şeytan çekiciyle seni dövmeye geliyor, aslında niyeti o olmadığı halde ruhunu altın bir levha halinde düzleştiriyor, oradan herkese Tanrı'nın sevgisi yansıyor ve sen de bu sayede kurtuluyorsun, ölü olman çok önem taşımıyor."

"Sayın Leydim, aynen dediğiniz gibi" diye neredeyse haykırdı oğlan heyecandan. Sonra yine nefesi normale dönsün diye susmak zorunda kaldı. "Hemşirelerin anladığını sanmıyorum, Donna hariç, az önce gelen. Mr. Crosby *Gözcü Kulesi*'nde yayımlatmaya çalışacak."

"Harika. Şair olarak istikbal vaat ediyorsun."

Adam anlayıp gülümsedi.

"Annen baban şiirlerin hakkında ne düşünüyor?"

"Annem bayılıyor, babam fena bulmuyor ama iyileşmek için ihtiyacım olan gücü tükettiklerini düşünüyor." Tekrar Fiona'yla yüz yüze gelmek için yan döndü. "Peki Sayın Leydim ne düşünüyor? Adı 'Çekiç'."

Bakışlarında öyle bir açlık, onaylaması için öyle bir istek vardı ki, Fiona duraksadı. Sonra cevap verdi: "Bence bir nebze, ama çok küçük bir nebze gerçek şiir dehası var."

Adam ona aynı ifadeyle bakmayı sürdürdü, devam etsin istiyordu. Fiona ne yaptığını bildiği kanısındaydı, ama o anda zihni

boşaldı. Oğlanı hayal kırıklığına uğratmak istemiyordu, şiir hakkında konuşmaya da alışık değildi.

"Neden öyle düşündünüz?" diye sordu oğlan.

Fiona bilemedi, ilk anda bilemedi. Donna tekrar gelip makinelerin ve hastasının etrafında dolansa ne iyi olurdu; Fiona da o sırada açılmayan pencereye gidip karşıya, Wandsworth Parkı'na bakarak ne diyeceğine karar verirdi. Ama hemşirenin gelmesine daha on beş dakika vardı. Fiona konuşmaya başlarsa ne düşündüğünü keşfedeceğini umuyordu. Okuldaki gibiydi. O zamanlar işe yarardı çoğunlukla.

"Şekli, formu yüzünden, bir de her şeyi dengeleyen o iki kısa dize, çöküyorsun, sonra kurtuluyorsun, ikincisi birincinin üstesinden geliyor, o hoşuma gitti. Demircinin dövüşünü de beğendim..."

"Uzun uzun, ağır ağır."

"Hımm. Uzun uzun, ağır ağır güzel. Bir de çok özlü; en güzel kısa şiirlerin bir kısmı gibi." Fiona'nın güveni biraz yerine gelmişti. "Felaketten, korkunç bir dönemden iyi bir şeyin çıkabileceğini anlatıyor herhalde. Öyle değil mi?"

"Evet."

"Bence bu şiiri anlamak ya da sevmek için Tanrı'ya inanmak da gerekmiyor."

Adam bir an düşündü, sonra, "Bence gerekiyor" dedi.

"Sence iyi bir şair olmak için acı çekmen mi gerekiyor?" dedi Fiona.

"Bence büyük şairlerin hepsi acı çekmek zorunda."

"Anlıyorum."

Fiona giysisinin kolunu düzeltir gibi yapıp kol saatini açığa çıkardı ve kucağında tuttuğu bileğine belli etmeden göz attı. Çok geçmeden, bekleyen duruşmaya dönmesi ve kararını açıklaması gerekiyordu.

Ama Adam görmüştü. "Hemen gitmeyin" diye fısıldadı. "Akşam yemeğim gelinceye kadar bekleyin."

"Peki. Adam, söylesene, annen baban ne düşünüyor?"

"Annem daha iyi idare ediyor. Olayları kabulleniyor, biliyor musunuz? Tanrı'ya boyun eğiş. Ayrıca çok pratik, her şeyi ayarlıyor, doktorlarla görüşüyor, diğerlerinden büyük olan bu odayı o ayarladı bana, keman buldu. Ama babam paramparça neredeyse. İş makinelerinin başında olmaya, işleri yürütmeye alışık o."

"Ya kan naklini reddetme konusu?"

"Neyi soruyorsunuz?"

"Annen baban bu konuda ne diyor sana?"

"Söylenecek fazla bir şey yok. Neyin doğru olduğunu biliyoruz."

Adam bunu doğrudan gözlerine bakarak, ses tonunda bir meydan okumaya yer vermeden söylediğinde Fiona ona tamamen inandı; Adam, anne babası, cemaat ve ihtiyarlar kendileri için neyin doğru olduğunu biliyorlardı. Fiona tatsız bir zafiyet hissediyordu, içi boşalmış gibiydi, zihninde hiçbir anlam kalmamıştı. Küfür sayılabilecek bir düşünce, oğlanın yaşamasıyla ölmesi arasında pek büyük bir fark olmadığı geçti aklından. Her şey aşağı yukarı aynı olacaktı. Derin bir keder, belki acı bir pişmanlık, sevecen anılar, sonra hayat hız kesmeden devam edecek, Adam'ın sevenleri yaşlanıp öldükçe üçünün de önemi gitgide azalacak, sonunda hiçbir önemleri kalmayacaktı. Dinler, Fiona'nınki de dahil ahlaki sistemler, çok uzak mesafeden görülen sıkışık bir dağ sırasındaki zirveler gibiydi; biri diğerinden gözle görünür biçimde daha yüksek, daha önemli veya daha doğru değildi. Yargılanacak ne vardı?

Fiona bu düşünceyi dağıtmak için başını iki yana salladı. Donna gelmeden önce sormak üzere olduğu soru yedekte bekliyordu. Soruyu sormaya başladığı anda kendini daha iyi hissetti.

"Baban dinsel argümanların bir kısmını izah etti, ama ben senin ağzından duymak istiyorum. Kan naklini tam olarak niçin reddediyorsun?"

"Yanlış bir şey olduğu için."

"Devam et."

"Yanlış olduğunu da bize Tanrı söyledi."

"Niçin yanlış?"

"Herhangi bir şey niçin yanlıştır? Yanlış olduğunu bildiğimiz için. İşkence, cinayet, yalan, hırsızlık. Kötü insanlara işkence ederek onlardan iyi bilgiler alsak bile işkencenin yanlış olduğunu biliriz. Biliriz, çünkü Tanrı öğretmiştir bize. Hatta..."

"Kan nakliyle işkence aynı şey mi?"

Marina köşesinde kıpırdadı. Adam kesik kesik, nefes nefese açıklamasına girişti. Kan nakliyle işkence arasındaki tek benzerlik ikisinin de yanlış olmasıydı. Bunu yürekten bilirdik. Levililer'den ve Resullerin İşleri'nden alıntı yaptı, kanın öz olduğundan, en somut anlamıyla Tanrı'nın sözünden, kirlenmeden bahsetti; zeki bir lise

son sınıf öğrencisi gibi, okul münazarasının gözde öğrencisi gibi uzun uzadıya konuştu. Menekşe siyahı gözleri kendi sözlerinin etkisiyle parlıyordu. Babasının kullandığı bazı ifadeleri kullandığını fark etti Fiona. Ama Adam bunları temel gerçekleri kendisi keşfetmiş gibi, doktrini benimsemekten çok formüle edermiş gibi söylüyordu. Fiona sadakatle, tutkuyla yinelenen bir vaazı dinlemekteydi. Adam kendisinin ve cemaatinin rahat bırakılmaktan başka, kendinden menkul doğrular olduğunu bildikleri ilkeler doğrultusunda yaşamaktan başka şey istemediklerini söylerken tarikatının sözcülüğünü yapıyordu.

Fiona dikkatle dinledi, gözlerini oğlanın gözlerinden ayırmadı, ara sıra başını sallayarak onayladı, nihayet doğal bir sessizlik olduğunda da ayağa kalkarak konuştu: "Bir yanılgıya yer bırakmamak için söylüyorum Adam. Senin menfaatine en uygun şeyin ne olduğuna ben tek başıma karar vereceğim; bunu biliyorsun. Hastanenin sana arzun hilafına kan nakli yapmasının yasaya aykırı olmayacağına karar verirsem ne düşünürsün?"

Adam doğrulup oturmuş, zorlukla nefes alıyordu, soru onu biraz çökertmişti görünüşe bakılırsa, ama gülümsedi. "Sayın Leydimin her şeye burnunu sokan bir işgüzar olduğunu düşünürüm."

O kadar beklenmedik bir ton değişikliğiydi, o kadar abes şekilde vurgusuzdu ve Fiona'nın şaşkınlığı o kadar barizdi ki, ikisi birden gülmeye başladılar. Tam o sırada çantasını ve defterini toparlamakta olan Marina şaşkın görünüyordu.

Fiona bu kez gizlemeye çalışmadan saatine baktı. "Ne yaptığını bildiğini bence oldukça açık seçik biçimde gösterdin, herhangi birimiz bundan iyisini yapamazdık" dedi.

Adam yerinde bir ciddiyetle cevap verdi: "Teşekkür ederim. Bu akşam annemle babama söyleyeceğim. Ama gitmeyin. Yemeğim henüz gelmedi. Bir şiir daha okuyayım mı?"

"Adam, mahkemeye dönmem gerekiyor." Fiona buna rağmen konuyu onun hastalığından uzaklaştırmaya hevesliydi. Yatağın üzerinde kısmen gölgelere gömülmüş olan keman yayını gördü.

"Hadi, gitmeden kemanını çabucak göster bana."

Keman kutusu yerde, dolabın yanında, yatağın altındaydı. Fiona kutuyu yerden alıp Adam'ın kucağına koydu.

"Yeni başlayanlar için bir öğrenci kemanı aslında" dedi Adam. Ama kemanı kutudan büyük bir özenle çıkarıp Fiona'ya gösterdi;

birlikte siyah çerçeveli, yumuşak hatlı, fındık rengi ahşabı ve zarif kıvrımlarını takdir ettiler.

Fiona elini cilalı yüzeye dayadı, Adam da kendi elini onunkinin yanına koydu. "Keman çok güzel bir enstrüman" dedi Fiona. "Şeklinin çok insani olduğunu düşünmüşümdür hep."

Adam dolaptan yeni başlayanlar için keman notalarına uzanmıştı. Fiona'nın niyeti çaldırmak değildi, ama çalmasına engel de olamazdı. Hastalığı, masum hevesi karşısında insan Adam'a karşı koyamıyordu.

"Tam dört hafta oldu başlayalı, on parça çalabiliyorum." İftiharı da onu çalmaktan vazgeçirmeyi imkânsız kılıyordu. Sayfaları sabırsızlıkla çevirmekteydi. Fiona Marina'ya bakıp omuz silkti.

"Şu âna kadarki en zor parça bu. İki diyez. Re Majör."

Fiona notalara tersten bakıyordu. "Si Minör de olabilir sanki" dedi.

Adam onu duymadı. Doğrulup kemanı çenesinin altına sıkıştırmıştı bile; telleri akort etmeden çalmaya başladı. Fiona bu hüzünlü, güzel ezgiyi iyi bilirdi, geleneksel bir İrlanda havasıydı. Yeats'in "Down by the Salley Gardens" şiirinin Benjamin Britten düzenlemesinde Mark Berner'a eşlik etmişti. Bis parçalarından biriydi. Adam parçayı gıcırtılı ve elbette vibratosuz çalıyordu, ama notalardan iki üçü yanlış olmakla birlikte, perdeler doğruydu. Hüzünlü ezgi ve böylesine umutla, işlenmemiş biçimde çalmışı oğlanla ilgili anlamaya başladığı her şeyi ifade ediyordu. Şairin pişmanlık sözlerini Fiona ezbere biliyordu. *Ama ben gençtim, aptaldım...* Adam'ın çalışı onu hem etkiliyor, hem şaşırtıyordu. Kemana ya da herhangi bir enstrümana başlamak bir umut eylemiydi, bir gelecek ima ediyordu.

Bitirdiğinde Fiona'yla Marina alkışladı, Adam da yatağında beceriksizce eğilerek selam verdi.

"Mükemmiş!"

"Harika!"

"Üstelik daha dört hafta olmuş!"

Fiona hissettiği heyecanı dizginlemek için teknik bir noktaya değindi. "Unutma, bu anahtardaki do diyezdir."

"Evet, doğru. Aynı anda düşünülmesi gereken o kadar çok şey var ki."

Fiona ardından kendinden hiç beklemeyeceği, otoritesini baltalayabilecek bir teklifte bulundu. İçinde bulundukları durum,

odanın kendisi, dünyadan yalıtılmışlığı ve daimi alacakaranlığı kendini bırakmayı teşvik etmiş olabilirdi, ama her şeyden çok Adam'ın icrası, gayretkeş kendini adamışlık görüntüsü, riyasız özlemi öylesine iyi ifade eden gıcırtılı, acemice notaları onu derinden etkilemiş ve ani bir dürtüye kapılarak bu teklifi yapmaya itmişti.

"Hadi bir daha çal, bu sefer ben de şarkıyı söyleyeceğim."

Marina kaşlarını çatıp ayağa kalkmıştı, belki de araya girip girmemesi gerektiğini düşünüyordu.

Adam, "Sözleri olduğunu bilmiyordum" dedi.

"Aa, var, çok güzel iki dörtlük."

Adam dokunaklı bir ciddiyetle kemanı çenesine dayadı ve Fiona'ya baktı. Çalmaya başladığında Fiona tiz notalara kolaylıkla çıkabildiğini görüp memnun oldu. Öteden beri sesiyle gizli gizli gurur duyardı, yıllar önce, üye olduğu zamanlarda Gray's Inn korosu dışında sesini kullanma fırsatı pek olmamıştı. Kemancı bu kez do diyezi hatırladı. İlk dörtlükte ikisi de temkinli, neredeyse mahcuptu, fakat ikinci dörtlükte göz göze geldiler, kapının yanında ayakta durmuş şaşkınlıkla onları izleyen Marina'yı tamamen unuttular, Fiona'nın sesi yükseldi, Adam'ın beceriksiz çalışı cesaret kazandı ve yükselerek, geçmişe dönük ağıtın kederli ruhuna ulaştılar.

In a field by the river my love and I did stand,
And on my leaning shoulder she laid her snow-white hand.
She bid me take life easy, as the grass grows on the weirs;
*But I was young and foolish, and now am full of tears.**

Sonuna geldiklerinde, kahverengi ceketli delikanlı servis arabasını odanın içine sürüyor, zımparalanmış çelik kapaklar neşeyle tıngırdıyordu. Marina odadan çıkmış, hemşire masasına gitmişti.

Adam, "*On my leaning shoulder* güzel, değil mi?" dedi. "Tekrarlayalım."

Fiona başını iki yana sallayarak kemanı elinden aldı ve kutusuna koydu. "*She bid me take life easy*" dedi.

"Azıcık daha kalın. Lütfen."

"Adam, artık gerçekten gitmek zorundayım."

"Öyleyse e-posta adresinizi verin."

---

* Irmak kıyısında durduk sevgilimle çayırda, / Eğilmiş omzuma koydu kar beyazı elini. / Hayatı sakin yaşa dedi, dalyanda biten otlar gibi; / Ama ben gençtim, aptaldım, ağlarım şimdi. (ç. n.)

"Temyiz Mahkemesi Hâkimi Mrs. Maye, Kraliyet Adalet Sarayı, Strand. Adresim bu."

Fiona elini Adam'ın ince soğuk bileğine koyup biraz orada tuttu, sonra ondan bir itiraz ya da yakarı duymak istemediğinden, arkasına bakmadan kapıya yürüdü ve bitkin bir sesle sorduğu soruyu duymazdan geldi.

"Tekrar gelecek misiniz?"

• • •

Londra merkeze dönüş yolu daha kısa sürdü; iki kadın yolculuk boyunca konuşmadılar. Marina kocası ve çocuklarıyla uzun bir telefon görüşmesi yaptı, Fiona ise yazacağı karar için notlar aldı. Adalet Sarayı'na ana kapıdan girdi ve derhal odasına gitti; Nigel Pauling onu odasında bekliyordu. Üst Temyiz Mahkemesi'nde ertesi gün, gerekirse bir saat önce haber vererek oturum yapılabilmesi için her şeyin ayarlandığını teyit etti. Ayrıca o akşamki duruşma da bütün basın mensuplarının sığabileceği büyüklükte bir salona alınmıştı.

Fiona içeri girip ayağa kalkıldığında saat dokuzu çeyrek geçiyordu. Herkes yerleşirken Fiona gazeteciler arasında bir sabırsızlık olduğunu sezdi. Gazeteler için bu elverişli bir saat değildi. En iyi ihtimalle, hâkim az ve öz konuşursa haber son baskıya yetişebilirdi. Fiona'nın hemen karşısında çeşitli avukatlar ve Marina Greene önceki şekilde, ama daha geniş bir alana yayılmış olarak sıralanmışlardı; Mr. Henry ise avukatının arkasında tek başınaydı, karısı yoktu.

Fiona oturur oturmaz rutin giriş cümlelerini sıraladı.

"Bir hastanenin yetkilileri ergenlik çağındaki bir oğlanı, A'yı, bu vakada kan naklini de içeren, tıbben uygun buldukları alışıldık yöntemlerle arzusu hilafına tedavi etmek için acilen mahkeme iznine ihtiyaç duyuyor. Bu izni Özel Vaka Kararıyla almak istiyorlar. Başvuru kırk sekiz saat önce tek taraflı olarak yapıldı. Nöbetçi hâkim sıfatıyla taahhütlerine istinaden başvuruyu kabul ettim. A'yı Çocuk ve Aile Mahkemesi Danışma ve Destek Hizmetleri görevlisi Marina Greene eşliğinde hastanede az önce ziyaret ettim. Yanında bir saat geçirdim. Ağır hasta olduğu aşikâr. Ne var ki zihni katiyen hasar görmemiş; bana arzularını son derece açık biçimde ifade edebildi. Görevli uzman hekim bu mahkemeye yarına kadar A'nın

durumunun ölüm kalım meselesi olacağını bildirdi, bir salı akşamı geç saatte karar vermemin sebebi budur."

Fiona çeşitli dava ve danışma avukatlarını adlarıyla anıp hızla çözümlenmesi gereken zor bir davada karar vermesine yardımcı oldukları için onlara, Marina Greene'e ve hastaneye teşekkür etti.

"Anne baba başvuruya, sükûnetle ifade ettikleri ve gönülden bağlı oldukları dinsel inançları gereğince itiraz etmekte. Oğulları da itiraz ediyor; kendisi dinin ilkelerini iyi kavramış ve yaşına göre dikkate değer bir olgunluğa ve ifade gücüne sahip."

Fiona ardından hastanın tıbbi geçmişini, lösemiyi ve genellikle iyi sonuç alınan yaygın tedaviyi özetledi. Ancak genelde verilen ilaçların ikisi anemiye yol açtığından kan naklini gerektiriyordu. Uzman hekimin ifadesini özetledi, bilhassa düşmekte olan hemoglobin değerlerine ve önüne geçilmediği takdirde beklenebilecek vahim duruma dikkat çekti. A'nın solunum yetersizliğinin artık bariz olduğunu bizzat doğrulayabilecek durumdaydı.

Başvuruya yapılan itiraz üç temel argümana dayanıyordu. A'nın on sekiz yaşını doldurmasına üç ay kalmıştı, son derece zekiydi, kararının sonuçlarını anlıyordu ve Gillick ehliyetine sahip sayılmalıydı. Bir başka deyişle, herhangi bir yetişkin kadar karar verme yetkisi vardı. Tıbbi tedaviyi reddetmek temel insan haklarından biriydi ve dolayısıyla mahkemenin müdahaleye gönüllü olmaması gerekirdi. Son olarak da, A'nın dinsel inancı samimiydi ve bu inanca saygı gösterilmeliydi.

Fiona argümanları sırayla ele aldı. A'nın ebeveyninin avukatına, konuyla ilgili, 1969 tarihli Aile Reform Yasası'nın 8. Maddesine dikkatini çektiği için teşekkür etti: On altı yaşını doldurmuş birinin tedaviye vereceği onay "reşitmişçesine geçerli olacaktır". Gillick ehliyetinin koşullarını sıraladı, arada Scarman'dan alıntı yaptı. On altı yaşından küçük, ehliyeti olan bir çocuğun, belki anne babasının arzusu hilafına tedaviye onay vermesiyle on sekiz yaşından küçük bir çocuğun hayat kurtaracak bir tedaviyi reddetmesi arasında bir fark bulunduğunu belirtti. O akşam anladığı kadarıyla A, kendiyle ebeveyninin ortak arzusu yerine getirilirse doğabilecek sonuçları tam olarak kavramış mıydı?

"Müstesna bir çocuk olduğu şüphe götürmez. Hatta bu akşamki hemşirelerden birinin deyişiyle harika bir çocuk olduğunu söyleyebilirim; eminim anne babası da bana katılacaktır. On yedi

yaş için istisnai bir kavrayış gücüne sahip. Fakat maruz kalacağı işkencenin, acısı ve çaresizliği arttıkça altında ezileceği korkunun pek farkında olmadığını gördüm. Hatta acı çekmenin ne demek olduğu konusunda romantik fikirlere sahip. Ancak..."

Fiona kelimeyi havada asılı bıraktı; notlarına bakarken salondaki sessizlik gerildi.

"Ancak nihai kararımı belirleyen, durumunu tam olarak anlayıp anlamadığı değil. Kararımı o dönemde Temyiz Mahkemesi hâkimi olan Mr. Ward'un E davasındaki kararına istinaden verdim; benzer biçimde, Yehova'nın Şahitleri'nden rüştünü ispat etmemiş bir ergenle ilgili bir dava. Kendisi bu kararında, 'Sonuç olarak kararını belirleyen, çocuğun refahıdır; E'nin refahının neyi gerektirdiğine karar vermem gerekiyor' der. Bu değerlendirme, açılış cümleleriyle çocuğun refahına öncelik tanıyan 1989 Çocuk Yasası'nın açık seçik emrinde somutlaşmıştır. 'Refah' kapsamına 'mutluluk' ve 'menfaat'i dahil ediyorum. Ayrıca A'nın arzusunu da dikkate almak zorundayım. Daha önce de belirttiğim gibi, kendisi bana arzusunu açıkça ifade etti, babası da aynı şekilde mahkemeye arzusunu ifade etti. A, Kutsal Kitap'ın üç paragrafının belirli bir şekilde yorumlanmasına dayanan dinî doktrinlerine uygun şekilde, hayatını kurtarması muhtemel kan naklini reddetmektedir.

"Tıbbi tedaviyi reddetmek her yetişkinin temel haklarından biridir. Bir yetişkini arzusu hilafına tedavi etmek tecavüz suçu kapsamına girer. A, bu kararı kendi verebileceği yaşa yakın. Dinî inançları uğruna ölmeye hazır oluşu, bu inançlara ne kadar derinden bağlı olduğunu gösteriyor. Anne babasının, çok sevdikleri çocuklarını inançları uğruna feda etmeye hazır olmaları, Yehova'nın Şahitleri'nin bağlı oldukları itikadın gücünü ortaya koyuyor."

Fiona tekrar durdu, dinleyici sıralarındakiler bekledi.

"Duraklamama sebep olan da bu güç; çünkü on yedi yaşında olan A'nın, dinî ve felsefi düşüncelerin çalkantılı âleminde başka fikirlerle pek teması olmamış. Genelde cemaat içinde, kendilerinin kullandığı ve kimilerinin yerinde bulacağı adlandırmayla 'diğer koyunlar' arasında açık fikir tartışmalarıyla görüş ayrılıklarını teşvik etmek bu Hıristiyan tarikatının yöntemleri arasında bulunmuyor. A'nın eğilimlerinin, düşüncelerinin tamamen kendine ait olduğu kanısında değilim. Çocukluğu boyunca güçlü bir dünya görüşüne kesintisiz biçimde, çeşitliliğe yer bırakmayacak şekilde maruz

kalmış; bu dünya görüşünün onu şartlamamış olması imkânsız. Can çekişerek, gereksiz yere ölmesi ve bu şekilde inancı uğruna şehit olması onun refahını artırmayacak. Başka dinlerin mensupları gibi Yehova'nın Şahitleri de bizi ölümden sonra neyin beklediği konusunda açık seçik fikirlere sahipler; son günlere ait tahminleri, kıyamet kuramları da kesin ve çok ayrıntılı. A'nın her hâlükârda kendi keşfedeceği ya da keşfetmeyeceği ölümden sonraki hayat konusunda bu mahkemenin bir görüşü yok. Bu arada, iyileşeceğini varsayarsak, şiir sevgisi, yeni keşfettiği keman tutkusu, kıvrak zekâsını çalıştırmak, oyuncu, sevecen kişiliğini dışavurmak ve önünde uzanan hayat ve sevgi, A'nın refahına daha çok hizmet edecektir. Özetle, A'nın, ebeveyninin ve cemaat büyüklerinin verdiği kararın, bu mahkemenin en büyük önceliği olan A'nın refahına zararlı olacağı hükmüne vardım. Onu böyle bir karardan korumak gerekiyor. Dininden ve kendinden korumak gerekiyor.

"Bu meseleyi çözümlemem kolay olmadı. A'nın yaşına, inanca gösterilmesi gereken saygıya ve tedaviyi reddetme hakkıyla ayrılmaz bir bütün teşkil eden birey onuruna gerekli önemi verdim. Kanımca A'nın hayatı onurundan daha değerli.

"Sonuç olarak, A'nın ve ebeveyninin arzularını geçersiz kılıyorum. Hükmümü açıklıyorum: Birinci ve ikinci davalının, yani ebeveynin ve üçüncü davalının, yani bizzat A'nın kan naklini onaylaması şart koşulmayacaktır. Dolayısıyla davacı hastanenin A'ya kan ve kan ürünleri nakli dahil gerekli bulduğu tıbbi tedaviyi uygulaması yasal olacaktır."

• • •

Fiona Adalet Sarayı'ndan çıkıp eve doğru yürümeye başladığında saat neredeyse on birdi. Kapılar bu saatte kilitliydi, Lincoln's Inn kestirmesini kullanamazdı. Chancery Yolu'na sapmadan önce Fleet Sokağı'nda biraz ilerleyip hazır bir yemek almak üzere bütün gece açık bir dükkâna uğradı. Bir gece önce olsa içini kasvet sarardı, ama şimdi neredeyse kaygısız bir havadaydı, belki iki gündür doğru düzgün bir yemek yemediği için. Balık istifi, aşırı aydınlatılmış dükkânda gösterişli paketli ürünler, cırtlak kırmızılarla morlar, yıldız yağmuru sarılar raflarda Fiona'nın nabzıyla aynı ritimde atıyordu. Dondurulmuş balık köftesi aldı, çeşitli meyveleri elinde tar-

tıp öyle karar verdi. Kasada parayı sayarken bocaladı, yere madenî paralar düştü. Kasadaki çevik Asyalı delikanlı yuvarlanan paraları ayağının ustalıklı bir hareketiyle durdurdu; Fiona'nın avucuna parayı koyarken koruyucu bir edayla gülümsedi. Fiona kendisini bu bitkin haliyle gören, ceketinin özel kesimini dikkate almayan, belki fark edemeyen delikanlının gözleriyle görmeye çalıştı kendini: tek başına yaşayıp yemek yiyen, artık pek bir iş göremeyen, kendini gece aşırı geç vakitte sokağa atmış zararsız bir kocakarı.

High Holborn boyunca yürürken "The Salley Gardens"ı mırıldanmaktaydı. Yürüdükçe bacağına çarpan torbadaki meyveler ve yoğun, sert paketli akşam yemeği ona rahatlatıcı bir duygu veriyordu. Kendisi yatmaya hazırlanırken yemek mikrodalgada pişerdi; yemeğini bir haber kanalının karşısında sabahlığıyla yiyecek, sonra da uykuyla arasında hiçbir şey olmayacaktı. Kimyasal bir aracı olmayacaktı. Ertesi gün bir sosyete boşanması vardı: ünlü bir gitaristle, mükemmel bir avukatı olan ve adamın yirmi yedi milyonunun hatırı sayılır bir bölümünü isteyen, duygusal aşk şarkılarıyla yarı yarıya ünlenmiş şarkıcı karısı. Geçirdiği günle kıyaslandığında balla kaymak, ama basının ilgisi aynı derecede yoğun, yasa aynı derecede ciddi olacaktı.

Fiona bildik sığınağı Gray's Inn'e saptı. İçeriye doğru ilerledikçe şehrin trafik uğultusunun kaybolușu öteden beri hoşuna giderdi. Tarihsel türden güvenlikli bir yaşam alanı; aynı zamanda müzisyen, şarap meraklısı, amatör yazar, sinek oltacısı ve hikâyeci de olan avukat ve hâkimlerin kalesi. Bir dedikodu ve uzmanlık yuvası ve hâlâ Francis Bacon'ın mantıklı ruhunun dolaştığı nefis bir bahçe. Fiona burayı çok severdi, asla ayrılmak istemiyordu buradan.

Oturduğu binaya girdi, sensörlü lambanın çalıştığını gördü, ikinci kata doğru çıkmaya başladı, dördüncü ve yedinci basamaklarda her zamanki gacırtıyı duydu, kendi sahanlığına çıkan basamaklarda her şeyi görüp derhal anladı. Kocası oradaydı, tam o sırada ayağa kalkıyordu, elinde bir kitap, arkasında duvara dayanmış, oturak vazifesi görmüş bavulu, yerde ceketi, onun yanında evrak çantası açık, dışarıya kâğıtlar taşmış. Dışarıda kilitli kalmış, beklerken çalışıyor. Neden olmasın? Derbeder ve sinirli görünüyordu. Dışarıda kilitli kalmış ve çok uzun süre beklemiş. Belli ki temiz gömlek ve kitap almaya gelmemişti, bavulu yanındaydı. Fiona'nın aklından ilk geçen şey hazin ve bencilce bir düşünceydi: Tek porsi-

yonluk akşam yemeğini paylaşmak zorunda kalacaktı şimdi. Sonra paylaşmayacağını düşündü. Yemek yememeyi tercih ederdi.

Son birkaç basamağı çıkıp sahanlığa geldi, hiçbir şey demeden çantasından anahtarlarını, yeni anahtarları aldı, Jack'in etrafından dolaştı ve kapıya gitti. İlk sözü söylemek Jack'e düşerdi.

Jack'in ses tonu kavgacıydı. "Bütün akşam seni aradım."

Fiona kapıyı açıp arkasına bakmadan içeri girdi, mutfağa gidip eşyalarını masaya bıraktı ve durdu. Kalbi fazlasıyla hızlı çarpıyordu. Jack'in bavulunu içeri taşırken huysuz huysuz nefes alıp verdiğini işitti. Bir yüzleşme olacaksa, ki Fiona olmasını, şimdi olmasını istemiyordu, mutfak fazlasıyla sıkışık bir mekândı. Evrak çantasını alıp hemen salona, mutat koltuğuna gitti. Oturduğu yerin etrafına birkaç kâğıt saçmak onun için bir savunma yöntemiydi. Onlar olmasa ne yapacağını bilemezdi.

Jack'in bavulunu koridorda gümbürtüyle sürükleyerek yatak odasına götürüşü Fiona'ya açılış hamlesi gibi geldi. Aynı zamanda da hakaret. Alışkanlıkla ayakkabılarını çıkardı, sonra eline rastgele bir evrak aldı. Gitaristin Marbella'da güzel döşenmiş bir villası vardı. Şarkıcı karısı villaya göz dikmişti. Ama kocası villayı evlenmelerinden önce almıştı; Londra merkezindeki evlerini boşaltmanın karşılığı olarak eski karısından. O eski karısı da boşanma anlaşmasıyla ilk kocasından. Konu dışı, hükmü verdi Fiona elinde olmadan.

Bir yer tahtası gıcırdayınca başını kaldırıp baktı. Jack kapının eşiğinde durup sonra içki dolabına gitti. Üzerinde kot pantolon ve düğmeleri göğsüne kadar açık beyaz bir gömlek vardı. Arzulanır olduğunu mu sanıyordu? Tıraşsız olduğunu fark etti Fiona. Odanın karşı tarafından bakıldığında bile kır-beyaz sert sakalları görülüyordu. Acınacak haldeydi, ikisi de acınacak haldeydiler. Jack kendine bir İskoç viskisi koyup şişeyi Fiona'ya doğru kaldırdı. Fiona başını iki yana salladı. Jack omuz silkip odanın karşı tarafındaki koltuğuna gitti. Fiona oyunbozandı, duruma ayak uydurmayı bilmiyordu. Jack evcil bir edayla içini çekerek oturdu. Jack'in koltuğu, Fiona'nın josefin koltuğu, tekrar karı koca hayatı. Fiona yine elindeki kâğıda baktı: karısının ağzından gitaristin arzulanır dünyası, anlaması imkânsız. Jack içkisini içer, Fiona da odanın karşı tarafına boş boş bakarken sessizlik hüküm sürdü.

Sonra Jack konuştu: "Bak Fiona, ben seni seviyorum."

Fiona birkaç saniye sonra cevap verdi: "Konuk odasında yatmanı tercih ederim."

Jack başını eğerek onayladı. "Bavulumu alayım."

Ayağa kalkmadı. Söylenmeyen sözlerin hayati olduğunu ikisi de biliyordu; kelimelerin hayaletleri şu anda etraflarında dans etmekteydi. Fiona ona evden uzak durmasını söylememiş, orada kalabileceğini zımnen kabul etmişti. Jack ise istatistikçi sevgilisinin mi onu sepetlediğini, kendisinin fikir mi değiştirdiğini, yoksa ömür boyu yetecek esritici deneyim mi edindiğini söylememişti henüz. Kilit değişikliğine değinilmemişti. Jack herhalde onun bu saate kadar dışarıda olmasından şüpheleniyordu. Fiona onu görmeye zor dayanıyordu. Şu anda gerekli olan şey kavgaydı, zamana yayılmış, birkaç bölümden oluşan bir kavga. Hınç dolu dallanıp budaklanmalar olabilirdi, Jack'in pişmanlığı şikâyetlerle sarmalanabilirdi, Fiona'nın onu yatağına kabul etmesi aylar sürebilir, öteki kadının hayaleti daima aralarında gezinebilirdi. Ama muhtemelen eski ilişkilerine aşağı yukarı benzer şekilde tekrar birlikte olmanın bir yolunu bulacaklardı.

Gerekecek olan müthiş çabayı, sürecin tahmin edilebilirliğini düşünmek Fiona'yı daha da çok yordu. Yine de mecburdu bunlara. Sıkıcı ve zorunlu bir hukuk elkitabını yazmak için bir sözleşmeye bağlıymışçasına. Aslında bir içki istediğini geçirdi aklından, ama içki içmek kutlama gibi görünebilirdi. Fiona'nın barışmasına çok vardı daha. Her şeyden önemlisi, Jack'in onu sevdiğini bir daha duymaya tahammülü yoktu. Tek başına yatakta olmak istiyordu, karanlıkta sırtüstü uzanıp bir meyveyi ısırmak, çöpünü yere atmak, sonra da bayılmak istiyordu. Yapmasına kim engel olabilirdi ki? Ayağa kalkıp kâğıtlarını toparlamaya koyuldu; Jack tam o sırada konuşmaya başladı.

Yarı özür, yarı kendini haklı çıkarmadan oluşan bir şelaleydi; bir kısmını Fiona daha önce duymuştu. Jack'in ölümlülüğü, yıllar boyunca gösterdiği yüzde yüz sadakat, nasıl bir şey olacağına dair merakın altında ezilişi; o gece neredeyse evden çıkar çıkmaz, Melanie'nin evine varır varmaz hatasını anlamıştı. Yabancı biriydi, Jack onu anlamıyordu. Sonra yatak odasına geçtiklerinde...

Fiona uyarmak üzere elini kaldırdı. Yatak odasını duymak istemiyordu. Jack durdu, düşündü, sonra devam etti. Cinsel ihtiyaca boyun eğmenin aptallık olduğunu anlıyordu, o gece Melanie ona

kapısını açtığında derhal dönmeliydi, ama utanmıştı, devam etmek mecburiyetinde hissetmişti kendini.

Fiona evrak çantasını karnına bastırarak odanın ortasında durmuş, Jack'i izliyor, onu nasıl durduracağını düşünüyordu. O anda, evlilik dramının açılış sahnesinde bile İrlanda havasının zihninde çalmaya devam etmesine şaşırıyordu; şarkı Jack'in konuşmasının ritmiyle hızlanıyor, hem mekanik hem şenlikli geliyordu kulağa, bir sokak laternacısının ezgisi gibi. Fiona'nın duyguları karışıktı, yorgunlukla bulanmıştı, kocasının yakınan sözleri üzerine yağdıkça tanımlanmaları zordu. Hissettiği şey öfkeden, acı bir hınçtan azdı, ama sırf teslimiyetten de fazlaydı.

Evet, diyordu Jack, Melanie'nin evine vardığında başlattığı şeyi devam ettirmek gibi aptalca bir mecburiyet hissetmişti. "Kapana kısılmışlık duygum arttıkça her şeyi tehlikeye atmanın ne büyük geri zekâlılık olduğunu daha çok anlıyordum, sahip olduğumuz, birlikte inşa ettiğimiz, sevgimizle..."

"Yorucu bir gün geçirdim" dedi Fiona kapıya giderek. "Bavulunu koridora bırakırım."

Mutfağa uğrayıp, masaya bıraktığı alışveriş torbasından bir elmayla bir muz aldı. Yatak odasına yürürken elinde tuttuğu meyveler işten eve görece mutlu yürüyüşünü getirdi aklına. Biraz rahatlamaya başladığını hissetmişti. Şimdi o duyguyu tekrar yakalamak zordu. Kapıyı iterek açtı ve Jack'in bavulunu gördü; yatağın kenarında, tekerleklerinin üzerinde dimdik, resmî duruyordu. O zaman Jack'in dönüşüyle ilgili hislerini apaçık anladı. Ne kadar basitti. Hayal kırıklığı yaratmıştı dönmesi. Biraz daha kalmaması. O kadar. Hayal kırıklığı.

Dört

Veriler doğrulamıyordu ama Fiona'ya öyle geliyordu ki, 2012 yazının sonunda Büyük Britanya'da evlilikler ve birliktelikler bir gelgit dalgasına kapılmışçasına dağılıyor, dertler kabarıyor, koca evler dalgaya kapılıp sürükleniyor, mülkler ve umut dolu hayaller savrulup gidiyor, güçlü bir yaşama güdüsüne sahip olmayanlar boğuluyordu. Sevgi dolu vaatler inkâr ediliyor ya da yeniden yazılıyor, bir zamanların sorunsuz yoldaşları masrafına aldırmadan avukatlarının ardına çömelmiş usta savaşçılara dönüşüyordu. Bir zamanlar yüzüne bakılmayan ev eşyaları uğruna kıran kırana savaşılıyor, bir zamanlar esirgenmeyen güvenin yerini her kelimesi özenle seçilmiş "anlaşmalar" alıyordu. Tarafların zihninde evliliğin tarihi yeniden yazılıp başından beri hüsrana mahkûm, aşkınsa yanılgı olduğu anlaşılıyordu. Ya çocuklar? Bir oyundaki fişler, annelerin kullanımına ayrılmış pazarlık kuponları, babaların mali ya da duygusal ihmal nesnesi; kimi gerçek, kimileriyse genellikle anneler, bazen de babalar tarafından hayal edilmiş ya da utanmadan uydurulmuş taciz suçlamaları; ortak velayet anlaşması gereği her hafta evler arasında gidip gelen, serseme dönmüş çocuklar, bir avukatın ötekinin yüzüne cıyak cıyak vurduğu kayıp paltolar ve kalem kutuları; babalarını ayda bir ya da iki kere görmeye, bazısı da –erkeklerin en kararlıları yeni evlatlar biçimlendirmek üzere yeni, ateşli evliliklerin demirci ocaklarında kayboldukça– asla görmemeye mahkûm çocuklar.

Ya para? Geçer akçe, yarı gerçekler ve mazeret safsatalarıydı. Açgözlü babalara karşı açgözlü anneler bir savaşın sonunda uluslar misali manevra yapıyor, son geri çekilişten önce yıkıntıların arasından toplayabildikleri ganimetleri kapıyorlardı. Paralarını yurtdışı hesaplarında gizleyen erkekler, sonsuza dek konforlu bir hayat talep eden kadınlar. Mahkeme emrine rağmen çocuklarının babalarını görmelerine mani olan anneler, mahkeme emrine rağmen çocuklarının geçimini sağlamayı ihmal eden babalar. Karılarıyla çocuklarını döven kocalar, yalan söyleyen kindar kadınlar, taraflardan biri ya da her ikisi ayyaş ya da uyuşturucu müptelası veya psikopat; ve yine

çocuklar, yetersiz bir anne ya da babanın bakıcısı olmak zorunda kalmış, gerçekten zihinsel ya da cinsel tacize, hem zihinsel hem cinsel tacize uğramış çocuklar, tanıklıkları ekran aracılığıyla mahkemeye ibraz edilen çocuklar. Ve Fiona'nın erim alanı dışında, aile mahkemelerinden çok ceza mahkemelerinde görülen davalardaki, işkenceyle, açlıktan ya da dövülerek öldürülmüş çocuklar, animist ayinlerde içlerindeki kötü ruhlar dayakla çıkarılmış çocuklar, yeni yürümeye başlamış bebeklerin kemiklerini kıran canavar genç üvey babalar ve onları seyreden ahmak, itaatkâr anneler, uyuşturucu, içki, aşırı pis, sefil evler, çığlıklara karşı seçici sağırlığı olan kayıtsız komşular, müdahale edemeyen dikkatsiz ya da baskı altındaki sosyal hizmet görevlileri.

Aile Hukuku Dairesi'nin işleri devam ediyordu. Fiona'nın karşısına bu kadar çok aile içi geçimsizlik çıkması tesadüfiydi. Kendisinin geçimsizlik yaşaması tamamen tesadüftü. Onun iş kolunda insanları hapse göndermek olağan sayılmazdı, yine de boş vakitlerinde, çocukları pahasına daha genç bir kadın, daha zengin veya o kadar sıkıcı olmayan bir koca, farklı bir banliyö, taze cinsellik, taze aşk, yeni bir dünya görüşü isteyen, iş işten geçmeden güzelce yeni baştan başlamak isteyen bütün tarafları içeri tıkabileceğini düşünüyordu. Salt haz arayışı. Ahlaki *kitsch*. Bu hayalleri çocuğu olmayışı ve Jack'le durumu biçimlendiriyordu ve tabii ki ciddi değildi. Buna rağmen ailelerini paramparça dağıtan ve bunu bencillikten değil, herkesin iyiliği için yaptıklarına kendilerini ikna eden erkeklerle kadınlara duyduğu bağnazca horgörüyü zihninin özel bir köşesine gömüyor, ama kararlarını etkilemesine asla izin vermiyordu. Bu düşünsel deneyde çocuksuzları da esirgemiyordu, en azından Jack'i. Yenilik uğruna evliliklerini kirlettiği için Wormwood Scrubs cezaevinde bir temizlik kürü.* Neden olmasın?

Çünkü Jack döndüğünden beri Gray's Inn'deki evde hayat sessiz ve gergindi. Fiona'nın nefret ve öfkesini kustuğu kavgalar olmuştu. On iki saat sonra aynı duygular evlilik yeminleri kadar şevkle yenilenmiş ve hiçbir şey değişmemiş, hava yumuşamamıştı. Fiona'nın ihanete uğramış olduğu gerçeği değişmemişti. Jack özürlerini, Fiona'nın onu tecrit ettiği, soğuk olduğu yolundaki eski şikâyetlerle çeşnilendiriyordu. Hatta bir gece geç saatte "pek sıkıcı"

* *scrub*: ovalama, fırçalama. (ç. n.)

olduğunu ve "oyun sanatını unuttuğunu" söyledi. Jack'in bütün suçlamalarından onu en çok rahatsız edenler bunlardı, çünkü doğru olduklarını seziyordu, ama bu öfkesini azaltmıyordu.

Jack en azından onu sevdiğini söylemiyordu artık. Aralarındaki en son –on gün önceki– konuşmada daha önce söyledikleri her şeyi, her suçlamayı, her karşılığı, üzerinde düşünülüp ustalıkla ifade edilmiş her cümleyi tekrarlamışlar, kısa süre sonra da birbirlerinden ve kendilerinden bıkıp pes etmişlerdi. O günden beri konuşmuyorlardı. Gündüzleri şehrin farklı yerlerindeki farklı işlerini görüyor, bir arada eve tıkıldıklarında ise halk danslarındaki gibi zarifçe birbirlerinin etrafından sekiyorlardı. Evle ilgili konularda konuşmaları gerektiğinde lafı uzatmıyor, nezakette birbirleriyle yarışıyor, birlikte yemek yemekten kaçınıyor, farklı odalarda çalışıyorlardı; her biri duvarların ardında diğerinin radyoaktif varlığını doğrudan hissediyor, zihinleri dağılıyordu. Çift olarak ikisine yönelik bütün davetleri önceden aralarında anlaşmadan savuşturuyorlardı. Fiona'nın tek uzlaşıcı adımı Jack'e yeni anahtar vermek olmuştu.

Jack'in kaçamak ama ters sözlerinden, istatistikçinin yatak odasında cennetin kapılarından geçmemiş olduğu sonucunu çıkarıyordu. Bu pek rahatlatıcı değildi aslında. Şansını başka yerde denemesi muhtemeldi, belki denemeye başlamıştı bile, bu kez dürüstlüğün iç karartıcı kısıtlamaları olmadan. "Jeoloji konferansları" faydalı bir bahaneydi belki de. Melanie'yle ilişkiye girdiği takdirde onu terk edeceğine söz verdiğini hatırladı Fiona. Ama böylesine kapsamlı bir çözülmeyi başlatacak vakti yoktu. Ayrıca hâlâ kararsızdı, o andaki ruh haline güvenmiyordu. Jack gittikten sonra ona daha fazla zaman tanısaydı açık seçik bir karar verir, evliliği bitirmek ya da yeniden inşa etmek için yapıcı bir çaba gösterirdi. Bu durumda Fiona da her zamanki gibi kendini işine kaptırdı ve Jack'le yarım hayatının bastırılmış dramını günübirlik yaşamaya koyuldu.

Kız yeğenlerinden biri hafta sonu için çocuklarını –sekiz yaşındaki tek yumurta ikizi kızlarını– onlara bıraktığında işler kolaylaştı; dikkat dışarıya çevrilince ev büyüdü. Jack iki gece salondaki kanepede yattı, çocuklar bunu hiç sorgulamadı. Sırtı dik, eski tarz kızlardı bunlar, tavırları ciddi ve samimiydi, ama ara sıra bir kavga patlatmaktan da imtina etmezlerdi. Biri ya da öteki –ikisini birbirinden ayırmak kolaydı– okumaya dalmış olan Fiona'yı arayıp bulur, karşısında durup sır verecekmişçesine elini dizine koyar ve anekdot,

düşünce ya da hayaller gümüş bir şelale gibi dökülürdü ağzından. Fiona da ona katılır, kendi bir şeyler anlatırdı. Bu gelişlerinde iki kere, Fiona konuşurken çocuğa sevgisi boğazını düğümledi, gözlerini yaşarttı. Kendini yaşlı ve salak hissediyordu. Jack'in çocuklarla ne kadar iyi anlaştığını hatırlamak onu rahatsız etti. Bir keresinde, Fiona'nın erkek kardeşinin üç oğluyla olduğu gibi belini sakatlama pahasına, kızların insanlıkdışı çığlıklarla katıldığı çılgınca, hoyratça oyunlara girişti. Kendi evlerinde, babalarından kızgınlıkla boşanmış olan anneleri onları hiçbir zaman havaya atıp tutmazdı. Jack onları parka götürüp kendi uydurduğu acayip bir kriket çeşitlemesini öğretti, uyku öncesi komik bir enerji patlamasıyla, canlandırmalara olan yeteneğiyle uzun uzun kitap okudu onlara.

Ama pazar akşamı, ikizler alındıktan sonra odalar büzüştü, havasızlık bastı, Jack bir açıklama yapmadan dışarı çıktı – şüphe götürmez biçimde düşmanca bir hareket. Bir randevuya mı acaba diye düşündü Fiona, bir yandan kendini meşgul etmek için, morali iyice bozulmasın diye konuk odasını düzenleyerek. Oyuncak hayvanları ikamet ettikleri hasır sepete koyar, yatağın altından cam boncuklar, atılmış resimler çıkarırken, çocukların ani yokluğunun bazen yarattığı bir tür ânında nostalji olan yumuşak ve sarmalayıcı hüznü hissetti. Bu his pazartesi sabahına da sarktı ve genişleyip şişerek, işe yürürken peşinden onu takip eden genel bir kedere dönüştü. Haftanın ilk davasına hazırlanmak üzere masasına oturduğunda silinmeye başladı ancak.

Nigel Pauling bir ara mektupları getirmiş olmalıydı, çünkü desteyi ansızın dirseğinin dibinde buldu. En üstte duran küçücük uçuk mavi zarfı görünce neredeyse asistanını çağırıp açtıracaktı. Bir cahilce hakaret yağmurunu ya da şiddet tehdidini daha kendi başına okuyacak halde eğildi. İşine döndü ama dikkatini toparlayamadı. Biçimsiz zarf, bol kıvrımlı elyazısı, posta kodu eksik, pul hafif yamuk – çok görmüştü bunları. Ama tekrar bakıp damgayı gördüğünde ansızın şüphelendi, zarfı eline alıp tarttı ve açtı. Haklı olduğunu hitabı görür görmez, derhal anladı. Haftalardır hayal meyal beklemişti bu mektubu. Marina Greene'le konuşmuş, oğlanın iyiye gittiğini, hastaneden çıktığını, evde derslerine çalıştığını ve birkaç hafta sonra okula dönmesinin beklendiğini öğrenmişti.

Üç uçuk mavi yaprak, beş sayfası yazılı. İlk sayfanın tepesinde, tarihin üstünde, ortada yuvarlak içine alınmış bir yedi rakamı vardı.

Sayın Leydim!
Bu yedinci, sanıyorum göndereceğim de bu olacak.

Bir sonraki paragrafın ilk birkaç kelimesi karalanmıştı.

Bu en basiti ve en kısası olacak. Size sadece bir olayı tasvir etmek istiyorum. Ne kadar önemli olduğunu ancak şimdi anlıyorum. Her şeyi değiştirdi. İyi ki beklemişim, öteki mektupları görmenizi istemezdim. Utanırdım çok! Ama Donna gelip de kararınızı söylediğinde size yakıştırdığım sıfatlar daha da korkunçtu. Durumu benim bakış açımdan gördüğünüzden emindim. Hatta söylediklerinizi de tam olarak hatırlıyorum, ne yaptığımı bildiğimin aşikâr olduğunu söylediniz, ben de size teşekkür ettim. O feci uzman hekim, Mister "Rodney-de-bana" Carter peşinde beş altı kişi ve cihazlarla birlikte odaya girdiğinde hâlâ esip gürlüyordum. Beni bağlamaları gerekeceğini düşündüler. Ama karşı koyacak kuvvetim yoktu, küplere biniyordum ama ne yapmamı istediğinizi biliyordum. Ben de kolumu uzattım, başladılar. Bir başkasının kanının benimkine karışması o kadar iğrenç bir düşünceydi ki oracığa, yatağın üstüne kustum.

Ama size anlatmak istediğim tek şey bu değil. Şu: Annem izlemeye dayanamayacağı için odanın dışında oturuyordu; ağladığını işitiyordum, çok kederlenmiştim. Babam ne zaman geldi bilmiyorum. Galiba bir süre kendimden geçmişim, ayıldığımda ikisi de yanı başımdaydılar; ikisi de ağlıyordu, daha da kederlendim, hepimiz adına, Tanrı'ya itaatsizlik ettiğimiz için. Ama önemli kısmı şu: Ancak bir iki dakika sonra anladım ki SEVİNÇTEN ağlıyorlardı! O kadar mutluydular ki, bana sarılıyor, birbirlerine sarılıyor, Tanrı'ya şükrediyor, hıçkırıyorlardı. Ben kendimi çok tuhaf hissediyordum, bir iki gün boyunca anlayamadım. Hatta düşünmedim bile. Sonra düşündüm. Hem pastam dursun, hem karnım doysun! Bu deyimi daha önce anlamazdım, şimdi anlıyorum. Az önce yiyip bitirdiğiniz halde pastanız hâlâ elinizde. Annemle babam öğretiden sapmadı, ihtiyarlara itaat etti, doğru olan her şeyi yaptı; yeryüzü cennetine kabul edilmeyi umabilirler – aynı zamanda ben de canlı olarak yanlarındayım ve hiçbirimizin

cemaatle ilişiği kesilmeyecek. Kan nakli yapıldı, ama bizim kabahatimiz yok! Hâkimin kabahati, Allahsız sistemin kabahati, bazen "dünya" diye adlandırdığımız şeyin kabahati. Yaşasın! Ölmesi gerektiğini söylediğimiz halde oğlumuz hâlâ yanımızda. Oğlumuz, yani pastamız!

Bunu nasıl yorumlayacağımı bilemiyorum. Numara mıydı? Benim için bir dönüm noktası oldu. Hikâye uzun, kısa keseceğim. Beni eve getirdiklerinde odamdaki Kutsal Kitap'ı dışarı çıkardım, sembolik olarak holde bir iskemlenin üzerine ön kapağı aşağı gelecek şekilde koydum; annemle babama bir daha ibadet salonuna uğramayacağımı, isterlerse cemaatle ilişkimi kesebileceklerini söyledim. Feci kavgalar ettik. Mr. Crosby aklımı başıma toplayayım diye konuşmaya geldi. Hiç şansı yok. Sizinle konuşmaya gerçekten ihtiyacım olduğu için yazıp durdum size; sakin sesinizi duymaya ihtiyacım var, bu konuyu sizin berrak zihninizle tartışmaya ihtiyacım var. Beni başka bir şeye yaklaştırdığınızı hissediyorum, gerçekten güzel ve derin bir şey, ama ne olduğunu bilmiyorum aslında. Neye inandığınızı hiç söylemediniz bana, ama gelip benimle oturmanız, birlikte "Salley Gardens"ı çalıp söylememiz çok hoşuma gitti. O şiire hâlâ her gün bakıyorum. "Genç ve aptal" olmak çok hoşuma gidiyor, siz olmasanız ne genç olacaktım ne aptal, ölmüş olacaktım! Size yığınla saçma sapan mektup yazdım, hep sizi düşünüyorum, sizinle tekrar görüşüp konuşmayı gerçekten çok istiyorum. İkimizle ilgili hayaller kuruyorum, olmayacak harika düşler, mesela birlikte gemiyle dünya turuna çıkıyoruz, yan yana kabinlerde kalıyoruz, bütün gün güvertede bir aşağı bir yukarı dolaşarak konuşuyoruz.

Sayın Leydim, lütfen bana cevap yazar mısınız, sırf bu mektubu okuduğunuzu ve yazdığım için benden nefret etmediğinizi söyleyin yeter.

Saygılarımla,
Adam Henry

Not: Giderek güçlendiğimi söylemeyi unuttum.

• • •

Fiona cevap vermedi, daha doğrusu, o akşam yazması neredeyse bir saat süren notu göndermedi. Dördüncü ve son müsvedde ona yeterince dostane geldi; Adam'ın evine döndüğüne ve kendini daha iyi hissettiğine sevinmişti, ziyaretinin güzel bir anı olduğuna da. Anne babasına sevgiyle yaklaşmasını tavsiye etti ona. İnsanın küçüklüğünden itibaren kendisine aşılanan inançları ergenlik yıllarında sorgulaması normaldi, ama insan bunu saygılı biçimde yapmalıydı. Doğru olmadığı halde, gemiyle dünya turu fikrinin "aklını çeldiğini" söyleyerek bitirdi. Gençliğinde onun da tıpkı buna benzer kaçma hayalleri olduğunu ekledi. Bu da doğru değildi, çünkü Fiona on altı yaşındayken bile fazlasıyla iddialıydı, yazdığı ödevlerden iyi not alma hırsına sahipti, kaçmayı düşünemezdi bile. Ergenlik yıllarında Newcastle'daki kuzenlerine gidip kalmaktan başka macera yaşamamıştı. Kısa cevabına bir gün sonra baktığında gözüne batan şey mektubun dostça oluşu değil, soğukluğuydu, manasız tavsiyesi, iki kere tekrarlanan, kişisellikten uzak "insan" ifadesi, uydurulmuş hatıraydı. Adam'ın mektubunu bir daha okudu ve masumiyetinden, sıcaklığından yine etkilendi. Onun hevesini kırmaktansa hiç cevap yazmamak daha iyiydi. Fikir değiştirirse daha sonra yazardı.

Fiona'nın gezici görevde olacağı zaman yaklaşıyordu; ceza hukuku ve medeni hukuk alanında uzman olan bir başka hâkimle birlikte İngiliz şehirleriyle eski ağır ceza mahkemesi kentlerini gezeceklerdi. Gezici hâkimler olmasa Londra'daki mahkemelerde görülmeleri gerekecek davalara bakacaktı. Özel lojmanlarda kalacaktı; tarihsel ve mimari değere sahip, kimileri şarap mahzenleriyle efsaneleşmiş, çoğunun kâhyası aynı zamanda iyi bir aşçı olan konaklarda. Şerifin düzenlediği bir akşam yemeğine davet edilmek âdettendi. Sonra Fiona ve meslektaşı iadeinezakette bulunup konakta bir yemek düzenleyecek ve kentin ileri gelenlerini ya da ilginç birilerini (arada fark vardı) davet edeceklerdi. Yatak odaları Fiona'nın kendi yatak odasından çok daha büyük, yataklar daha geniş, çarşaflar daha güzel kumaştandı. Eski mutlu günlerde, evliliği sağlam bir kadın olarak, böyle bir lüksü paylaşmadan yaşamaktan suçlulukla tensellik karışımı bir haz almıştı. Şimdiyse evdeki sessiz ve ciddi *pas de deux*'den uzaklaşmaya can atıyordu. Üstelik ilk durak İngiltere'de en sevdiği şehirdi.

Eylül başında, yola çıkmadan bir hafta önce bir sabah, ikinci bir mektup geldi. Bu kez daha fazla kaygılandı, hem de zarfı bile

açmadan, çünkü mavi zarf reklam broşürleri ve bir elektrik faturasıyla bir arada, evin holünde, paspasın üzerinde duruyordu. Adres yoktu, sadece Fiona'nın adı yazılıydı. Adam Henry dışarıda Strand'de ya da Carey Sokağı'nda beklemiş ve onu uzaktan takip etmiş olabilirdi pekâlâ.

Jack işe gitmek üzere evden çıkmıştı. Fiona mektubu alıp mutfağa gitti ve yarın kalmış kahvaltısının başına oturdu.

Sayın Leydim,

Ne yazdığımı bile bilmiyorum, çünkü kopyasını çıkarmamıştım, ama cevap vermemiş olmanız önemli değil. Yine de sizinle konuşmam lazım. Haberlerim şöyle: Annem babamla büyük kavgalar, okula dönüş muhteşem, daha iyiyim, mutlu oluyorum, sonra üzülüyorum, sonra yine mutlu oluyorum. Bazen içimde bir başkasının kanı olduğu fikri midemi bulandırıyor, başka birinin tükürüğünü yutmuşum gibi. Veya daha feci bir şeyi. Kan naklinin doğru olmadığı düşüncesinden kurtulamıyorum ama artık umurumda değil. Size soracağım o kadar çok soru var ki, ama beni hatırladığınızdan bile emin değilim. Benden sonra onlarca davaya bakmış, başkaları hakkında yığınla karar vermek zorunda kalmış olmalısınız. Kıskanıyorum! Sizinle sokakta konuşmak, yanınıza yaklaşıp omzunuzu dürtmek istedim. Korkaklığımdan yapamadım. Belki beni tanımazsınız diye düşündüm. Bu mektubuma da cevap vermeniz gerekmiyor – yani keşke verseniz. Lütfen endişelenmeyin, sizi taciz etmeye filan niyetim yok. Kafamın tepesi patlamış, havaya uçmuş gibi hissediyorum sadece. İçinden neler çıkıyor neler!

Saygılarımla,
Adam Henry

Fiona derhal Marina Greene'e bir e-posta mesajı yazdı, vakit bulabilirse rutin kontrol kapsamında oğlanı ziyaret edip kendisine rapor vermesini rica etti. Aynı gün cevap geldi. Marina, Adam'la öğleden sonra okulda buluşmuştu; Noel öncesi sınavlara hazırlanabilmek için fazladan bir döneme yeni başlıyordu. Onunla yarım saat geçirmişti. Adam kilo almıştı, yüzüne renk gelmişti. Ener-

jik, hatta "komik ve muzip"ti. Evde, çoğu anne babasıyla dinsel konularda fikir ayrılığından kaynaklanan sorunlar yaşanıyordu, ama Marina bunu olağandışı bulmamıştı. Ayrıca müdür Marina'ya Adam'ın hastane dönüşü ödevlerini yetiştirmek için sıkı çalıştığını söylemişti. Öğretmenleri yazdığı ödevleri mükemmel buluyordu. Sınıfta katılımı iyiydi, davranışsal bozukluğu yoktu. Sonuç olarak her şey yolundaydı. Rahatlayan Fiona, Adam'a cevap yazmamaya karar verdi.

Bir hafta sonra, İngiltere'nin kuzeydoğusuna doğru yola çıkacağı pazartesi sabahı, evliliğin fay hatlarında minik bir oynama oldu, kıta kayması kadar algılanması zor bir hareket. Sözü edilmedi, görmezden gelindi. Fiona daha sonra trende düşününce o an gerçekle hayal arasındaki sınırdaymış gibi geldi. Hatırasına güvenebilir miydi? Mutfağa girdiğinde saat yedi buçuktu. Jack tezgâhta sırtı Fiona'ya dönük durmuş, öğütücüye kahve çekirdeklerini dökü-yordu. Bavulu holde olan Fiona son birkaç evrakı toparlamakla meşguldü. Her zamanki gibi Jack'le sıkışık bir mekânda bir arada olmaktan kaçınıyordu. Bir iskemlenin arkalığına asılı fuları alıp evrak aramaya salonda devam etmek üzere çıktı.

Birkaç dakika sonra tekrar geldi. Jack mikrodalgadan sütü çı-karıyordu. Sabah kahvesi konusunda titizdiler, yıllar içinde damak tatları birleşmişti. Kahveyi ince kenarlı, uzun ve beyaz fincanda, birinci sınıf Kolombiya kahve çekirdeğinden filtre edilmiş ve koyu, sıcak değil ılıtılmış sütle içmeyi seviyorlardı. Jack sırtı hâlâ Fiona'ya dönük olarak kahvesine süt ekledi, sonra fincanı havada, çok ha-fifçe ona uzanmış tutarak yüzünü döndü. İfadesinde kahveyi ona uzattığını ima eden bir şey yoktu, Fiona da başıyla evet ya da hayır cevabı vermedi. Bir an göz göze geldiler. Sonra Jack fincanı çam masanın üstüne bıraktı ve Fiona'ya doğru iki üç santim kadar itti. Bu hareketinin kendi başına pek bir anlamı olmayabilirdi, çünkü gerginlik içinde birbirlerinin etrafında sinsi sinsi dolaşırken özel-likle kibar olmayı sürdürüyorlardı; sanki her biri makul, suçsuz ve hınca aşmış görünmekte diğeriyle yarışıyordu. Tek kişilik kahve yapmak olmazdı. Ama bir fincanı masanın üstüne bırakmanın, porselenin ahşaba otoriter çarpışından duyarlı sessiz koyuşa, çeşitli yolları vardır; bir fincanı kabul etmenin de çeşitli yolları vardır, Fiona fincanını doğallıkla, ağır çekim aldı ve bir yudum içtikten sonra başka bir sabah olsa yapacağı gibi çekip gitmedi, daha doğrusu

hemen gitmedi. Birkaç sessiz saniye geçti, sonra anlaşıldı ki ancak bu kadarına hazırdılar, o an ikisi için fazlasıyla doluydu, bir adım daha atmaya çalışmak onları geriletecekti. Jack kendine bir fincan almak üzere Fiona'ya sırtını döndü, Fiona da yatak odasından bir şey almak üzere dönüp çıktı. Her zamankinden biraz daha yavaş, hatta belki gönülsüzce hareket ediyorlardı.

Fiona öğleden sonra erken bir saatte Newcastle'a vardı. Bir şoför onu Quayside'daki mahkemeye götürmek üzere turnikelerde bekliyordu. Nigel Pauling, Fiona'yı mahkemenin hâkimler girişinde karşılayıp odasına götürdü. Asistanı o sabah Londra'dan arabayla gelmiş, mahkeme evrakıyla Fiona'nın cüppesini getirmişti –kendi deyimiyle tam teçhizatlı gelmişti– çünkü Fiona Aile Hukuku Dairesi davalarının yanı sıra Kraliyet Mahkemesi davalarına da bakacaktı. Mahkeme başkâtibi resmî karşılamayı yaptı, ardından mübaşir ziyarete geldi, sonraki günlerin duruşma listelerini birlikte gözden geçirdiler.

Başka ufak tefek konular da vardı, Fiona'nın serbest kalabilmesi saat dördü buldu. Hava tahmini, akşamın erken saatlerinde güneybatıdan fırtına geleceği yönündeydi. Şoförüne beklemesini söyleyip ırmak kenarındaki geniş yolda bir tur attı, Tyne Köprüsü'nün altından geçip Sandhill boyunca yürüdü, yeni sokak kafelerinin, klasik cepheli kunt ticari binalarla çiçek sergilerinin önünden geçti. Merdiveni tırmanıp suriçine çıktı, tepede durup arkadaki ırmağa baktı. Kavi dökme demir, post-endüstriyel çelik-cam ve eski depoların köhnelikten kurtarılıp kafe ve barlarla gençleştirilmesinin karışımından oluşan bu tarz coşkulu düğümler hoşuna giderdi. Newcastle'da bir geçmişi vardı, burada kendini rahat hissediyordu. Ergenlik yıllarında annesinin peş peşe hastalıkları sırasında en sevdiği kuzenlerinde kalmak üzere gelmişti birçok kez. Diş hekimi Fred enişte Fiona'nın hayatta tanıdığı en zengin adamdı. Simone teyze lisede Fransızca öğretmeniydi. Evde hüküm süren hoş karmaşa annesinin Finchley'deki havasız, cilalı dünyasından sonra özgürlüktü. İkisi de Fiona'nın yaşlarında olan teyze kızları neşeli, çılgın kızlardı, akşamları onu zorla korkunç serüvenlere sürüklerlerdi; içki ve saçları bellerinde, sarkık bıyıklı, serseri görünen ama aslında nazik dört tutkulu müzisyen de bu serüvenlere dahildi. Annesiyle babası on altı yaşındaki çalışkan kızlarının kimi kulüplerde aşina bir sima olduğunu, kiraz konya-

ğı, kola-rom içtiğini ve ilk sevgililiğini yaşadığını bilseler şaşkına döner, akılları başlarından giderdi. Fiona kuzenleriyle birlikte, eksik donanımlı, bedavaya çalışan bir blues orkestrasının acemi malzemecisi olarak varlığına tahammül edilen vefalı bir *groupie*'ydi; sürekli bozulan paslı bir minibüsün arkasına amplifikatörlerin ve davul aksamının yerleştirilmesine yardım ederdi. Sık sık gitarları akort ederdi. Özgürleşmesi, ziyaretlerinin sık olmaması ve asla üç haftadan uzun sürmemesiyle yakından ilişkiliydi. Daha uzun kalsaydı–ki asla bir ihtimal olmamıştı– blues söylemesine bile izin verilebilirdi. Mahcup bir şekilde taptığı çolak solist ve arınonikacı Keith'le evlenebilirdi.

Fiona on sekiz yaşındayken Fred enişte işini güneye taşıyınca Keith'le macerası gözyaşları içinde ve göndermediği birtakım aşk şiirleriyle noktalandı. Fiona tehlike ve çılgınca eğlenceyi bir daha böyle yaşamadı ve ikisi de kafasında Newcastle'la bütünleşti. Mesleki hırsının mahalli olan Londra'da tekrarlanamazdı böyle bir tecrübe. Yıllar boyunca kuzeydoğuya çeşitli bahanelerle, dört kere de gezici görevle gitmişti. Kente yaklaşırken Tyne Irmağı üzerinde Stephenson'ın High Level Köprüsü'nü görmek ve heyecanlı ergenlik yıllarındaki gibi istasyona varmak hep moralini yükseltirdi; Newcastle Central'da John Dobson'ın eseri olan üç büyük kemerin altında trenden iner ve Thomas Prosser'ın abartılı neoklasik cümle kapısından çıkardı. Ona istasyonu ve kentin mimari hazinelerini takdir etmeyi öğreten, yanında sabırsız kuzenleri, yeşil Jaguar'ıyla onu karşılamaya gelen, diş hekimi enistesiydi. Fiona buraya geldiğinde hâlâ aynı izlenimi yaşar, yurtdışına, meraklı iyimserliği ve gururuyla dikkat çeken bir Baltık şehir devletine gelmiş gibi bir hisse kapılırdı. Hava burada daha temiz, ışık ferah, ışıltılı gri, kent halkı dostane ama daha keskin hatlı, mahcup ya da komedi aktörleri gibi kendilerini alaya alan insanlardı. Onların aksanıyla karşılaştırıldığında Fiona'nın güneyli aksam sıkışık ve zoraki gelirdi kulağa. Eğer ki Jack'in ısrarla iddia ettiği gibi İngilizlerin kişilik ve kaderlerini jeoloji biçimlendiriyorsa, Newcastle'lılar granit, Fiona ise ufalanan kireçtaşı dökün tüsüydü. Ama kente, kuzenlerine, orkestraya ve ilk erkek arkadaşına duyduğu çocukça aşkla değişebileceğini, daha doğru, daha gerçek olabileceğini, bir Newcastle'lı, yani bir Geordie olabileceğini düşünürdü. Yıllar sonra o hevesini hatırladıkça hâlâ gülümserdi. Ama Newcastle'a her gelişinde aynı

heves dürterdi onu – müphem bir yenilenme, bir başka hayatta keşfedilmemiş bir potansiyel fikri, altmışıncı doğum günü yaklaşırken bile.

• • •

İçinde yayılarak oturduğu araç 1960'lardan kalma bir Bentley, gittiği yer Leadman Hall'du; konak bahçe kapısından bir buçuk kilometre mesafedeydi; bekçi kulübeli kapıdan bahçeye girmekteydiler. Az sonra bir kriket sahasının, sonra güçlenmekte olan esintide sallanmaya başlamış kayın ağaçlarının arasında uzanan bir yolun, ardından yeşile boğulmuş bir gölün önünden geçtiler. Yakın zamanda aşırı parlak beyaza boyanmış Palladio tarzı konakta, gezici görevdeki iki Yüksek Divan hâkimini barındırmak üzere on iki yatak odası ve kendilerine hizmet etmek üzere dokuz kişilik personel bulunuyordu. Pevsner serayı fena bulmamış, diğer hiçbir şeyi beğenmemişti. Leadman konağını masraf kısma bıçağının darbesinden bürokratik bir istisna korumuştu, ama oyun bitmek üzereydi, hâkimler açısından bu son yılıydı. Yörenin kömür madeni hisseleri sahibi köklü bir ailesinden yılda birkaç haftalığına kiralanan konak, daha çok konferanslar ve düğünler için kullanılıyordu. Golf sahası, tenis kortları ve ısıtmalı açık havuzun, sıkı çalışan ve orada geçici olarak bulunan hâkimler için gereksiz lüksler olduğu anlaşılmıştı. Gelecek yıldan itibaren Bentley'nin yerini yerel bir taksi şirketinin geniş Vauxhall'u alacaktı. Konaklama ise Newcastle merkezindeki bir otelde olacaktı. Ceza Hukuku Dairesi'nin gezici göreve atadığı, zaman zaman korkunç akrabaları olan bir Newcastle'lıya uzun süreli hapis cezası veren hâkimler, aslında bir malikânenin tenhalığını tercih ederdi. Ama Leadman konağından yana görüş belirtseler doğrudan çıkarcılık olarak algılanırdı.

Pauling yanında kâhyayla ana kapının önündeki çakıllıkta bekliyordu. Bu son ziyaret şerefine törensi bir hava yaratmak istiyordu. Arabanın arka kapısına ironik bir nezaket gösterisiyle, topuklarını birbirine vurarak geldi. Her zamanki gibi kâhya yeni biriydi. Bu kez Polonyalı genç bir kadındı, Fiona'ya yirmisinde ancak varmış gibi gelmişti, ama bakışları güvenli ve sakindi, hâkimin en ağır bagajını Pauling'e fırsat vermeden sıkıca kavradı. Asistanıyla kâhya yan yana önden giderek Fiona'yı kendi odası olarak gördüğü birinci kattaki

odaya götürdüler. Oda evin ön kısmındaydı, kayınlı yola ve yosunlu gölün bir bölümüne bakan üç yüksek penceresi vardı. Dokuz metre uzunluğundaki yatak odasının ötesinde yazı masası da olan bir oturma odası vardı. Ancak banyoya bir koridoru geçip halılı üç basamağı inerek varılıyordu. Leadman konağı son kez yenilendiğinde tuvalet ve duşlar her yerde mantar gibi üremeye henüz başlamamıştı.

Fırtına, Fiona banyodan dönerken başladı. Ortadaki pencerenin önünde sabahlığıyla durup sağanak halinde yağan yağmuru seyretti; tarlaların üzerinde hızla ilerleyen hayaletsi şekiller saniyeler boyunca bütün görüntüyü kapatıyordu. Görece yakın kayın ağaçlarından birinin en yüksek dalının kırıldığını ve devrilmeye başladığını gördü; alttaki dallara takılınca ters dönüp sallandı, sonra biraz daha düştü, yine takıldı, sonra da rüzgâr kurtarınca bir çatırtıyla yola devrildi. Oluklardaki iniltili şamata neredeyse çakılların üstünde tıslayan yağmur kadar gürültülüydü. Fiona ışıkları yakıp giyinmeye başladı. Büyük salonda aperitif saatine on dakika gecikmişti şimdiden.

Fiona içeri girdiğinde her birinin elinde bir cin tonik olan koyu renk takım elbiseli ve kravatlı dört adam konuşmayı kesip koltuklarından kalktılar. Kolalı beyaz ceketli bir garson içkisini hazırlarken ceza davalarına bakan meslektaşı, Kraliyet Mahkemesi'nden Caradoc Ball, Fiona'yı diğerleriyle tanıştırdı: bir hukuk profesörü, fiberoptik işi yapan bir adam ve kıyı şeridinin korunmasıyla ilgili bir devlet çalışanı. Hepsi bir şekilde Ball'la alakalıydı. Fiona ilk akşam için kimseyi davet etmemişti. Tanıştırmaların ardından fırtınalı havayla ilgili mecburi birkaç cümle söylendi. Sonra bir yan konuya sapılarak ellisini aşkın insanların ve bütün Amerikalıların hâlâ fahrenhayt dünyasında yaşadıkları konuşuldu. İngiltere'de gazetelerin daha etkileyici olsun diye soğuk havayı santigrat, sıcak havayı fahrenhayt olarak bildirdiklerine değinildi. Fiona bütün bu süre boyunca odanın bir köşesinde servis arabasının üstüne eğilmiş delikanlının bu kadar oyalanmasına şaşırıyordu. Tam yıllar önce gerçekleşen, parada ondalık sisteme geçiş yâd edilirken garson Fiona'nın içkisini getirdi.

Ball'la daha önce haberleşmişlerdi, bir cinayet davasının yeniden görülmesi nedeniyle Newcastle'a geldiğini biliyordu; sanık annesini evinde sopayla döverek öldürmekle suçlanıyordu, cinayetin sebebi kadının en küçük kızına, sanığın üvey kardeşine kötü muamele

etmesiydi. Cinayet aleti bulunamamıştı, DNA bulguları yetersizdi. Savunma avukatı kadının dışarıdan eve giren biri tarafından öldürüldüğünü iddia ediyordu. Jüri üyelerinden birinin telefonuyla internetten edindiği bir bilgiyi diğerlerine ifşa ettiği anlaşıldığında dava düşmüştü. Sanığın şiddetli saldırı suçundan daha önceki bir mahkûmiyetiyle ilgili, beş yıl önce boyalı basında çıkmış bir yazı bulmuştu. Yeni dijital erişim çağında jüriler açısından durumu "açıklığa kavuşturmak" için bir şeyler yapmak gerekiyordu. Profesör son zamanlarda Hukuk Komisyonu'na bir teklif sunmaktaydı, Fiona içeri girdiğinde yarın kalan konuşma bununla ilgili olsa gerekti. Kaldığı yerden devam etti. Fiberoptikçi, jüri üyelerinin evlerinde bir şeyler araştırmaktan ya da bunu bir aile ferdine yaptırmaktan nasıl men edilebileceğini soruyordu. Görece basit olduğunu ileri sürüyordu profesör. Jüriler kendi kendilerini denetleyecekti. Hapis cezası almamak için, mahkemede ele alınmamış konuları konuşanları ihbar etmek zorunda kalacaklardı. Fiilin kendisi için azami iki yıl, ihlali bildirmemek için de azami altı ay öngörüyordu. Komisyon sonucu gelecek yıl bildirecekti.

Tam o sırada uşak gelip onları sofraya davet etti. Taş çatlasa otuzlu yaşlarında olabilirdi, ama yüzünde bir ölü solgunluğu vardı, toza bulanmış gibiydi. Köylü bir Fransız kadının aspirin kadar beyaz dediğini duymuştu bir keresinde. Ama hasta gibi de görünmüyordu; tavrı kişisellikten uzak ve güvenliydi. O bir kenarda hafifçe kamburunu çıkarmış tetikte beklerken onlar içkilerini bitirdiler ve Fiona'yı izleyerek çifte kapıdan yemek salonuna geçtiler. Otuz misafirin oturabileceği masanın tenha bir köşesine beş kişilik servis açılmıştı. Yemek salonu lambriliydi, ahşabın üzerine birbirine eşit mesafede, neredeyse floresan turuncusu şablon flamingolar resmedilmişti. Yemek salonu evin kuzeye bakan yanındaydı, rüzgâr estikçe üç sürme pencerenin camları sallanıp zangırdıyordu. Hava soğuk ve rutubetliydi. Şöminede tozlu bir kuru çiçek demeti duruyordu. Uşak şöminenin yıllar önce iptal edildiğini, ama elektrikli bir fanlı ısıtıcı getirebileceğini söyledi. Oturma düzeni konusunda bir müddet kibarca tartıştıktan sonra simetri adına Fiona'nın masanın başında oturmasına karar verdiler.

Fiona şimdilik hiç konuşmamıştı neredeyse. Soluk yüzlü uşak beyaz şarap servisi yaptı. İki garson füme ringa ezmesi ve kızarmış ince ekmek dilimleri getirdi. Fiona'nın solunda koruma uzmanı

Charlie vardı: Ellilerinde, tombul, neşeli bir keldi. Diğer üç erkek jürilerden söz etmeyi sürdürürken o Fiona'ya kibarca işiyle ilgili sorular sordu. Fiona payına düşen zorunlu hoşbeşe razı olarak Aile Hukuku Dairesi'yle ilgili genel bir bilgi verdi. Ama Charlie ayrıntı peşindeydi. Yarın nasıl bir konuda hüküm verecekti? Belirli bir dava hakkında konuşmak Fiona için daha kolaydı. Yerel otoriteler iki çocuğun, iki yaşında bir oğlanla dört yaşında bir kızın bakımını üzerlerine almak istiyordu. Anne alkolikti, aynı zamanda amfetamin bağımlısıydı. Psikoz geçiriyor, elektrik ampullerinin kendisini gözetleyen casuslar olduğunu sanıyordu. Artık ne kendine bakabilecek durumdaydı ne de çocuklarına. Aileden uzaklaşmış olan baba şimdi ortaya çıkmış, çocuklara kız arkadaşıyla birlikte bakabileceğini iddia ediyordu. Onun da uyuşturucu sorunu, ayrıca sabıkası vardı, ama hakları da vardı. Ertesi günkü duruşmada bir sosyal hizmet görevlisi adamın babalığa uygun olup olmadığı konusunda tanıklık edecekti. Anneanneyle büyükbaba çocukları seviyordu, bir engelleri yoktu ve çocukların bakımını üstlenmeyi istiyorlardı, ama hiçbir hakları yoktu. Çocuk hizmetleri resmî bir raporda eleştirilmiş olan yerel otorite henüz açıklığa kavuşmamış nedenlerle anneanne ve büyükbabaya itiraz ediyordu. Davadaki üç taraf, anne, baba ve büyükanne-büyükbaba arasında şiddetli bir çekişme vardı. Bir başka sorun da dört yaşındaki çocukla ilgili birbirine zıt görüşlerdi. Bir pediyatri uzmanı çocuğun özel bakıma ihtiyacı olduğunu söylemişti, büyükanneyle büyükbabanın başvurduğu bir başka uzman ise annesinin davranışlarından ötürü huzursuz ve düzensiz yemek verildiği için yaşına göre fazla zayıf olmakla birlikte gelişiminin normal olduğunu söylüyordu.

Fiona hafta boyunca bu tür birçok davaya bakacağını söyledi. Charlie elini alnına götürüp gözlerini kapattı. Ne çetrefilli işti. Kendisi ertesi sabah bu tür tek bir davaya bakmak zorunda olsa bütün gece uyuyamaz, tırnaklarını kemirip büyük salondaki içki dolabını talan ederdi. Fiona ona niçin Newcastle'da olduğunu sordu. Sahil şeridindeki bir grup çiftçiyi yerel çevre kuruluşlarıyla işbirliği yapıp çayırlarının tuzlu bataklıklara geri kazandırılmak üzere deniz suyu altında kalmasına izin vermeleri için ikna etmek amacıyla Whitehall'dan gelmişti. Kıyı taşkınlarına karşı en iyi ve en ucuz yöntem kesinlikle buydu, doğal hayat, özellikle kuşlar açısından

harikaydı, küçük çaplı turizme de uygundu. Ama tarım sektörünün bir bölümü şiddetle itiraz ediyordu, oysa çiftçiler yüksek tazminat alacaktı. Gün boyu toplantılarda yuhalanmıştı. Tasarının zorunlu olduğu rivayeti yayılmıştı. Charlie zorunlu olmadığını söylediğinde ona inanmıyorlardı. Onu merkezî hükümetin temsilcisi olarak görüyorlardı; çiftçiler onun alanı dışındaki çeşitli konularda öfkeliydiler. Toplantı sonrası bir koridorda itilip kakılmıştı. "Yarı yaşımdaki ve benden iki misli kuvvetli" bir adam yakasına yapışmış, yörenin aksanıyla Charlie'nin anlayamadığı bir şeyler homurdanmıştı. İyi ki de anlayamamıştı. Ertesi gün tekrar gidip deneyecekti. Sonunda başaracağından emindi.

Doğrusu bu Fiona'ya cehennemin özel bir katı gibi geliyordu, psikozlu bir anneyi kesinlikle tercih ederdi. Buna gülerlerken diğer üç kişinin susmuş onları dinlediğini fark ettiler. Charlie'nin eski bir okul arkadaşı olan Caradoc Ball, "Umarım ne kadar seçkin bir hâkimle konuştuğunu biliyorsundur" dedi. "Yapışık ikizler davasını hatırlıyorsundur mutlaka."

Herkes hatırlıyordu; tabaklar kaldırılıp *boeuf en croûte* ve Château Latour servisi yapılırken meşhur davayla ilgili konuşup Fiona'ya sorular sordular. Merak ettikleri her şeyi anlattı onlara. Herkesin bir görüşü vardı, ama hepsi aynı görüşe sahip olduğundan az sonra gazetelerin konuyu nasıl tutkuyla, yarışarak ele aldığına geçtiler. Oradan da hızla Leveson Soruşturması'ndaki son performansların dedikodu havasındaki özetlerine. Rostolarını bitirdiler. Menüye göre sırada tereyağlı ekmekli puding vardı. Fiona birazdan Batı'nın ordularını Suriye'ye göndermemesinin çılgınlık mı bilgelik mi olduğunu tartışacaklarını tahmin ediyordu. Caradoc'u bu konuda susturmak mümkün olmazdı. Ve gerçekten de tam Caradoc bu konuyu açarken dışarıdaki holde yankılanan sesleri fark ettiler. Pauling'le beyaz yüzlü uşak gelip eşikte durdular, sonra Fiona'ya yaklaştılar.

Uşak memnuniyetsiz bir ifadeyle kenarda durdu, Pauling diğerlerinden bir baş hareketiyle özür dileyerek Fiona'nın iskemlesine eğildi ve kulağına yavaşça fısıldadı: "Sayın Leydim, rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama korkarım derhal ilgilenmenizi gerektiren bir mesele var."

Fiona peçetesiyle dudaklarını silip ayağa kalktı. "Beyler, izninizi rica ediyorum."

Hepsi ifadesiz yüzlerle ayağa kalktı, Fiona iki erkeğin peşinden odayı terk etti. Dışarı çıktığında uşağa döndü: "Fanlı ısıtıcıyı hâlâ bekliyoruz" dedi.

"Şimdi getiririm."

Dönüp giderken uşağın tavrında bir buyurganlık vardı; Fiona kaşları havada, asistanına baktı.

Ama o, "Bu taraftan" demekle yetindi.

Pauling önde, Fiona arkada holü geçip eskiden kütüphane olan bir yere geldiler. Raflar otellerin atmosfer yaratmak için eskiciden ölçüyle satın aldığı türden kitaplarla doluydu.

"Şu Yehova'nın Şahidi delikanlı," dedi Pauling, "Adam Henry. Kan nakli davasından, hatırlıyor musunuz? Sizi buraya kadar takip etmiş anlaşılan. Yağmurda yürümüş, iliklerine kadar ıslanmış. Kapı dışarı edeceklerdi, ama ben önce size haber vermek gerektiğini düşündüm."

"Şu anda nerede?"

"Mutfakta. Orası daha sıcak."

"Buraya getir en iyisi."

Pauling çıkar çıkmaz Fiona ayağa kalkıp odada ağır ağır gezindi, nabzının hızlandığını fark etmişti. Mektuplarına cevap vermiş olsa şu anda bu durumla karşı karşıya olmazdı. Hangi durumla? Kapanmış bir davayla gereksiz şekilde haşır neşir olma durumuyla. Ve daha da fazlasıyla. Ama düşünecek zaman yoktu. Yaklaşan ayak sesleri duydu.

Kapı açıldı, Pauling oğlanı içeri aldı. Fiona onu yatakta görmüştü sadece, boyunun uzunluğuna şaşırdı, bir seksenin üzerindeydi kesinlikle. Üzerinde okul kıyafeti vardı: gri flanel pantolon, gri kazak, beyaz gömlek, incecik bir okul ceketi, hepsi sırılsıklam, saçları da kurulamaktan dağılmış. Elinden küçük bir sırt çantası sarkıyordu. Isınsın diye omuzlarına sarılmış olan, üzerine yörenin görülecek yerlerinin resimleri basılmış Leadman kurulama bezi acıklı bir ayrıntıydı.

Asistan eşikte durmaya devam ederken oğlan odanın içinde birkaç adım atıp Fiona'ya yakın bir yerde durdu, "Gerçekten özür dilerim" dedi.

Fiona'nın ilk anda yaşadığı duygu karmaşasını anaç bir tavrın ardına gizlemesi kolay oldu. "Soğuktan donmuşsun. Şu ısıtıcıyı buraya getirsinler en iyisi."

"Ben alıp getireyim" dedi Pauling ve çıktı.

"Evet" dedi Fiona bir sessizliğin ardından. "Beni burada nasıl buldun kuzum?"

Niçin değil nasıl diye sormak da bir kaçıştı. Ama bu aşamada, varlığına hâlâ şaşarken kendisinden ne istediğini öğrenmekle başa çıkamayacaktı.

Adam ciddi ve aklı başında bir tavırla anlattı. "Sizi King's Cross'a kadar taksiyle takip ettim, bindiğiniz trene bindim, nerede ineceğinizi hiç bilmediğimden Edinburgh'a bilet almak zorunda kaldım. Newcastle'da peşinizden istasyondan çıktım, limuzinin arkasından koştum, sonra gözden kaybettim, bunun üzerine şansımı deneyip mahkemenin nerede olduğunu sordum. Oraya varır varmaz otomobilinizi gördüm."

Fiona onu konuşurken seyrediyor, geçirdiği değişimi inceliyordu. Artık zayıf değildi, ama hâlâ inceydi. Omuzları, kolları daha güçlüydü. Aynı uzun, zarif hatlı yüz – gençliğin verdiği sıhhatliliğin esmerleştirdiği teninde kahverengi ben neredeyse görünmezdi. Gözlerin altındaki mor halkalardan belli belirsiz bir iz kalmıştı. Dudakları dolgun ve nemliydi, gözleri bu ışıkta siyah görünüyor, rengini belli etmiyordu. Özür dilemeye çalışırken bile fazlasıyla canlı, kendi açıklamasının ayrıntılarına fazlasıyla aç görünüyordu. Olayları kafasında sıraya sokmaya çalışarak gözlerini Fiona'dan ayırdı; Fiona acaba annemin eski moda bir yüz diyeceği türden bir çehre mi bu diye düşündü. Manasız bir düşünce. Herkesin romantik bir şaire, Keats ya da Shelley'nin bir kuzenine yakıştıracağı çehre.

"Gerçekten uzun bir süre bekledim, sonra siz çıktınız, kent sokaklarında, sonra tekrar ırmak kenarında sizi izledim, arabaya binişinizi gördüm. Bir saatten fazla sürdü, ama sonunda hâkimlerin nerede kaldığına değinen bir site buldum telefonumda, bunun üzerine otostop yaptım, anayolda indim, bekçi kulübesinin önünden geçmemek için duvarın üstünden atladım, fırtınada araba yolunu yürüyerek geçtim. Arka taraftaki eski ahırların orada bekleyip durdum, ne yapacağımı düşündüm, sonra biri beni gördü. Gerçekten çok özür dilerim. Ben..."

Pauling yüzü kızarmış, sinirli bir tavırla, ısıtıcıyla içeri girdi. Uşağın elinden çeke çeke almış olabilirdi. Asistan bir homurtuyla yerde emekleyerek duvara dayalı bir masanın altına girdi ve prize

ulaştı. Geri geri çıkıp ayağa kalktı ve elini delikanlının omuzlarına koyup sıcak havanın önüne kadar götürdü. Dışarı çıkmadan önce Fiona'ya, "Ben kapının önündeyim" dedi.

Yalnız kaldıklarında Fiona, "Beni evime, sonra da buraya kadar takip etmeni ürkütücü bulmam gerekmez mi?" dedi.

"Yo hayır! Lütfen öyle düşünmeyin. Öyle değil." Adam sabırsızca bir hareketle etrafına bakındı, sanki odanın bir yerlerinde bir açıklama yazılıymış gibi. "Bakın, siz benim hayatımı kurtardınız. Hem sadece o da değil. Babam benden saklamaya çalıştı, ama karar metninizi okudum. Beni dinimden korumak istediğinizi söylüyordunuz. Korudunuz gerçekten. Kurtuldum!"

Kendi esprisine kendi gülerken Fiona, "Beni ülkenin öbür ucuna gizlice takip et diye kurtarmadım seni" dedi.

Tam o sırada fanlı ısıtıcının sabit bir parçası hareketli bir parçanın yörüngesine girecek şekilde genleşmiş olmalı ki, düzenli bir takırtı doldurdu içeriyi. Giderek yükseldi, sonra alçaldı ve sabitlendi. Fiona tesisin tamamına sinir oldu birden. Sahteydi. Dökünüydü. Daha önce nasıl fark etmemişti?

O an geride kaldı, "Annen baban nerede olduğunu biliyor mu?" dedi Fiona.

"On sekiz yaşındayım. İstediğim yere gidebilirim."

"Kaç yaşında olduğun önemli değil. Merak ederler."

Adam ergen siniriyle soludu ve sırt çantasını yere bıraktı. "Bakın Sayın Leydim..."

"Bu kadarı yeter. Adım Fiona." Oğlana haddini bildirebildiği sürece kendini daha iyi hissediyordu.

"Alaylı konuşmak değildi niyetim."

"Tamam. Annenle baban ne olacak?"

"Dün babamla feci bir kavga ettik. Hastaneden çıktığımdan beri birkaç kere kavga ettik, ama bu seferki gerçekten şiddetliydi, ikimiz de bağırdık, aptal diniyle ilgili bütün düşüncelerimi söyledim ona, gerçi dinlemedi ya... Sonunda çıkıp gittim. Odama çıkıp çantamı topladım, birikmiş paramı aldım, annemle vedalaştım. Sonra da çıktım evden."

"Hemen annene telefon etmelisin."

"Gerek yok. Dün gece kaldığım yerden mesaj gönderdim."

"Bir mesaj daha gönder."

Adam ona hem şaşkınlık hem hayal kırıklığıyla baktı.

"Hadi. Newcastle'da güvende ve mutlu olduğunu, yarın tekrar yazacağını söyle. Sonra konuşacağız."

Fiona birkaç adım ötede durarak Adam'ın uzun başparmaklarının sanal klavye üzerindeki dansını izledi. Telefon birkaç saniye sonra tekrar cebindeydi.

"Oldu" dedi, Fiona'ya beklentiyle bakarak, sanki kendiyle ilgili bir şeyler anlatacak olan oymuş gibi.

Fiona kollarını kavuşturdu. "Adam, niye geldin buraya?"

Adam gözlerini kaçırdı, duraksadı. Söylemeyecekti, en azından doğrudan söylemeyecekti.

"Bakın, ben artık aynı insan değilim. Siz beni ziyarete geldiğinizde gerçekten ölmeye hazırdım. Sizin gibi insanların vaktini bana harcamaları inanılmaz bir şey. Geri zekâlıymışım!"

Fiona oval bir ceviz masanın başındaki iki ahşap iskemleyi işaret etti, karşılıklı oturdular. Tavan lambası, enerji tasarruflu dört ampul takılı, lekeli ahşaptan, fabrika yapımı rüstik tekerlek bir taraftan aşağıya hayalet beyazı bir ışık yayıyordu. Işık Adam'ın elmacıkkemikleriyle dudaklarının konturlarını belirginleştiriyor, burnuyla dudakları arasındaki kıvrımın çifte yükseltisini vurguluyordu. Çok güzel bir yüzdü.

"Ben geri zekâlı olduğunu düşünmedim."

"Öyleydim ama. Doktorlarla hemşireler beni ikna etmeye çalıştığında bana dokunmamalarını söylerken bir asalet, bir kahramanlık hissediyordum sanki. Lekesizdim, iyiydim. Ne kadar derin olduğumu anlayamamalarına bayılıyordum. Bayağı havaya girmiştim. Annemle babamın, ihtiyarların benimle gurur duyması hoşuma gidiyordu. Gece etrafta kimse yokken video çekimi provası yapıyordum, intihar bombacıları gibi. Telefonumla çekecektim. Televizyonda haberlerde ve cenaze törenimde gösterilmesini istiyordum. Karanlıkta kendi kendimi ağlatıyordum, tabutumu annemle babamın, okul arkadaşlarımla öğretmenlerimin, bütün cemaatin önünden geçirişlerini, çiçekleri, çelenkleri, kederli müziği, herkesin ağladığını, herkesin benimle gurur duyup beni sevdiğini hayal ediyordum. Gerçekten geri zekâlıydım."

"Peki Tanrı neredeydi?"

"Her şeyin arkasında. İtaat ettiğim talimatlar onun talimatlarıydı. Ama önemli olan, yaşadığım bu harika maceraydı, ne kadar güzel bir ölüm olacağı, ne kadar sevileceğimdi. Üç yıl önce okulda bir kız

anoreksi hastası oldu, on beş yaşındayken. Kurduğu hayal eriyerek yok olmaktı; rüzgâra kapılmış kuru bir yaprak gibi diye tarif etmişti kendisi; usulca silinerek ölecek, herkes ona acıyacak, sonradan onu anlamadıkları için kendilerini suçlayacaklardı. Benzer şeyler."

Adam otururken Fiona onun hastanedeki halini hatırladı; ergen süprüntüleri arasında arkasındaki yastıklara yaslanışını. Hatırladığı, Adam'ın ne kadar hasta olduğu değil, hevesi, kırılgan masumiyetiydi. Onun ağzından çıktığında anoreksi kelimesi bile umutlu bir gezinti gibi geliyordu kulağa. Cebinden yeşil kumaştan ince bir şerit çıkarmıştı, bir astardan koparılmış olabilirdi; işaretparmağıyla başparmağının arasında tespih çeker gibi döndürüyordu.

"Demek mesele pek de dinin değildi. Duygularındı daha çok."

Adam iki elini havaya kaldırdı. "Duygularım dinimden kaynaklanıyordu. Ben Tanrı'nın iradesini yerine getiriyordum, siz ve diğer herkes ise yanılıyordunuz. Yehova'nın Şahidi olmasam bu berbat duruma düşer miydim?"

"Anoreksik arkadaşın başarmış anlaşılan."

"Evet, ama aslında anoreksi dine biraz benziyor."

Fiona fikrine katılmazmış gibi görününce hazırlıksız açıklamaya koyuldu. "Yani ıstırap çekmeyi istemek, acıya ve fedakârlığa bayılmak, herkesin seni seyrettiğini, önemsediğini, bütün evrenin seninle ilgili olduğunu zannetmek. Seninle ve kilonla!"

Fiona onun yüzünde ciddi bir ifadeyle kendini alaya alışına elinde olmadan güldü. Adam hiç beklemediği halde onu güldürmeyi başarınca sırıttı.

Misafirler yemek salonundan çıkıp kahvelerini içmek üzere salona geçerken koridorda konuşmalar, ayak sesleri duyuldu. Sonra kütüphanenin kapısına yakın bir yerden kesik ve sert kahkahalar geldi. Oğlan konuşmalarının bölünmesi ihtimaliyle gerildi; komplocular gibi sessizce otururak seslerin kesilmesini beklediler. Adam masanın cilalı damarlarının üzerindeki kavuşmuş ellerine bakıyordu. Fiona onun çocukluk ve ergenlik yıllarının dualarla, vaazlarla ve hiç bilemeyeceği çeşitli kısıtlamalarla geçen saatlerini, onu ayakta tutan, sonra neredeyse öldüren kapalı ve sevgi dolu cemaati düşündü merakla.

"Adam, tekrar soruyorum. Niye geldin buraya?"

"Size teşekkür etmek için."

"Daha kolay bir yolunu bulabilirdin."

Adam sabırsızca iç çekerek kumaş parçasını cebine soktu. Fiona onun gitmeye hazırlandığını zannetti ilk anda.

"Sizin ziyaretiniz başıma gelen en güzel şeylerden biriydi." Sonra aceleyle ekledi: "Annemle babamın dini zehirdi, sizse panzehir."

"Annenle babanın inancı aleyhinde bir şey söylediğimi hatırlamıyorum."

"Söylemediniz. Sakindiniz, dinlediniz, sorular sordunuz, bazı yorumlar yaptınız. Zaten olay da buydu. Sizde böyle bir şey var. Bir anlamı vardı. Söylemeniz gerekmiyordu. Düşünme ve konuşma şekliniz. Ne demek istediğimi anlamıyorsanız gidip ihtiyarları bir dinleyin. Sonra şarkımızı icra ederken..."

Fiona hemen araya girdi: "Hâlâ keman çalıyor musun?"

Adam başıyla onayladı.

"Ya şiir?"

"Bol bol. Ama daha önce yazdıklarımdan nefret ediyorum."

"Olsun, yeteneklisin. Harika bir şeyler yazacağını biliyorum."

Adam'ın gözlerindeki umutsuzluğu gördü. Fiona kendini çekiyor, şefkatli teyze rolü oynuyordu. Konuşmanın birkaç adım öncesine gitti zihninde, Adam'ı hayal kırıklığına uğratacak diye niçin bu kadar kaygılandığını merak etti.

"Ama öğretmenlerin ihtiyarlardan çok farklıydı herhalde."

Adam omuz silkti. "Bilmiyorum." Sonra açıklama niyetine ekledi: "Okul çok büyüktü."

"Neymiş peki bu bende olan şey?" Fiona bunu ciddiyetle, ironiye hiç yer vermeden sordu.

Soru Adam'ı utandırmadı. "Annemle babamı öyle ağlarken, gerçekten ağlarken, hem ağlayıp hem de sevinçten neredeyse ulurken görünce her şey birden çöküverdi. Ama zaten olay da bu. Çöktü ve gerçek ortaya çıktı. Tabii ki ölmemi istemiyorlardı! Beni seviyorlar. Cennetteki mutluluktan bahsedip duracaklarına niye sevdiklerini söylemediler ki? O zaman gördüm ki sıradan, insanca bir şeydi. Sıradan ve iyi bir şey. Tanrı'yla filan ilgisi yoktu. O kısmı saçmalıktı. Sanki birbirine eziyet eden çocuklarla dolu bir odaya bir yetişkin girmiş ve 'Hadi bakalım, bırakın bu saçmalıkları, çay saati geldi!' demiş gibi. O yetişkin sizdiniz. Başından beri biliyordunuz ama söylemediniz. Sadece soru sorup dinlediniz. Önünde uzanan hayat ve sevgi – öyle yazmışsınız. Sizde olan 'şey' buydu. Benim de aydınlanmam oldu. 'The Salley Gardens'la başlayarak."

Fiona ciddiyetini koruyarak, "Kafanın tepesi patladı, havaya uçtu" dedi.

Adam bu kez kendisinden alıntı yapılmasına bayılarak güldü. "Fiona, Bach'ın bu eserini tek hata yapmadan çalabiliyorum neredeyse. *Coronation Street*'in fon müziğini çalabiliyorum. Berryman'ın *Düş Şarkıları*'nı okuyorum. Bir oyunda rol alacağım, Noel'den önce bütün sınavlarımı da vermem gerekiyor. Ve sizin sayenizde Yeats'le dolup taşıyorum!"

"Evet" dedi Fiona alçak sesle.

Adam dirseklerine dayanıp öne doğru eğildi, koyu renk gözleri o feci ışıkta parladı, yüzünün tamamı beklentiyle, dayanılmaz bir iştahla titreşir gibiydi.

Fiona bir an düşündü, sonra fısıldadı: "Bekle."

Ayağa kalktı, duraksadı, fikir değiştirip oturacak gibiydi. Ama sonra sırtını döndü, odadan koridora çıktı. Pauling birkaç adım ötede durmuş, mermer bir masanın üzerinde duran ziyaretçi defterini karıştırır gibi yapıyordu. Fiona alçak sesle talimatlar verip kütüphaneye döndü ve kapıyı arkasından kapadı.

Adam kurulama bezini omuzlarından almış, yörenin gezilecek yerlerini inceliyordu. Fiona iskemlesine döndüğünde Adam, "Bu yerlerin hiçbirini duymadım hayatımda" dedi.

"Keşfedilecek çok şey var."

Bölünmenin etkisi geçtikten sonra Fiona, "Demek inancını kaybettin" dedi.

Adam kıvranır gibi oldu. "Evet, belki. Bilmiyorum. Galiba yüksek sesle söylemeye korkuyorum. Aslında ne düşündüğümü bilmiyorum. Yani ne bileyim, madem Yehova'nın Şahitleri'nden bir adım geriye gittim, sonuna kadar da gidebilirim. Bir diş perisinin yerine niye başkasını koyayım?"

"Belki herkesin diş perilerine ihtiyacı vardır."

Adam bağışlarcasına gülümsedi. "Ciddi söylediğinizi sanmıyorum."

Fiona başkalarının görüşünü özetleme alışkanlığına karşı koyamadı. "Annenle babanın ağladığını gördün, sana olan sevgileri Tanrı ve cennete olan inançlarından daha baskın diye şüphelendiğinden kafan karıştı. Uzaklaşman gerekiyor. Senin yaşında son derece normal bir şey. Belki üniversiteye gidersin. Yararı olur. Ama ben hâlâ burada ne işin olduğunu anlamış değilim. Daha da önemlisi, şimdi ne yapacaksın? Nereye gideceksin?"

İkinci soru Adam'ı daha çok kaygılandırdı. "Birmingham'da bir teyzem var. Bir iki hafta kalabilirim onda."

"Geleceğini biliyor mu?"

"Sayılır."

Tam bir mesaj daha yazmasını söyleyecekken Adam elini masanın öbür ucuna uzattı, Fiona da kendi elini aynı hızla çekip kucağına koydu.

Adam Fiona'ya bakamıyordu, konuşurken onun kendisine bakmasına da dayanamayacaktı. Ellerini alnına götürüp gözlerine siper etti. "Soracağım şey şu. Duyduğunuzda aptalca bulacaksınız. Ama lütfen hemen geri çevirmeyin. Lütfen düşünürüm deyin."

"Söyle."

Adam masaya hitaben konuştu. "Sizinle oturmak istiyorum."

Fiona devam etmesini bekledi. Böyle bir ricayı asla tahmin edemezdi. Oysa şimdi aşikâr görünüyordu.

Adam hâlâ onunla göz göze gelemiyordu. Kendi sesinden utanır gibi hızlı hızlı konuştu. Baştan sona her şeyi düşünmüştü. "Çeşitli işlerinizi görürüm, ev işi, alışveriş. Siz de mesela bana okuma listeleri verirsiniz, bilmem gerektiğini düşündüğünüz her şeyi..."

Bunu rica etmek için ülkenin bir ucuna kadar, sokak sokak, gizlice takip etmişti onu, fırtınada yürümüştü. Birlikte uzun bir gemi yolculuğu yapma, inip kalkan güverteyi arşınlayarak gün boyu sohbet etme hayalinin mantıklı bir uzantısıydı. Mantıklı ve akıldışı. Ve masum. Sessizlik onları sarmalayıp bağladı. Fanlı ısıtıcının takırtısı bile kesilmişti sanki, odanın dışından da ses gelmiyordu. Adam yüzünü Fiona'dan kaçırmaya devam ediyordu. Fiona'nın gözleri Adam'ın şimdi kupkuru ve parlak olan sağlıklı, genç, koyu kahve saç kıvrımlarına dikiliydi.

"Böyle bir şeyin mümkün olmadığını biliyorsun" dedi usulca.

"Size ayakbağı olmam, kocanızla size yani." Nihayet ellerini çekip Fiona'ya baktı. "Yani kiracı gibi. Sınavlarım bittiğinde iş bulur çalışırım, bir miktar kira ödeyebilirim."

Fiona'nın gözünde konuk odasıyla iki adet tek kişilik yatağı, hasır sepetteki oyuncak ayılarla diğer hayvanlar, bir kapısı kapanamayacak kadar tıkış tıkış oyuncak dolabı canlandı. Sertçe öksürüp ayağa kalktı, odanın karşı tarafına geçip pencerenin önünde durdu ve dışarıdaki karanlığa bakar gibi yaptı. Nihayet, sırtı dönük olarak konuştu: "Sadece bir fazla odamız ve çok sayıda yeğenimiz var."

"Yani tek itirazınız bu mu?"

Kapı tıklatıldı, Pauling içeri girdi. "İki dakika sonra burada olacak Sayın Leydim" dedi ve çıktı.

Fiona pencereden uzaklaşıp Adam'ın yanına döndü ve eğilip yerden sırt çantasını aldı.

"Asistanım seni taksiyle önce istasyona götürüp yarın sabah için bir Birmingham bileti alacak, sonra da yakında bir otele bırakacak."

Adam biraz duraksadıktan sonra yavaşça ayağa kalktı ve çantasını Fiona'nın elinden aldı. Uzun boyuna rağmen, şaşkınlıktan dilini yutmuş küçük bir çocuğa benziyordu.

"Bu kadar mı yani?"

"Trene binmeden önce annenle tekrar haberleşeceğine söz verirsen memnun olurum. Nerede olacağını söyle ona."

Adam cevap vermedi. Fiona onu kapıya yönlendirdi, birlikte koridora çıktılar. Görünürde kimse yoktu. Caradoc Ball ve misafirleri kapalı kapılar ardında salona yerleşmişti. Fiona Adam'ı kütüphanenin önünde bırakıp çantasından para almak üzere kendi odasına gitti. Dönerken geniş merdivenin tepesindeki konumundan sahnenin tamamını gördü. Binanın ön kapısı açıktı, uşak şoförle konuşuyordu. Şoförün arkasında, giriş basamaklarının altında taksi duruyor, açık kapısından neşeli, inişli çıkışlı Arap orkestra müziği taşıyordu. Asistanı hızla holü geçmekteydi, herhalde uşağın olay yaratmasını önlemek üzere. Adam Henry ise hâlâ kütüphane girişinde, kucağındaki çantayı sıkı sıkı göğsüne bastırmış duruyordu. Fiona onun yanına vardığında uşak, şoför ve asistanı dışarıdaki çakıllığın üstünde, arabanın yanında durmuş tartışmaktaydılar – Fiona konunun uygun bir otel olduğunu umuyordu.

Oğlan, "Ama daha..." diyecek oldu, Fiona onu susturmak için elini kaldırdı.

"Gitmen gerekiyor."

Adam'ın ince ceketinin yakasından hafifçe tutup onu kendine çekti. Niyeti onu yanağından öpmekti, ama o yukarıya uzanıp Adam da biraz eğilince yüzleri birbirine yaklaştı, Adam da başını çevirdi, dudakları birleşti. Fiona geri çekilebilir, hemen arkaya doğru bir adım atabilirdi. Ama yapmadı, oyalandı, savunmasız kaldı bir an. Tene değen ten hissi, seçenek ihtimalini ortadan kaldırıyordu. Dudağın ortasından iffetle öpmek mümkünse, Fiona'nın yaptığı da buydu. Gelgeç bir temas, ama bir öpücük fikrinden, bir

annenin yetişkin oğluna vereceği öpücükten daha fazla bir şey. İki, belki üç saniye sürmüştü. Oğlanın dudaklarının esnekliklerini örten yumuşaklıklarında onu kendisinden ayıran onca yılı, onca yaşantıyı hissetmeye yetecek bir zaman. Birbirlerinden uzaklaşırken tenlerinin hafifçe yapışması onları tekrar birleştirebilirdi. Ama dışarıdaki çakıllığm, taş basamakların üzerinde yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Fiona onun yakasını bıraktı ve yine, "Gitmen gerekiyor" dedi.

Adam yere bırakmış olduğu çantasını aldı ve holde Fiona'yı izledi, gecenin serinliğine çıktılar. Basamakların hemen önündeki şoför dostça bir selam verdi ve taksinin arka kapısını açtı. Müzik kapanmıştı. Fiona'nın niyeti parayı Adam'a vermekti, ama ani ve manasız bir fikir değişikliğiyle Pauling'e uzattı. Asistanı başıyla onaylayıp ince bir rulo halindeki banknotları yüzünü ekşiterek aldı. Adam silkinip hepsinden kendini kurtarırcasına bir omuz hareketiyle arka koltuğa daldı, çantası kucağında, gözlerini ileriye dikti. Başlattığı şeye şimdiden pişman olan Fiona onunla son bir kez bakışmak üzere arabanın öteki tarafına geçti. Fiona'yı fark etmişti mutlaka, ama başını çevirdi. Pauling öne, şoförün yanına bindi. Uşak Adam'ın kapısını elinin tersiyle, kibirli ve gösterişli bir hareketle kapattı. Taksi uzaklaşırken Fiona omuzlarını kısıp çatlamış taş basamakları aceleyle çıktı.

Beş

Bir hafta sonra, tura devam etmek üzere Newcastle'dan ayrıldı; hükümler verilmiş ya da verilecek raporlara bağlı olarak ertelenmişti, tarafların kimi memnun kimi gücenmişti, bazılarının bir üst mahkemeye başvurmak gibi zayıf da olsa bir tesellisi vardı. Akşam yemeğinde Charlie'ye sözünü ettiği davada çocukları büyükanneyle büyükbabanın yanına göndermiş, anne ve babaya ayrı ayrı haftada bir denetim altında görüşme izni vermiş ve bir sonraki duruşma için de altı ay sonrasına gün belirlemişti. O zaman Fiona'nın yerine davaya kim bakarsa, çocukların durumu, anne babanın bağımlılık tedavisi sözleri ve annenin zihinsel durumu konusunda gelişme raporları olmasının avantajından yararlanacaktı. Küçük kız okulunda kalacaktı, herkesin onu tanıdığı Anglikan Kilisesi ilkokulunda. Fiona bu davada yerel otoritenin çocuk bölümünün örnek bir tutum sergilediği kanısındaydı.

Cuma günü akşamüzeri mahkeme görevlileriyle vedalaştı. Cumartesi sabahı Leadman Hall'da Pauling kutular içindeki evrakları ve Fiona'nın askılara asılmış cüppelerini arabanın bagajına yerleştirdi. Kişisel eşyaları arka koltuğa yığılı halde, hâkim önde, Carlisle'a doğru yola çıktılar; Tyne Gap'ten geçip sağda Cheviot, solda Pennine dağları, İngiltere'yi doğudan batıya katedeceklerdi. Ama trafik, yoğunluğu, rutinleri ve Britanya adalarını tanımlayan tektip yol malzeme ve düzenekleri, jeoloji ve tarihin heyecanını söndürüyordu.

Hexham'dan geçerlerken yavaşlayarak yürüme hızına düştüler, telefonu kucağında sessiz duruyor, Fiona hafta boyu çeşitli aralarda olduğu gibi şimdi de öpücüğü düşünüyordu. Geri çekilmemiş olması fevri bir çılgınlıktı. Mesleki ve sosyal delilik. Hatırada fiilî, ten tene temasın süresi uzuyordu. Bunun üzerine Fiona o anı kısaltarak dudağa kondurulmuş masum bir öpücüğe indirgemeye çalışıyordu. Ama o küçük öpücük çok geçmeden şişiyor, sonunda Fiona onu nasıl tanımlayacağını, ne olup bittiğini, ne kadar bir süre rezil olma tehlikesi geçirdiğini bilemiyordu. Caradoc Ball her

an hole çıkabilirdi. Daha beteri, Ball'un misafirlerinden biri kabile sadakati kısıtlaması da olmadan onu görebilir ve dünya âleme haber verebilirdi. Pauling taksi şoförüyle konuşmasını noktalandırıp tekrar içeriye girebilir ve onu yakalayabilirdi. O zaman aralarında oluşturdukları, Fiona'nın çalışmasını mümkün kılan hassas mesafe yok olur giderdi.

Fiona çılgınca güdülere kapılan biri değildi, kendi tavrını kendi de anlayamıyordu. Karışık duygular yumağında yüzleşmesi gereken çok daha fazla şey olduğunun bilincindeydi, ama şimdilik kafasını meşgul eden, olmuş olabileceklerin dehşeti, meslek ahlakını gülünç ve yüz kızartıcı biçimde çiğnemiş olmasıydı. Sorumluluğu tamamen kendisine ait bir kepazelik. Hiç kimsenin onu görmemiş olduğuna, suç mahallini burnu bile kanamadan terk etmekte olduğuna inanmak zordu. Acı bir tohum gibi sert ve kara gerçeğin açığa çıkmak üzere olduğuna, görülmüş ve görüldüğünü fark etmemiş olduğuna inanması daha kolaydı. O anda, kilometrelerce gerideki Londra'da olay konuşuluyordu. Yakında bir gün telefonunda kıdemli bir meslektaşının duraksayan, mahcup ses tonunu duyacaktı. *Şey, Fiona, bak, çok üzüldüm, ama seni uyarmam gerekiyor ne yazık ki... bir mesele var.* Sonra Gray's Inn'de onu bekleyen resmî mektup, Adli Şikâyetler soruşturma görevlisinden.

Telefonunda iki tuşa dokunup kocasını aradı. Bir öpücükten kaçıyor, korku içinde koşarak bir itibarı, bir sağlamlığı olan evli kadın çerçevesine sığınıyordu. Düşünmeden, alışkanlıkla, Jack'le aralarındaki durumu neredeyse unutarak aramıştı. Jack'in alosunu duyduğunda akustikten mutfakta olduğunu anladı. Radyo açıktı, Poulenc olabilirdi çalan. Cumartesi sabahları hep tembel tembel, ama erken saatte kahvaltı ederlerdi –eski günlerde–; gazeteler yayılır, alçak sesle Radio 3 dinlenir, kahve içilir, Lamb's Conduit Sokağı'ndan *pains aux raisins*'ler ısıtılıp yenirdi. Jack'in üstünde şal desenli ipekli ropdöşambrı olsa gerekti. Tıraşsız, saçlar taranmamış.

Jack dikkatli, nötr bir tonda, iyi olup olmadığını sordu. "İyiyim" derken sesinin son derece normal olması Fiona'yı şaşırttı. O kolaylıkla doğaçlamaya başladığında, Pauling de bir kestirme hatırlayıp memnuniyetle iç çekerek trafikten kurtuldu. Jack'e ay sonundaki dönüş tarihini hatırlatması ev idaresi açısından makul, döneceği akşam birlikte yemeğe çıkmayı teklif etmesi de doğaldı, daha doğrusu eskiden öyleydi. Yakında sevdikleri bir restoran vardı,

rezervasyon yapılmazsa yer bulunamayabilirdi. Şimdiden bir yer ayırtması iyi olurdu belki. Jack iyi fikir olduğunu söyledi. Fiona onun sesindeki şaşkınlığı bastırmaya çalıştığını, sıcaklıkla mesafe arasında ustalıkla süzüldüğünü duydu. Tekrar iyi olup olmadığını sordu Fiona'ya. Onu fazlasıyla iyi tanıyordu, belli ki Fiona'nın sesi tamamen normal çıkmıyordu. Özellikle hafif bir tonda, gayet iyi olduğunu söyledi. İşle ilgili birkaç cümle ettiler. Jack'in görüşmeyi noktalayan temkinli vedası neredeyse soru gibiydi.

Ama işe yaramıştı. Fiona paranoyak hayaller çukurundan bir programın, randevunun, iyiye giden bir ilişkinin somutluğuna çıkmıştı. Kendini daha savunmalı ve sonuçta daha sağduyulu hissediyordu. Hakkında bir şikâyet olsa, şimdiye kadar duyardı. Telefon edip meseleyi o tanımlanamayan kahvaltı ânından ilerletmesi de iyi olmuştu. Dünyanın hiçbir zaman onun kaygılı hayallerindeki gibi olmadığını hatırlamaya değerdi. Bir saat sonra, araba Carlisle girişinde, sıkışık A69 üzerinde milim milim ilerlerken Fiona mahkeme evrakına dalmıştı.

İki hafta sonra, gezici görevini tamamlayıp dört kuzey kentinde daha adalet dağıttıktan sonra, Clerkenwell'de bir restoranın kuytu bir köşe masasında kocasıyla karşılıklı oturuyorlardı. Ortada bir şarap şişesi duruyordu, ama temkinli içiyorlardı. Ani bir samimiyet hamlesi olmayacaktı. Mahvolmalarına yol açabilecek konudan uzak duruyorlardı. Jack sanki Fiona cümle ortasında patlayabilecek garip bir bombaymışçasına, beceriksiz bir incelikle konuşuyordu onunla. Fiona ona işlerini, Vergilius kitabını sordu; Jack bir giriş ve seçki olan, "bütün dünyada" okul ve üniversitelerde ders kitabı olarak kullanılabilecek bu kitabıyla servet yapacağını umuyordu, dokunaklıydı. Fiona gergindi, peş peşe sorular soruyordu, röportaj yapar gibi bir izlenim uyandırdığının farkındaydı. Jack'i sanki ilk kez görür gibi görmeyi umuyordu, yıllar önce ona âşık olduğu zamanki gibi, o kendine has tuhaf yanını görmek istiyordu. Kolay değildi. Sesine, yüz hatlarına, kendininkilere aşina olduğu kadar aşinaydı Fiona. Yüzünde bir yıpranmışlık, bir kaygı. Çekiciydi elbette, ama o anda Fiona'nın gözünde değil. Masanın üzerinde, kadehinin yanında duran elinin kendi ellerinden birini tutmak üzere olmadığını umdu Fiona.

Yemeğin sonlarına doğru, daha sağlam konuları tükettiklerinde, tehditkâr bir sessizlik oldu. İştahları kalmamış, tatlılara hiç

dokunmamışlardı, şarabın da yarısı duruyordu. Dillendirilmeyen karşılıklı ithamlar zihinlerini kurcalıyordu. Fiona'nın aklında hâlâ Jack'in pişkin kaçamağı, Jack'in aklındaysa, (Fiona'nın tahmininee) karısının abartılı alınganlığı. Jack zorlama bir tonda önceki gece gittiği jeoloji konferansını anlatmaya başladı. Tortul kayaç katmanları yeryüzü tarihini anlatan bir kitap gibi okunabiliyordu. Konuşmacı konferansın sonunda bazı tahminlerde bulunmuştu. Yüz milyon yıl sonra, okyanusların büyük bölümü yermantosuna gömülmüşken, atmosferde bitkileri yaşatacak kadar karbondioksit kalmamışken ve dünyanın yüzeyi cansız, kayalık bir çölken, dünyayı ziyaret eden uzaylı bir jeolog uygarlığımızdan kalma hangi kanıtları bulacaktı? Yerin birkaç metre altında, kayalardaki kalın, koyu renk bir çizgi, bizleri önceki her şeyden ayıracaktı. On beş santimlik bu isli katmanın içine tüm kentlerimiz, taşıtlarımız, yollarımız, köprülerimiz, silahlarımız sıkıştırılmış olacaktı. Ayrıca önceki jeolojik kayıtlarda bulunmayan çeşitli kimyasal bileşikler de bulunacaktı. Beton ve tuğla, kireçtaşı kadar kolay aşınacaktı. En kaliteli çeliğimiz ufalanmış bir demir lekesi olacaktı. Daha ayrıntılı, mikroskobik bir incelemede belki kalabalık besi hayvanı nüfusunu doyurmak için oluşturduğumuz tekdüze çayırlıkların poleni baskın olacaktı. Jeolog, şansı varsa fosilleşmiş kemikler, hatta bizim kemiklerimizi bulabilirdi. Ama bütün balıklar da dahil vahşi hayvanlar, koyun ve ineklerin toplam ağırlığının ancak onda biri kadar olacaktı. Jeolog gördüğü şeyin, hayatın çeşitliliğinin daralmakta olduğu bir toplu soy tükenmesinin başlangıcı olduğu sonucuna varacaktı mecburen.

Jack beş dakikadır konuşuyordu. Fiona'yı manasız zamanın ağırlığıyla eziyordu. Yılların hayal edilemeyen çölü, kaçınılmaz son Jack'i heyecanlandırıyordu. Ama Fiona'yı heyecanlandırmıyordu. Etrafına bir kasvet çökmekteydi. Ağırlığını omuzlarında, boylu boyunca bacaklarında hissediyordu. Kucağındaki peçeteyi alıp masaya koydu (teslim olma hareketi) ve ayağa kalktı.

Jack hayret edercesine, "Jeolojik kayıtlara imzamızı bu şekilde atıyoruz" diyordu.

Fiona, "Hesabı isteyelim bence" dedi ve restoranı hızla geçip tuvalete girdi; aynanın karşısında, gözleri kapalı durdu; birisi gelirse diye elinde tarağı, birkaç derin nefes alıp verdi yavaş yavaş.

Buzların erimesi hızlı olmadı, aynı doğrultuyu izlemedi. Evde

mahcubiyetle birbirlerinden uzak durmamak, o boğucu alışkanlıklarıyla nezakette soğuk soğuk yarışmamak önceleri bir rahatlama getirdi. Birlikte yemek yemeye, arkadaşların akşam yemeği davetlerini kabul etmeye, –çoğunlukla işle ilgili konularda– konuşmaya başladılar. Ama Jack hâlâ konuk odasında yatıyordu; on dokuz yaşındaki bir yeğen kalmaya geldiğinde tekrar salondaki kanepeye taşındı.

Ekim sonları. Saatler geri alındı, tükenen yılın son dönemine gelindiğinin işaretiydi, karanlık çöktü. Birkaç hafta boyunca Fiona'yla Jack yeni ve neredeyse önceki kadar boğucu bir durgunluk dönemine girdiler. Ama Fiona çok meşguldü, akşamları ikisini yeni bir aşamaya getirebilecek, çaba gerektiren konuşmalara girişemeyecek kadar yorgun oluyordu. Mahkemedeki olağan iş yoğunluğuna ek olarak yeni mahkeme usulleri komitesine başkanlık ediyor, aile hukuku reformuna ilişkin bir hükümet raporunu değerlendiren bir başka komitede de yer alıyordu. Akşam yemeğinden sonra, enerjisi kalırsa, Mark Berner'la yapacağı provalara hazırlık olarak tek başına piyano çalışıyordu. Jack de meşguldü, üniversitede hasta bir meslektaşının işlerini üstlenmişti, evde ise Vergilius seçkisinin uzun girişini yazıyordu.

Great Hall'daki Noel kutlamalarının organizasyonuyla ilgilenen avukat, Fiona'yla Berner'a konserin açılışını yapmak üzere onların seçildiğini haber vermişti. Onlara ayrılan süre yirmi dakikaydı, azami beş dakikalık bir bise de zaman ayrılmıştı. Berlioz'un *Les nuits d'été*'sinden yaptıkları seçkiye ve bir Mahler şarkısına, *Rückert-Lieder*'dan "Dünyadan Koptum"a yetecek bir zaman. Gray's Inn korosu Monteverdi ve Bach ezgileri seslendirecek, onu Haydn'la bir yaylı çalgılar dörtlüsü izleyecekti. Gray's Inn hâkimleri arasında büyük bir azınlık, yıl boyunca birçok akşamını Marylebone'da, Wigmore Hall'da kaşları çatık bir konsantrasyonla oda müziği dinleyerek geçirirdi. Repertuarı ezbere bilirlerdi. Yanlış bir notayı daha çalınmadan önce yakaladıkları söylenirdi. Bu konserde önceden şarap içilecekti ve genel hava en azından görünürde bağışlayıcı olacaktı, ama ölçütler amatör bir konser için fazlasıyla yüksekti, cezalandırıcı düzeydeydi. Fiona bazı geceler şafak sökmeden uyanıyor, bu sefer üstesinden gelip gelemeyeceğini, programdan çekilmek için bir mazeret bulup bulamayacağını düşünüyordu. Gerekli konsantrasyonu bulamıyordu kendinde, Mahler zordu.

Öylesine gevşek ve yavaş, öylesine kendinden emindi ki. Fiona'yı teşhir edecekti. Germen unutuş özlemi de rahatsız ediyordu onu. Ama Mark sahneye çıkmak için yanıp tutuşuyordu. Evliliği iki yıl önce sona ermişti. Şimdi, Sherwood Runcie'nin dediğine bakılırsa hayatında bir kadın vardı. Fiona kadının da seyirciler arasında olacağını, Mark'ın onu etkilemek istediğini tahmin ediyordu. Hatta Fiona'dan parçaları ezberlemesini rica etmişti; Fiona o kadarının kendisini aştığını söylemişti. Ezbere bildiği, üç dört kısa bis parçasıydı sadece.

Ekim sonunda bir gün, Adalet Sarayı'nın sabah postasında tanıdık mavi bir zarf buldu. O anda Pauling odadaydı. Fiona duygularını, heyecanla karışık belirsiz korkusunu gizleyebilmek için mektubu alıp pencerenin önüne gitti ve aşağıdaki avluyla ilgilenirmiş gibi yaptı. Pauling odadan çıktığında zarfın içindeki tek yaprağı çıkardı; dörde katlanmış, altı yırtılmıştı ve üzerinde bitmemiş bir şiir yazılıydı. Şiirin başlığı büyük kitap harfleriyle yazılıp altı iki kere çizilmişti. "ADAM HENRY'NİN BALADI". Yazılar küçük, şiir uzundu, sayfanın arkasına taşıyordu. Ayrıca bir mektup yoktu. Fiona ilk dörtlüğe göz attı, kavrayamadı, kenara koydu. Yarım saat sonra başlayacak zor bir dava vardı: bir evlilikle ilgili, hayatının iki haftasını yiyecek bir dizi karmaşık iddia ve karşı iddia. Tarafların ikisi de diğerinin sırtından aşırı zengin kalmaya niyetliydi. Şiirin sırası değildi.

Zarfı ancak iki gün sonra tekrar açabildi. Akşamın onuydu. Jack yine tortul kayaç katmanlarıyla ilgili bir konferansa gitmiş ya da öyle söylemişti; Fiona ona inanmayı tercih ediyordu. Kanepesine uzanıp yırtık sayfayı kucağına yaydı. Doğum günü kartı şiirleri tarzında bir çiziktirme gibi geldi ona. Sonra kendini kabule hazır bir ruh haline soktu zorla. Sonuçta bir balattı ve çocuk daha on sekiz yaşındaydı.

ADAM HENRY'NİN BALADI

Aldım tahta çarmıhımı sürükledim dereye.
Gençtim, aptaldım, bir düş yiyordu içimi:
Kefaret çılgınlıkmış, yükü aptallar taşırmış.
Ama hayatı kurallara göre yaşa denmişti pazarları.

Kıymıklar omzuma battı, çarmıh kurşun gibi ağırdı,
Hayatım dardı, sofuydu, ölüyordum az kaldı,
Dere şen şakrak hopluyor, güneş oynaşıyordu,
Ama ben gözlerim yerde yürümek zorundaydım.

Sonra bir balık çıktı sudan, pullarında gökkuşağı.
Sudan inciler oynaştı, gümüşi teller gibi aktı.
"Özgür olmak istiyorsan çarmıhını at suya!"
Yükümü boğdum nehirde, erguvanın gölgesinde.

O nehrin kıyısında diz çöktüm kendimden geçip
O yaslandı omzuma, tatlı mı tatlı bir öpücük verdi.
Ama sonra daldı buz gibi dibe, kayboldu temelli,
Boğuldum gözyaşlarına trompetleri duyana kadar.

İsa suyun üstünde durup konuştu benle:
"Şeytanın sesiydi o balık, öde bedelini.
Yahuda'nın öpücüğüyle ele verdi adımı.
Kendi

Kendi – ne? Son dizenin son kelimeleri, kararsızlıkların etrafına dolanmış örümcek ağına benzer yumakların, silinip tekrar yazılmış kelimelerin, soru işaretli başka çeşitlemelerin arasında kaybolmuştu. Fiona bu karalamayı deşifre etmeye çalışmaktansa şiiri tekrar okudu, sonra gözlerini kapatıp arkasına yaslandı. Adam'ın ona kızması, onu Şeytan rolüne sokması ağırına gidiyordu; asla göndermeyeceğini, hatta yazmayacağını bile bile, hayalî bir cevap yazmaya koyuldu. Onu harekete geçiren, hem Adam'ı yatıştırma isteğiydi, hem de kendini haklı gösterme isteği. Duygusuz, kalıp cümleler geldi aklına. *Seni geri çevirmek zorundaydım, Senin iyiliğin için yaptım, Sen gençsin, önünde koca bir hayat var.* Ardından daha tutarlı cümleler: *Yerimiz olsa bile bizim kiracımız olamazdın. Bir hâkimin bunu yapması mümkün değil.* Sonra ekledi: *Adam, ben Yahuda değilim. Kahnem bir kocakarıyım daha ziyade...* Son cümle hararetli bir kendini haklı çıkarma gayretini hafifletmek içindi.

"Tatlı mı tatlı" öpücüğü pervasızlıktı ve Fiona bedelini ödüyordu, en azından Adam'a. Ama ona cevap yazmaması iyiliği içindi. Aksi takdirde Adam tekrar yazacak, kapısına gelecek, Fiona'nın onu

tekrar geri çevirmesi gerekecekti. Kâğıdı katlayıp zarfa yerleştirdi, yatak odasına götürdü ve başucundaki komodinin çekmecesine koydu. Adam yoluna devam edecekti. Ya tekrar dine kaymıştı ya da Yahuda, İsa vs. Fiona'nın feci davranışını, onu öpüp sonra taksiyle apar topar göndermesini dramatize etmek için kullandığı şiirsel araçlardı. Hangisi olursa olsun, Adam Henry muhtemelen ertelenen sınavlarını üstün başarıyla verecek ve iyi bir üniversiteye gidecekti. Fiona zihninde solacak, duygusal eğitim sürecindeki yan karakterlerden biri olacaktı.

• • •

Mark Berner'ın makam odasının altındaki küçük, boş bodrumdaydılar. Düz Grotrian-Steinweg piyanonun buraya nasıl geldiğini kimse hatırlamıyordu, yirmi beş yıldır kimse sahiplenmemişti, kimsenin de oradan kıpırdatmaya niyeti yoktu. Kapağında çizikler, sigara yanıkları vardı, ama mekanizması iyiydi, tonu kadifemsiydi. Dışarıda hava donma noktasının altındaydı, mevsimin ilk karı Gray's Inn Meydanı'na resim gibi yerleşmekteydi. Prova odası dedikleri bodrumda radyatör yoktu, ama duvarların birinde, erken Victoria dönemi tesisatı yelpazesindeki kimi borular sürekli ve hafif bir ısı yayıyor, bu da tesadüfen piyanonun akordunun bozulmamasını sağlıyordu. Yerde 1960'lardan kalma, bir zamanlar çimentonun üstüne şeritler halinde yapıştırılmış, kahve lekeli ince fitilli bir zemin kaplaması vardı. Kenarları isyankâr şekilde havaya kalkmıştı. Takılması kolaydı. Işıklandırma ise alçak tavana takılı çıplak bir 150 vatlık ampulün göz kamaştırıcı ışığıydı. Mark epeydir bir avize almaktan söz ediyordu. Bir nota sehpası ve piyano taburesi dışındaki tek eşya paltolarıyla atkılarını yığdıkları dingildek bir mutfak iskemlesiydi.

Fiona piyanonun başına oturmuş, ellerini ısıtmak için kucağında kavuşturmuş, önündeki notalara bakıyordu: *Les nuits d'été*'nin piyano-tenor düzenlemesi. Evdeki salonun bir yerlerinde bir Kiri Te Kanawa plağı vardı. Yıllardır görmemişti o plağı. Zaten şu anda onlara bir faydası olmazdı. Acilen çalışmaları gerekiyordu, çünkü şimdilik sadece iki prova yapabilmişlerdi. Ama Mark'ın bir gün önce duruşması vardı, hâlâ öfkeliydi ve sebebini Fiona'ya anlatması gerekiyordu. Bundan sonra ne yapacağını da; çünkü hukuku bırak-

mak niyetindeydi. Bu kadarı yeterdi. Fazlasıyla üzücüydü, aptallıktı, genç hayatlar boşa harcanıyordu. Eski ve boş bir tehditti, ama Fiona oturduğu yerde soğuktan titreyerek sonuna kadar dinlemek zorunda hissetti kendini. Yine de kendini alamayıp gözlerini açılış notalarına dikti: "*Villanelle*", yumuşak, tekrarlanan akorlar, nabız gibi atan *staccato* sekizlikler; elinde olmadan tatlı ezgiyi hayal etti, Gautier'nin ilk dizesini kendince tercüme etti...

Yeni mevsim geldiğinde, soğuk çekip gittiğinde...

Berner'ın davası, Kule Köprüsü yakınında bir pub çıkışında tesadüfen karşılaştıkları dört gençle kavga eden dört delikanlının davasıydı. Gençlerin sekizi de içkiliydi. İki gruptan sadece biri tutuklanıp yargılanmıştı. Jüri kendilerini kasten ağır müessir fiilden suçlu bulmuş, savcının argümanını kabul etmişti: Gençlerin ortak eylem temelinde muamele görmesi, her birinin tek tek yaptığından bağımsız olarak eşit ceza çekmesi gerekiyordu. Bu işin içinde hep birlikteydiler. Hükümden bir hafta önceki jüri kararında Southwark'taki hâkim, Christopher Cranham, adamlara ciddi hapis cezalarına hazırlıklı olmalarını tavsiye etmişti. Bu aşamada, dört gençten birinin, Wayne Gallagher'ın endişeli akrabaları Mark Berner'a başvurmuştu. Sanığın yakınlarıyla dostları aralarında para toplamış, akıllıca bir online kampanya sayesinde gerekli yirmi bin sterlini denkleştirmişlerdi. Şöhret yapmış bir Kraliyet Avukatı'nın, Gallagher hüküm giymeden önce konuşarak cezanın hafifletilmesinde etkili olabileceğini umuyorlardı. Mahkemenin ücretsiz sağladığı, işinin ehli dava avukatından vazgeçilmiş, ama danışma avukatına dokunulmamıştı.

Berner'ın müvekkili yirmi üç yaşında Dalston'lı bir erkekti; başlıca kusuru edilgenliği olan, biraz hülyalı bir genç. Bir de randevularına sadık değildi. Annesi ayyaş ve uyuşturucu bağımlısıydı, benzer sorunları olan babası, Wayne'in kargaşa ve ihmalle geçen çocukluğunda genellikle ortada yoktu. Wayne annesini seviyor, annesinin de onu sevdiğini söylüyordu ısrarla. Onu asla dövmemişti. Ergenliğinin büyük bölümü annesine bakıcılık yapmakla geçmiş, okula pek devam edememişti. On altı yaşında okulu bırakmış, alt kademe işlerde çalışmıştı – tavuk yolma fabrikasında işçilik, amelelik, ambar işçiliği, posta kutularına reklam broşürü atma. İşsizlik ve konut yardımı için hiç başvurmamıştı. Beş yıl önce, on sekiz yaşındayken, kötü niyetli bir kız tarafından tecavüzle suçlanmış, birkaç hafta genç suçlular hapishanesinde tutulmuş, sonra elektro-

nik kelepçe takılıp altı ay boyunca katı ev hapsine tabi tutulmuştu. Cinsel eylemin iki tarafın rızasıyla gerçekleştiğini kanıtlayacak cep telefonu mesajları mevcuttu, ancak polis soruşturmaya yanaşmamıştı. Tecavüz vakalarında ulaşmaları gereken hedefler vardı. Gallagher tam onların aradığı adamdı. İlk duruşma gününde davacının en yakın arkadaşının aleyhteki tanıklığı nedeniyle dava düşmüştü. Sözde tecavüz kurbanı Şiddet Mağdurları Tazminat Kurulu'ndan para koparmayı umuyordu. Yeni bir Xbox'ta gözü vardı. Arkadaşına mesaj atıp niyetini anlatmıştı. Davacı vekilinin peruğunu yere fırlatıp "Salak kız" diye homurdandığına şahit olunmuştu.

"Sicilindeki bir leke de şuydu" dedi Berner: "Gallagher on beş yaşındayken bir polis memurunun kaskını kafasından düşürmüş. Aptalca bir eşek şakası. Ama siciline 'polis memuruna saldırı' diye geçmiş."

Bahar geldi, kıymetlim. Âşıkların mukaddes ayı.

Avukat Fiona'nın sol dirseğinin dibinde, nota sehpasının önündeydi. Dar siyah kot pantolonu ve siyah balıkçı yaka kazağıyla eski moda bir *beatnik*'i andırıyordu. Bu izlenimi bozan tek şey, bir kordonla boynuna asılı okuma gözlüğüydü.

"Biliyor musun, Cranham delikanlılara nasıl bir ceza bekleyebileceklerini söylediğinde ikisi cezalarını çekmeye hemen başlamak istediklerini söylediler. Kuzu gibiydiler, fırına girmek için sıra bekleyen hindiler. Bu durumda Wayne Gallagher'ın da onlarla birlikte gitmesi gerekti; oysa son bir haftasını kız arkadaşıyla geçirmek istiyordu. Bebekleri yeni doğmuştu. Yani müvekkilimi görebilmek için ta doğu Londra'nın ötesindeki bir mezbeleliğe gitmem gerekti. Thamesmead."

Fiona nota kitabının sayfasını çevirdi. "Gittim oraya" dedi. "Çoğuna kıyasla iyidir."

Haydi gel bu yosunlu kıyıya, harika aşkımızı konuşalım...

"Dinle bak" dedi Berner. "Londralı dört delikanlı. Gallagher, Quinn, O'Rourke, Kelly. Üçüncü ya da dördüncü kuşak İrlandalılar. Londra aksanıyla konuşuyorlar. Hepsi aynı okula gitmiş. Fena olmayan bir düz lise. Bunları tutuklayan polis soyadlarını görüyor, göçebe İrlandalılar olduklarına hükmediyor. Diğer dört gencin peşine düşme zahmetine bu yüzden katlanmıyor. Savcılık bu yüzden ortak eylem olarak değerlendiriyor. Çeteler için kullanıyorlar ortak eylem suçlamasını. Çok rahat. Temiz, tembel işi."

"Mark" diye mırıldandı Fiona. "Çalışmamız lazım."

"Bitmek üzere."

Meğer kavga iki Kapalı Devre Televizyon Sistemi kamerası tarafından baştan sona kaydedilmiş.

"Açılar mükemmeldi. Herkesi görüyordun. Renkler yumuşak. Ayna gibi pırıl pırıl. Martin Scorsese daha iyi çekemezdi."

Olayı kavramak, DVD'yi tekrar tekrar oynatıp iki kamerayla iki ayrı açıdan çekilmiş sekiz dakikalık kavgadaki değişen hareketleri ezberlemek, müvekkiliyle diğer yedi kişinin attığı her adımı hafızasına kaydetmek için Berner'ın dört günü vardı. Adamların arasındaki ilk teması izlemişti: kepenkleri inik bir dükkânla bir telefon kulübesi arasındaki geniş kaldırımda öfkeli sözlü sataşmalar, hafif itişmeler, şişirilen göğüsler, horozlanmalar, bir o yana bir bu yana dalgalanan, bir noktada kaldırımdan yola taşan dağınık topluluk. Bir el bir kolu tutuyor, bir başka elin topuğu bir omzu itiyor. Sonra topluluğun en arkasındaki Wayne Gallagher kolunu kaldırıyor ve ne yazık ki ilk yumruğu, arkasından ikinciyi indiriyor. Ama yumruğu çok yüksekte, kendisi çok arkada, öteki elinde tuttuğu bira kutusu hareketlerini engelliyor. Yumruklarının bir etkisi olmuyor, vurduğu adam fark etmiyor neredeyse. Sonra topluluk düzensiz biçimde ikiye bölünüyor. Bu noktada, hâlâ kenarda duran Gallagher bira kutusunu fırlatıyor. Alttan, rastgele bir atış. Hedeflediği adam yakasından birkaç damla birayı silkeliyor. Misilleme olarak diğer gruptan biri gelip Gallagher'ın yüzüne sıkı bir yumruk indiriyor, dudağını yarıyor ve kavgadaki rolüne son veriyor. Gallagher sersemlemiş halde duruyor, sonra kavgadan uzaklaşıyor ve kameranın görüş alanından çıkıyor.

Kavga onsuz devam ediyor. Okul arkadaşlarından biri, O'Rourke gelip Gallagher'a vuran adamı tek hamlede yere seriyor. Adam yere düşer düşmez Gallagher'ın bir başka arkadaşı, Kelly adama tekme atıp çenesini çatlatıyor. Yarım dakika sonra ikinci bir adam yeri boyluyor; bu sefer tekmeyi Quinn atıyor ve adamın elmacıkkemiğini kırıyor. Polis geldiğinde, Gallagher'a vuran adam ayaklanıp koşarak kaçıyor ve kız arkadaşının evine sığınıyor. Tutuklanıp işinden olmaktan korktuğu için.

Fiona saatine baktı. "Mark..."

"Bitti sayılır Sayın Leydim. Demek istediğim şu: Benimki orada durup polisi beklemiş. Yüzü kan içinde. 'Kendi işlediği günah

kadar ona karşı da günah işlenmiş' yani. Kırılan kemikler olmuş, dolayısıyla ağır müessir fiile giriyor. Polis dördüne de çeşitli suçlamalarda bulunmuş. Ama mahkemede savcı ortak eylemde ve yönergeye göre ikinci kategori ağır müessir fiilde ısrar etmiş, yani beş yıldan dokuz yıla hapis. Hep aynı hikâye. Müvekkilimin bu şiddet içerisinde bir rolü yoktu. Başkalarının işlediği, kendisine isnat bile edilmemiş suçlardan ötürü hüküm giymek üzereydi. Suçlamayı reddetmişti. Aslında dalaştığını itiraf etmeliydi, ben o sırada devrede olsam bunu tavsiye ederdim. Mahkemenin ücretsiz sağladığı avukat Gallagher'ın kanlar içindeki suratının polis tarafından çekilmiş fotoğrafını göstermeliydi jüriye. Bu arada çenesi çatlayan adam mağdur ifadesi vermeyi reddetti. Duruşmaya davacı tanığı olarak geldi. Olayın niye büyütüldüğünü anlamadığını söyledi. Hâkime tedavi görmesi gerekmediğini, kavgadan iki gün sonra İspanya'ya tatile gittiğini söyledi. İlk bir iki gün votkasını pipetle içmek zorunda kalmış. Hikâye bu kadar – kendi sözleri. Mahkeme tutanaklarında var."

Fiona dinlemeye devam ederken parmaklarını bir akora uygun şekilde tuşların üzerine yerleştirdi ama basmadı. *Evin yolunu tutalım, yaban çilekleriyle yüklenip.*

"Jürinin verdiği kararla ilgili yapabileceğim bir şey yoktu tabii. Yetmiş beş dakika boyunca konuştum, Wayne'i diğerlerinden ayırmaya çalıştım, ağır müessir fiili üçüncü kategoriye indirmeye çalıştım. Yönergede üç yıldan beş yıla. Ayrıca yargının ona temelsiz tecavüz suçlamasından ötürü altı aylık özgürlük borçlu olduğunu sağlam argümanlarla iddia ettim. O durumda cezanın tecil edilmesi mümkün olabilirdi, zaten bu saçma sapan olay da fazlasını hak etmiyordu. Diğer üç ücretsiz avukatın her biri müvekkilleri adına onar dakika konuştu. Cranham özetledi. Tembel herif. Tamam, üçüncü kategori dedi Tanrı'ya şükür, ama ortak eylemden vazgeçmedi, yargının müvekkilime borçlu olduğu süreyle ilgili söylediklerime değinmeyi ise tamamen unuttu. Hepsine ikişer buçuk yıl verdi. Hem tembel, hem inatçı. Ama izleyici sıralarında diğerlerinin anne babaları sevinç gözyaşları dökü yordu. Onlar asgari beş yıl bekliyorlardı. Hepsine iyilik etmiş oldum galiba."

Fiona, "Hâkim sağduyulu davranıp yönergedeki cezaları düşürmüş" dedi. "Şanslı sayılırsın."

"Mesele bu değil ki Fiona."

"Hadi başlayalım. Bir saatten az zamanımız var."

"Dinle sonuna kadar. Bu benim istifa konuşmam. Bu adamların hepsi çalışıyordu. Vergi ödeyen yurttaşlar yahu! Benim müvekkilim kimseye zarar vermedi. Yetiştiği koşulları düşünürsen şaşılacak şey ama bebekle de fiilen ilgileniyordu. Kelly boş vakitlerinde bir gençler futbol takımını çalıştırıyordu. O'Rourke ise hafta sonları kistik fibrozis hastaları yararına bir hayır kurumunda çalışıyordu. Yoldan geçen masum insanlara yapılan bir saldırı değildi bu. Pub çıkışında bir itişmeydi."

Fiona başını çevirip baktı. "Elmacıkkemiği kırıldı diyorsun."

"Tamam. Kavga diyelim. Yetişkinler arasında ve tarafların rızasıyla. Hapishaneleri bu adamlarla doldurmanın ne anlamı var? Gallagher iki zararsız yumruk savurup neredeyse boşalmış bir bira kutusu fırlatmış. İki buçuk yıl. Kendisine isnat edilmeyen suçlar yüzünden hayat boyu sicilinde ağır müessir fiil. Isis'e gönderiyorlar onu, şu Belmarsh duvarlarının içindeki genç suçlular hapishanesi. Birkaç kere gitmişliğim var oraya. İnternet sitesinde hapishanede bir 'eğitim akademisi' bulunduğu yazılı. Palavra! Günün yirmi üç saatini hücrede geçiren müvekkilerim oldu orada. Dersler her hafta iptal edilir. Personel eksikliği diyorlar. Cranham'ın o sahte yorgunluğu, kimseyi dinleyemeyecek kadar sinirliymiş gibi rol yapması. Bu çocukların yaşadığı onun umurunda mı? O çöplüklere dökülmüşler, hınç bileyip suçlu olmayı öğreniyorlar. Benim en büyük hatam neydi, biliyor musun?"

"Neydi?"

"Ben bunun alkol ve taşkınlık meselesi olduğu üzerinde durdum. Şiddet tarafların rızasıyla oldu. 'Bu dört beyefendi Oxford'da Bullingdon Kulübü üyesi olsalardı şu anda karşınızda olmazlardı Sayın Hâkim.' Eve döndüğümde korkunç bir önseziye kapılıp *Kim Kimdir*'de Cranham'a baktım. Bil bakalım ne buldum?"

"Eyvah. Mark, senin tatile ihtiyacın var."

"Kabul et Fiona. Sınıf savaşı bu resmen."

"Halbuki Aile Hukuku Dairesi güllük gülistanlık."

Fiona beklemeden on ölçülük açılışı, usulca ısrarlı akorları çalmaya koyuldu. Göz ucuyla Mark'ın okuma gözlüğünü taktığını gördü. Ardından o güzel tenor sesi bestecinin *dolce* talimatına itaat ederek tatlılıkla yükseldi.

Quand viendra la saison nouvelle,
Quand auront disparu les froids...

Hukuk kırk beş dakika boyunca akıllarına gelmedi.

• • •

Aralık ayında, konser günü Fiona mahkemeden eve saat altıda, aceleyle döndü, duş alıp üstünü değişecekti. Jack'in mutfakta olduğunu duydu; yatak odasına geçerken merhaba diye seslendi. Jack buzdolabının önünde eğilmişti, cevaben homurdandı. Fiona kırk dakika sonra siyah ipek elbise ve siyah rugan topuklu ayakkabılarla koridorda boy gösterdi. Yüksek topuklar pedallarda kolaylık sağlıyordu. Boynunda sade gümüş bir şerit vardı. Parfümü Rive Gauche'tu. Salondaki nadiren açılan müzik setinden piyano sesi geliyordu: eski bir Keith Jarrett albümü, *Facing You*. İlk parça. Fiona yatak odasının kapısında durup dinledi. Bu tereddütlü, yarı yarıya gerçekleştirilmiş ezgiyi ne zamandır duymamıştı. Sol el tuhaf biçimde çarpıtılmış, giderek hızlanan bir buharlı lokomotif gibi durdurulmaz bir güce dönüşen *boogie*'ye daldığında parçanın nasıl kolaylıkla güven kazanıp canlandığını unutmuştu. Ancak klasik eğitim almış bir müzisyen iki elini birbirinden Jarrett gibi ayırabilirdi. En azından kısmi değerlendirmesi buydu.

Jack ona mesaj göndermekteydi, çünkü bu, uzun zaman önceki filörtlerinin fon müziğini oluşturan üç dört albümden biriydi. Finallerden sonraki, sadece kadınlardan oluşan bir kadronun sahnelediği *Antonius ve Kleopatra*'dan sonraki günler, Jack'in onu doğuya bakan lombozlu çatı odasında önce bir, sonra onlarca gece kalmaya ikna ettiği günler. Fiona'nın cinsel hazzın şişirilmiş bir terimden fazlası olduğunu anladığı günler. Yedi yaşından beri ilk kez zevkten çığlık attığı günler. Geriye, uzak, insansız bir mekâna yuvarlanmıştı; daha sonra, yatakta yan yana, ilişki sonrası film artistleri gibi çarşaf bellerine çekilmiş yatarlarken Fiona'nın çıkardığı patırtıya gülmüşlerdi. Neyse ki alt katta kimse yoktu. Uzun saçlı, havalı Jack, ona bu patırtının hayatta aldığı en büyük iltifat olduğunu söylemişti. Fiona ise tekrar oraya gidecek gücü omurgasında, kemiklerinde yeniden bulmayı hayal bile edemediğini söylemişti ona. Gitse de sağ dönemezdi. Ama gitmişti, sık sık. Gençti.

İşte o günlerde, birlikte yatakta olmadıkları zamanlarda Jack onu cazla daha da fazla baştan çıkarabileceğini düşünmüştü. Fiona'nın çalışını takdir ediyor, ama katı notalamanın ve çoktan ölmüş dâhilerin zorbalığından kurtarmak istiyordu onu. Fiona'ya Thelonious Monk'un "Round Midnight"ını çaldı, nota kitabını satın aldı. Çalması zor değildi. Ama Fiona'nın pürüzsüz ve aksansız icrasıyla sıradan bir Debussy parçasını andırıyordu. Jack bunun sakıncası olmadığını söyledi. Büyük caz ustaları Debussy'ye bayılırdı, ondan çok şey öğrenmişlerdi. Fiona tekrar dinledi, sebat etti, karşısındaki notaları çaldı, ama caz çalamıyordu. Ritim duygusu yoktu, senkop içgüdüsü yoktu, özgürlüğü yoktu, parmakları yazılı şekliyle ölçüye ve notalara duygusuzca itaat ediyordu. Bu yüzden hukuk okuduğunu söyledi sevgilisine. Kurallara saygıdan.

Çalmaktan vazgeçti, ama dinlemeyi öğrendi; hepsinden çok da Jarrett'a hayrandı. Jack'i piyanistin Roma'da, Colosseum'daki konserine götürdü. O teknik maharet, Mozart'ınki kadar mebzul bir lirik yaratının çabasız ortaya dökülüşü, yıllar sonra şimdi yine onu yerine çiviliyor, Jack'le ikisinin eski oyunbaz benliklerini hatırlatıyordu Fiona'ya. Jack müziği ustalıkla seçmişti.

Koridoru geçip salonun eşiğinde tekrar durdu. Jack bu arada boş durmamıştı. Ne zamandır ampullerinin değiştirilmesini bekleyen iki lamba nihayet yakılmıştı. Salonun çeşitli yerlerinde mumlar yanıyordu. Perdeler çekilmiş, kış akşamının hafif yağmuru dışarıda bırakılmıştı ve şömine bir yılı aşkın süredir ilk kez, kömürün yanı sıra odunlarla gürül gürül yanıyordu. Jack elinde bir şampanya şişesiyle şöminenin başındaydı. Önündeki alçak sehpada bir tabakta Parma jambonu, zeytin ve peynir.

Jack siyah takım elbiseyle beyaz gömlek giymiş, kravat takmamıştı. Hâlâ bakımlıydı. Yanına geldi, Fiona'nın eline bir şampanya kadehi tutuşturup doldurdu, sonra kendi kadehini doldurdu. Kadeh kaldırıp tokuştururlarken Jack'in yüz ifadesi ciddiydi.

"Fazla vaktimiz yok."

Fiona, Great Hall'a yürümek üzere az sonra evden çıkmaları gerekeceğini kastettiğini düşündü. Konser öncesi içki içmek delilikti, ama umurunda değildi. İkinci bir yudum alıp Jack'in peşinden şömineye yaklaştı. Jack tabağı ona uzattı, Fiona bir parça parmesan aldı; şöminenin iki yanında durmuş, şömine rafına yaslanmışlardı. Dev biblolar gibi, diye geçti Fiona'nın aklından.

"Kim bilir ne kadar" dedi Jack. "Çok fazla yıl olamaz. Ya tekrar yaşamaya, gerçekten yaşamaya başlayacağız ya da vazgeçip bundan böylesinin sefalet olacağını kabulleneceğiz."

Jack'in eski temalarından biri. *Carpe diem*. Fiona kadehini kaldırıp ciddiyetle cevap verdi: "Tekrar yaşamaya."

Jack'in yüz ifadesindeki hafif değişikliği gördü. Rahatlama ve onun ötesinde daha yoğun bir şey.

Jack, Fiona'nın kadehini tekrar doldurdu. "Yeri gelmişken, elbise muhteşem. Çok güzel görünüyorsun."

"Teşekkür ederim."

Bakışmayı sürdürdüler, sonunda yaklaşıp öpüşmekten başka çareleri kalmadı. Tekrar öpüştüler. Jack Fiona'yı hafifçe belinden tutmuştu, elini eskisi gibi bacağından aşağı kaydırmadı. Bu olayı aşama aşama ele alıyordu, inceliği Fiona'yı etkiledi. Üzerlerinde böylesine büyük bir müzikal ve sosyal sorumluluk olmasaydı bu rahatlamanın nereye varacağını Fiona biliyordu. Ama notalar arkasındaki kanepedeydi, kıyafetlerini olduğu gibi korumakla yükümlüydüler. Bu yüzden birbirlerine iyice sarılıp öpüştüler, sonra ayrıldılar, kadehlerini ellerine alıp konuşmadan tokuşturdular ve içtiler.

Jack şampanyayı Fiona'mn yıllar önceki bir Noel hediyesi olan marifetli bir yaylı aygıtla kapattı. "Devam etmek üzere" dedi, güldüler.

Paltolarını alıp çıktılar. Fiona topuklularla dengesini kaybetmemek için konser salonuna kadar kocasının kolunda, kocasının kendi başı üzerinde değil, centilmence Fiona'nın başı üzerinde tuttuğu şemsiyesinin altında yürüdü.

"Sahneye çıkacak olan sensin" dedi Jack. "İpek elbise giymiş olan da sensin."

Uğultu halindeki hoşbeş ve kahkahalar yaklaşık yüz elli kişilik bir topluluğu haber veriyordu; insanlar ellerinde şarap kadehleriyle ayaktaydılar. İskemleler yerleştirilmiş, ama henüz kimse oturmamıştı, Fazioli piyanoyla bir nota sehpası sahnede yerli yerindeydi. Gray's üyeleri, hâkimler, Fiona'nın mesleki ve sosyal hayatının büyük bölümü aynı yerde toplanmıştı. O anda gördüğü onlarca kişiyle otuz yılı aşkın süre aynı ya da karşı saflarda çalışmıştı. Çeşitli ekâbir, birçoğu dışarıdan, Lincoln's, Inner ya da Middle Temple'dan, bizzat Yüksek Adalet Divanı Başkanı, temyiz mahkemesinden bir-

kaç kişi, iki Yüksek Mahkeme hâkimi, başsavcı, çok sayıda ünlü avukat. Hukukun kaderleri tayin edip yurttaşları özgürlüklerinden eden uygulayıcıları, gelişmiş bir mizah anlayışına ve iş konuşma tutkusuna sahipti. Gürültü sağır ediciydi. Birkaç dakika içinde Jack'le birbirlerini gözden kaybettiler. Birisi gelip Jack'ten Latince konusunda yardım istedi. Fiona Temyiz Mahkemesi Başkanı'nın eksantrik bir arkadaşıyla ilgili bir dedikodu çemberinin içine çekildi. Durduğu yerden kıpırdaması gerekmiyordu. Dostları gelip ona sarılıyor, şans diliyor, kimileri elini sıkıyordu. Gray's Inn hâkimler komitesi Pension'ın dâhiyane hamlesiyle konser öncesi kutlama yapılmasına izin verilmişti. Fiona şarabın, Wigmore Hall klikinin eleştirel melekelerini yumuşatacağını umuyordu.

Bir garson gümüş tepsiyle yaklaştığında, geri çeviremeyecek kadar iyi hissediyordu kendini. Tepsiden bir kadeh alırken Mark Berner görüş alanına girdi; yaklaşık on beş metre mesafeden, bir yüz kişinin arkasından tehditkâr parmağını sallıyordu. Haklıydı elbette. Fiona kadehini ona doğru kaldırıp bir yudum aldı. Bir arkadaşı, Kraliyet Mahkemesi'nin sadık bir görevlisi, onu, tesadüf bu ya, yeğeni olan "çok parlak" bir avukatın yanına götürüp tanıştırdı. Fiona gururlu amcanın gözetiminde, acınası şekilde kekeleyen zayıf bir gence ilgilendiğini gösteren sorular sordu. Daha eğlenceli birileriyle sohbete özenirken Middle Temple'dan eski bir kadın arkadaşı araya girdi, Fiona'yı kucakladı ve alıp isyankâr bir genç kadın avukatlar grubunun yanına götürdü; kızlar espriyle karışık, kendilerine kaliteli işlerin gelmediğinden yakındılar. Hepsi erkeklere gidiyordu.

Kalabalığın arasında teşrifatçılar dolaşıp konserin başlamak üzere olduğunu haber veriyorlardı. İnsanlar gönülsüzce iskemlelere yöneliyordu. İlk anda ciddi müzik uğruna güzel şaraptan ve dedikodudan vazgeçmek zor geliyordu. Ama kadehler toplanmakta, uğultu hafiflemekteydi. Fiona sahnenin sağ köşesindeki basamaklara doğru ilerlerken omzuna bir el dokununca dönüp baktı. Martha Longman davasından Sherwood Runcie'ydi. Nedense smokin giymişti. Belirli bir yaştaki şiş göbekli erkekler bu üniformayla kapana kıstırılmışçasına zavallı bir görünüme bürünüyordu. Runcie elini Fiona'nın koluna koydu, gazetelerin yazmadığı, onu ilgilendiren bir haberi vermek istiyordu. Fiona dediğini anlayabilmek için ona doğru eğildi. Aklı konserdeydi artık, kalp atışları

hızlanmaya başlamıştı, Runcie'nin sözlerine konsantre olmakta güçlük çekiyordu, ama anlamıştı galiba. Tam hâkime söylediğini tekrarlatacakken, önünde Mark'ın kendisine sabırsızlık işaretleri yaptığını fark etti. Doğrulup Runcie'ye teşekkür etti ve tenorunun peşinden sahneye yürüdü.

Basamakların dibinde durup seyircilerin yatışmasını ve kendilerine işaret verilmesini beklerken Mark, "İyi misin?" diye sordu.

"İyiyim. Neden?"

"Yüzün solgun gibi."

"Hımm."

Fiona düşünmeden parmak uçlarını saçında gezdirdi. Notaları öbür elindeydi. Notaları daha sıkı kavradı. Anormal mi görünüyordu? Ne kadar içtiğini hesapladı. Mark'ın içmesin diye uyardığı beyaz şaraptan üç yudum almıştı en fazla. Yani toplam iki kadeh aşağı yukarı. Bir şey olmazdı. Mark ona yol verdi, Fiona önde basamakları çıktılar, piyanonun yanında durdular, başlarını eğerek selam verdiler ve ev sahibi takımların aldığı türden alkışlarla karşılandılar. Ne de olsa Great Hall'daki beşinci Noel konserleriydi.

Fiona oturdu, notaları karşısına yerleştirdi, piyano taburesini ayarladı, derin bir nefes aldı ve son konuşma kırıntılarından, kekeme avukattan, iş kıtlığı çeken neşeli genç kadınlardan kendini arındırmak için yavaşça nefesini verdi. Bir de Runcie'den. Hayır. Düşünecek vakit yoktu. Mark başını ona doğru sallayarak hazır olduğunun işaretini verdi; Fiona'nın parmakları dev enstrümandan usulca sallanan akorları ânında çekti çıkardı, zihni de onu izledi. Tenorun girişi kusursuzdu, birkaç ölçü sonra provalarda nadiren ulaştıkları bir bütünselliğin içine kilitlenmişlerdi; artık hata yapmamaya yoğunlaşmaları gerekmiyor, çaba harcamadan müziğin içinde eriyebiliyorlardı. Şarabı tam ayarında içtiği geçti Fiona'nın aklından. Fazioli'nin pürüzsüz, derinden gücü onu havalandırıyordu. Sanki Mark'la birlikte bir nota akıntısının üzerinde kolayca ırmak aşağı yol alıyorlardı. Mark'ın sesi Fiona'nın kulağına daha sıcak geliyordu, tam notayı buluyordu, bazen kullandığı ezgisiz vibratodan arınmıştı, Berlioz'un "Villanelle" düzenlemesini bütün güzelliğiyle keşfedebilecek özgürlüğe sahipti; ardından "Ağıt"ta, birden alçalan cümledeki müthiş kederi de: *Ah! Sans amour s'en aller sur la mer!* – Ah, aşksız yelken açmak denize! Fiona'nın nasıl çaldığıyla ilgilenmesi gerekmiyordu. Parmakları tuşlara dokundu-

ğunda en arka sırada oturuyormuş gibi duyuyordu çaldığı notaları; sanki ondan beklenen tek şey mevcudiyetiydi. Mark'la birlikte müziğin ufuksuz uzayötesine nüfuz ettiler, zamanın ve amacın ötesine geçtiler. Fiona dönüşünde bir şeyin onu beklediğini ancak belli belirsiz fark ediyordu, çünkü çok aşağılarda yer alan, tanıdık bir manzarada yabancı bir noktaydı. Belki de yoktu öyle bir şey, doğru değildi belki.

Bir rüyadan uyanırcasına müziğin içinden çıkıp yan yana durarak izleyicileriyle tekrar yüz yüze geldiler. Alkış boldu, ama hep öyle olurdu zaten. Great Hall'un Noel cömertliği ruhuyla, çoğu kez kötü performanslar daha da çok alkışlanırdı. Fiona ancak Mark'la bakışıp onun gözlerindeki parıltıyı görünce amatörlüğün olağan sınırlarını aştıklarından emin oldu. Parçaya bir şey katmışlardı resmen. İzleyiciler arasında Mark'ın etkilemek istediği bir kadın vardıysa eğer, geleneksel bir serenat yapılmıştı kendisine, Mark'a vurulmaması imkânsızdı.

Mahler'e girişmek üzere yerlerini aldıklarında salona ani bir sessizlik çöktü. Şimdi Fiona tek başınaydı. Uzun giriş bölümü, piyanist tarafından anbean uydurulmuş izlenimi uyandırıyordu. İki nota sonsuz bir sabırla, tereddütle yükseldi, sonra tekrarlandı, bir üçüncüsü eklendi, sonra bu üçü tekrarlandı ve ancak dördüncü notayla birlikte çizgi nihayet yukarıya, müzisyenin hayatta bestelediği en güzel ezgilerden birine doğru dökülerek açıldı. Fiona kendini mutsuz biçimde teşhir edilmiş gibi hissetmiyordu. Hatta birinci sınıf piyanistlerin neredeyse çabalamadan becerebildiği bir şeyi başarıp ortadaki do'nun sağındaki notaların bazılarından çanı andıran bir ses elde etti. Bir bölümde, tuşesi sayesinde dinleyicileri orkestra versiyonundaki arp sesini işittiklerine ikna edebileceğini düşündü. Mark şarkıya girer girmez dingin teslimiyet havasını yakaladı. Her nedense şarkıyı Almanca değil, İngilizce söylemek konusunda ısrar etmişti, sadece amatörlere tanınan bir özgürlüktü bu. Avantajı, kargaşadan uzaklaşan bir adamı herkesin ânında anlamasıydı. *Gerçekten dünyadan koptum sayılır.* Dinleyicileri kavramış olduğunu hisseden ikilinin performansı iyice yükseldi. Fiona ayrıca ağır adımlarla korkunç bir şeye doğru yol aldığını da biliyordu. Doğru muydu, değil miydi? Ancak müzik bitip onunla yüzleştiğinde bilecekti.

Yine alkış, hafif eğilerek verilen selamlar ve sonra bis istekle-

ri. Hatta ayaklarını yere vuranlar da oldu, gürültü giderek arttı. Müzisyenler birbirlerine baktılar. Mark'ın gözleri yaşlıydı. Fiona gülümsemesinin kaskatı olduğunu hissediyordu. Ağzında madenî bir tatla piyano taburesine döndü, dinleyiciler yatıştı. Fiona birkaç saniye ellerini kucağında, başını öne eğik tuttu, partnerine bakmayı reddetti. Ezberlemiş oldukları parçalardan Schubert'in "An die Musik"inde karar kılmışlardı önceden. Öteden beri sevilen bir parça. Şaşmazdı. Fiona hazırlık olarak ellerini tuşların üzerine götürdü ama hâlâ başını kaldırıp bakmıyordu. Salonda mutlak sessizlik vardı, sonunda başladı. Schubert'in hayaleti çaldığı girişi kutsamış olabilirdi; ama yükselen üç nota, şefkatle daha alçaktan, sonra daha da alçaktan yankılanan ve çözülen kırık akor bir başka elden çıkmaydı. Fonda zonklayan sessiz, ısrarlı notalarda Berlioz'a bir selam da olabilirdi. Kim bilir? Mahler'in şarkısı bile hüzünlü kabullenişiyle bu Britten düzenlemesine bilinçdışı bir yardımda bulunmuş olabilirdi. Fiona'dan Mark'a bir özür dileme işareti gitmedi. Yüzü daha önceki gülümsemesi kadar katıydı, sadece ellerine bakıyordu. Mark'ın kafasını toparlamak için bir iki saniyesi vardı sadece, ama nefes alırken gülümsüyordu, ses tonu tatlıydı, ikinci kıtada daha da yumuşadı.

In a field by the river my love and I did stand,
And on my leaning shoulder she laid her snow-white hand.
She bid me take life easy, as the grass grows on the weirs;
But I was young and foolish, and now am full of tears.

Bu izleyici topluluğu her zaman cömertti, ama ayakta alkışladığı enderdi. O tür tezahürat pop konserlerine özgüydü, tıpkı bağırmak ve ıslık çalmak gibi. Ama şimdi yekvücut ayağa kalktı, sadece yargının kimi yaşlı üyeleri biraz duraksadı. Daha genç müzik meraklılarından bağıranlar, ıslık çalanlar vardı. Ama Mark Berner tezahüratı tek başına, bir eli piyanonun üzerinde, izleyicilere başını sallayıp gülümseyerek karşıladı; bir yandan da piyanistini kaygıyla izliyordu: Fiona gözlerini ayaklarından ayırmadan hızla sahneyi geçip basamakları indi, bekleyen yaylı çalgılar dörtlüsünü iterek kendine yol açıp aceleyle çıkışa gitti. Herkes onun özellikle yoğun bir deneyim yaşadığını varsaydı; o önlerinden geçerken hem hâkimlerin hem dostlarının alkışları duygudaşlıkla iyice artıyordu.

• • •

Paltosunu buldu, tekrar başlayan sağanağa aldırmadan, yüksek topuklarla cesaret edebildiği kadar hızlı adımlarla eve yürüdü. Salonda dikkatsizce bırakılmış iki mum yanmaya devam ediyordu. Paltosu üstünde, saçı kafasına yapışmış, sular boynundan aşağı, beline inerken olduğu yerde kıpırtısız durup bir kadının adını hatırlamaya çalıştı. Onu son düşündüğünden beri o kadar çok şey olmuştu ki. Bir yüzü hatırladı, bir sesi işitti, sonra hatırladı. Marina Greene. Çantasından telefonunu çıkarıp aradı. Bu saatte aradığı için özür diledi. Konuşmayı kısa kestiler, çünkü fonda çığlık çığlığa bebekler vardı, genç kadının sesi yorgun ve derdi başından aşkınmış gibi geliyordu. Evet, doğruydu. Dört hafta önce. Bildiği birkaç ayrıntıyı aktardı ve hâkime bilgi verilmemesine şaşırdığını söyledi.

Fiona olduğu yerde durmaya devam etti; gözleri kocasının hazırlamış olduğu tabağa dikilmişti nedense, zihni neyse ki boştu. Az önce çaldığı notalar genelde olduğunun aksine zihninde yankılanmıyordu. Konseri unutmuştu. Düşünmemek nörolojik olarak mümkünse, zihninde hiçbir düşünce yoktu. Dakikalar geçti. Kaç dakika geçtiğini hiç bilmiyordu. Bir ses duyup döndü. Ateş can çekişiyor, korlar devriliyordu. Ateşin başına gidip diz çöktü, canlandırmaya koyuldu; odun ve kömür parçalarını maşayla değil eliyle tutup ışıldayan kalıntıların üzerine ya da yakınına bırakıyordu. Üç körük hareketinden sonra bir çam çırası alev aldı, sonra alev daha büyük iki odun parçasına sıçradı. Fiona ateşe yaklaşıp görüş alanını minik alevler gösterisiyle, kömür karası fonda yanlamasına alçalıp yükselişleriyle, süpürürcesine hareketleriyle doldurdu.

Sonunda düşünceler iki ısrarlı soru halinde geldi. Niye bana söylemedin? Niye benden yardım istemedin? Cevap Fiona'nın kendi hayalî sesiyle geldi. *İstedim.* Ayağa kalktı; kalçasında bir ağrı hissederek yatak odasına, şiiri altı haftadır durduğu komodinden almaya gitti. Şiirin melodram tonu, bir özgürlük arzusunun, ağır çarmıhı nehre atmanın, bir iffetli öpücüğün olsa olsa şeytan tarafından esinlenebileceğini bağnazca ima etmesi onu tekrar okumasına mani olmuştu. Hıristiyanlık teçhizatı –çarmıh, erguvan ağacı, trompetler– küflü ve boğucu gelmişti ona. Kendisi de boyalı kadındı, pullarında gökkuşağı olan balık, şaire yolunu şaşırtıp onu öpen hain yaratık. Evet, o öpücük. Fiona'yı ondan uzak tutan suçluluktu.

Tekrar ateşin başına çömeldi ve şiiri önüne, Buhara halısının üstüne koydu. Kömür tozlu parmak izleri sayfanın üst kısmını lekeledi. Fiona doğrudan son dizeye gitti – İsa mucizevi biçimde suyun üstünde durup balığın kılık değiştirmiş Şeytan olduğunu, şairin "bedelini" ödemesi gerektiğini bildiriyordu.

Yahuda'nın öpücüğüyle ele verdi adımı.
Kendi

Arkasındaki masaya uzanıp gözlüğünü aldı, iyice eğilip üstü karalanmış, yuvarlak içine alınmış kelimeleri yakından inceledi. "Bıçak"ın üstü çizilmişti, "ödesin", "kim ki" ve "başkası"nın da. "Kimseyi" kelimesi atılmış, tekrar konmuş, sonra yine atılmıştı. "Suçlamamalı"nın yerini "suçlamalı" almıştı, "gömen"in yerini ise "boğan". "Kendi" tek başına, kargaşanın dışında duruyordu, yuvarlak içine alınmamıştı, bir okla "Ve"nin yerini alacağı gösterilmişti. Fiona Adam'ın yöntemlerini ve elyazısını kavramaya başlamıştı. Çözdü sonra, apaçık gördü. Hatta seçilmiş kelimeleri birleştiren kıvrımlı bir çizgi bile vardı. Tanrı'nın Oğlu lanet okumuştu.

Kendi eliyle ölsün çarmıhımı suda boğan.

Sokak kapısının açıldığını duyduğunda duruşunu değiştirmedi, Jack salonun önünden geçip mutfağa giderken onu bu şekilde gördü. Ateşle ilgilendiğini varsaydı.

"İyice harlandır" diye seslendi. Sonra, daha uzaktan: "Harikaydın! Herkes bayıldı. Ne kadar dokunaklıydı!"

Jack şampanya şişesi ve iki temiz kadehle döndüğünde Fiona ayağa kalkıp paltosunu bir iskemlenin arkalığına atmış, ayakkabılarını çıkarmıştı. Hâlâ salonun ortasında ayaktaydı, bekliyordu. Jack kadehlerden birini ona verir, Fiona da doldursun diye uzatırken yüzünün solgunluğunu fark etmedi.

"Saçın. Havlu getireyim mi?"

"Kurur kendi kendine."

Jack metal tıpayı çıkarıp önce Fiona'nın kadehini, sonra kendininkini doldurdu, sonra kadehini bırakıp ateşin başına giderek üstüne kömür kovasını döktü, üç de iri odun çattı. Müzik setini açıp tekrar Jarrett'ı başlattı.

"Jack, şu anda değil" diye mırıldandı Fiona.

"Tabii ki. Bu gecenin ardından! Ne kadar aptalım."

Fiona onun konserden önce kaldıkları yere bir an önce dönmek istediğini anladı, acıdı ona. Elinden geleni yapıyordu. Az sonra öpmek isteyecekti Fiona'yı. Tekrar yanma geldi, seti kapattığı anda Fiona'nın kulaklarında tıslayan sessizlikte kadeh tokuşturup içtiler. Sonra Jack, Mark'la ikisinin performansından, sonunda herkes ayağa kalktığında gururdan gözlerinin dolduğundan, insanların neler söylediğinden bahsetti.

"İyi geçti" dedi Fiona. "Çok memnunum iyi geçtiğine."

Jack müzisyen değildi, zevki kesinlikle caz ve blues'la sınırlıydı, ama konser hakkında oldukça mantıklı konuşuyor, parçaları ayrı ayrı hatırlıyordu. *Les nuits d'été* bir aydınlanma olmuştu onun için. Özellikle "Ağıt" içine işlemişti, Fransızcayı bile anlamıştı. Mahler'i tekrar dinlemesi gerekirdi, çünkü içinde müthiş bir duygu birikimi olduğunu sezmiş, ama ilk dinleyişte nüfuz edememişti. Mark'ın parçayı İngilizce söylemesine sevinmişti. Dünyadan kaçma güdüsünü herkes bilir, pek az kişi yapmaya cesaret ederdi. Fiona ciddiyetle dinliyor ya da dinler gibi yapıyor ve kısa cevaplarla, başını sallayarak karşılık veriyordu. Hastanede merhametli ziyaretçisi gitse de hastalığına dönebilse diye bekleyen bir hasta gibi hissediyordu kendini. Şöminedeki ateş harlandı, Jack onun soğuktan titrediğini fark edip ateşe götürdü ve şampanyanın geri kalanını kadehlere doldurdu.

Uzun zamandır bu meydanda yaşıyorlardı, Jack, Gray's Inn hâkimlerini neredeyse Fiona kadar iyi tanırdı. O akşam karşılaştığı insanlardan söz etmeye başladı. Meydan sakinleri birbirleriyle sıkı fıkıydı, onları büyüleyici bulurlardı. Gece sonu değerlendirmesi, birlikte yaşadıkları sürece hayatlarının bir parçası olmuştu. Fiona ara sıra bir karşılık mırıldanmakta zorlanmıyordu. Jack'in coşkusu sürüyordu; Fiona'nın performansı ve az sonra gerçekleşeceğini zannettiği şey onu heyecanlandırmıştı. Fiona'ya bir ceza avukatının birkaç kişiyle birlikte bir özgür okul kurmaya giriştiğini anlattı. Şiarlarını Latinceye çevirmeleri gerekiyormuş: "Her çocuk dâhidir." En fazla üç kelime, küllerden doğan bir anka kuşunun altında okul ceketine arma olarak dikilebilecek kadar kısa bir çeviri. Büyüleyici bir problemdi. "Dâhi" on sekizinci yüzyıl kavramıydı, "çocuk"un Latince karşılıklarının çoğu cinsiyeti belli kelimelerdi. Jack, "*Cuiusque parvuli ingenium*"u önermişti – dâhi kadar kuvvetli değildi, ama doğal zekâ ya da beceri de fena sayılmazdı. "Parvuli"

icabında kızları da kapsayabilirdi. Bunun üzerine avukat Jack'e farklı düzeylerde, on bir on altı yaş arası çocuklar için canlı bir Latince dersi tasarlamakla ilgilenip ilgilenmeyeceğini sormuştu. İlginçti. Dayanılmazdı.

Fiona ifadesiz dinliyordu. Onun bu harika armayı taşıyacak bir çocuğu olmayacaktı asla. Son derece hassas bir ruh halinde olduğunu anladı.

"Güzel bir şey olur" dedi.

Jack sesindeki ifadesizliği yakalayıp farklı şekilde baktı ona.

"Bir derdin var senin."

"İyiyim."

Jack sormayı ihmal ettiği soruyu hatırlayıp kaşlarını çatarak, "Sonunda niye çıkıp gittin?" dedi.

Fiona duraksadı. "Fazla geldi bana."

"Herkesin ayağa kalkması mı? Ben neredeyse dağılıyordum."

"Son şarkı."

"Mahler."

"'The Salley Gardens.'"

Jack inanamayarak, komik bir şey söylemişçesine baktı ona. Şarkıyı Mark'la ikisinden en az on kere dinlemişti. "Ne bakımdan?"

Tavrında hafif bir sabırsızlık da vardı. Harika bir gece vaadini gerçekleştirmek, evliliklerini onarmak, Fiona'yı öpmek, bir şişe daha açmak, onu yatağa götürmek, ilişkilerini eski rahatlığına kavuşturmak istiyordu. Fiona onu iyi tanıyordu, bütün bunları gördü ve ona yine acıdı, ama uzak bir mesafeden.

"Hatırası var. Yazdan kalma."

"Öyle mi?" Jack'in ses tonunda hafif bir merak vardı sadece.

"Bir delikanlı o şarkıyı kemanla çaldı bana. Yeni öğreniyordu. Hastanedeydi. Ben de şarkıyı söyledim. Biraz patırtı çıkardık galiba. Sonra o tekrar çalmak istedi, ama benim gitmem gerekiyordu."

Jack bilmece çözmeye hevesli değildi. Sesindeki siniri bastırmaya çalışarak konuştu. "Baştan alsana. Kimdi bu?"

"Çok tuhaf ve güzel bir delikanlıydı." Fiona'nın muğlak cümlesinin devamı gelmedi.

"Sonra?"

"Duruşmaya ara verip onu görmeye hastaneye gittim. Hatırlarsın. Yehova'nın Şahitleri'ndendi, çok hastaydı, tedaviyi reddediyordu. Gazeteler yazmıştı."

Hatırlatmak gerekiyorsa, Jack o sırada Melanie'nin yatak odasında olduğu içindi. Yoksa davayı konuşmuş olurlardı.

"Hatırladım galiba" dedi Jack bozuntuya vermeden.

"Hastaneye onu tedavi etme izni verdim, iyileşti. Verdiğim hüküm... onu etkiledi."

Daha önceki gibi şöminenin iki yanında duruyorlardı, şömineden müthiş bir sıcaklık yayılıyordu şimdi. Fiona gözünü alevlere dikti. "Galiba... bana çok bağlandı."

Jack boş kadehini elinden bıraktı. "Devam et."

"Ben gezici görevdeyken peşimden Newcastle'a geldi. Ben de..." Orada olanları anlatacak değildi; sonra fikir değiştirdi. Artık herhangi bir şeyi gizlemenin anlamı yoktu. "Yağmurda yürüyerek takip etmiş beni... ben de çok aptalca bir şey yaptım. Otelde. Bilmem ne düşündüm... öptüm onu. *Öptüm.*"

Jack geriye bir adım atıp ateşten, belki de Fiona'dan uzaklaştı. Fiona'nın umurunda değildi artık.

"O kadar tatlı bir çocuktu ki" diye fısıldadı. "Burada bizimle oturmak istiyordu."

"Bizimle mi?"

Jack Maye on sekizini 1970'lerde, o zamanın düşünce akımları arasında doldurmuştu. Yetişkinliği boyunca üniversitede hocalık yapmıştı. Çifte standardın mantıksızlığını gayet iyi biliyordu, ama bilmek onu koruyamazdı. Fiona onun yüzündeki öfkeyi, öfkenin çenesindeki kasları gerdiğini, bakışlarını katılaştırdığını gördü.

"Hayatını değiştirebileceğimi düşünüyordu. Bir çeşit guru olmamı istiyordu galiba. Benim onu... O kadar samimiydi, hayata, her şeye o kadar açtı ki. Bense..."

"Sen de onu öptün, bunun üzerine seninle birlikte yaşamak istedi. Nedir anlatmaya çalıştığın?"

"Geri çevirdim onu." Fiona başını iki yana salladı, daha fazla konuşamadı.

Sonra Jack'e baktı. Kendisinden epeyce uzakta, bacakları ayrık, kolları kavuşmuş, hâlâ yakışıklı, iyi huylu yüzü öfkeden kasılmış duruyordu. Bir tutam gümüşi göğüs kılı büklüm halinde gömleğinin açık yakasından taşmıştı. Jack'in o tutamı tarakla yukarı taradığını gördüğü olmuştu Fiona'nın. Dünyanın böyle ayrıntılarla, böylesine minik insani zaaflarla dolu olması onu boğuyordu, başını çevirmek zorunda kaldı.

Camları döven yağmurun sesini ancak kesildiğinde fark ettiler.

Jack şimdi daha yoğun olan sessizliği bölerek, "Ne oldu peki?" dedi. "Şimdi nerede?"

Fiona alçak ve tekdüze bir tonda konuştu. "Bu akşam Runcie'den duydum. Birkaç hafta önce tekrar lösemi olmuş, hastaneye kaldırılmış. Kan nakli yapmak istemişler, reddetmiş. Öyle karar vermiş. On sekiz yaşını bitirdiğinden kimsenin yapabileceği bir şey yokmuş. Reddetmiş, ciğerlerine kan dolmuş ve ölmüş."

"Yani inancı uğruna ölmüş." Kocasının ses tonu soğuktu.

Fiona anlamayarak baktı ona. Hiç iyi açıklamayamadığını, ona anlatmadığı çok şey olduğunu düşündü.

"Bence intihardı."

Birkaç saniye boyunca ikisi de konuşmadı. Meydandan konuşmalar, gülüşmeler ve ayak sesleri geliyordu. Konser dağılmaktaydı.

Jack hafifçe boğazını temizledi. "Ona âşık mıydın Fiona?"

Fiona bu soruyu duyunca dağıldı. Korkunç bir ses, boğuk bir uluma çıktı ağzından. "Ah Jack, çocuktu o! Çocuk. Harika bir çocuktu!" Ve nihayet ateşin başında, kolları çaresizlik içinde iki yanına sarkmış, ağlamaya başladı; daima kendine hâkim olan karısını kederin en uç noktasında görünce dehşete düşen Jack onu seyrediyordu.

Fiona konuşacak durumda değildi, gözyaşları durmuyordu ve seyredilmeye daha fazla dayanamayacaktı. Eğilip yerden ayakkabılarını aldı, yalınayak, hızlı adımlarla salonu ve koridoru geçti. Jack'ten uzaklaştıkça daha sesli ağlıyordu. Yatak odasına ulaştı, kapıyı çarparak kapadı ve ışığı yakmadan kendini yatağa atıp yüzünü yastığa gömdü.

• • •

Yarım saat sonra, rüyada derinliklerden yukarıya bitmez tükenmez bir merdiveni tırmanarak uyandığında nasıl uyuyakaldığını hatırlamıyordu. Hâlâ sersem, yan yatıyordu, yüzü kapıya dönüktü. Koridorun kapının altından bir şerit halinde görülen ışığı rahatlatıcıydı. Ama gözünün önünde canlanan hayalî görüntüler değildi. Adam yine hastalanıyor, zayıf düşmüş halde evine, onu seven anne babasına dönüyor, şefkatli ihtiyarlarla görüşüyor, dine dönüyor. Ya da kendini yok etmek için dini mükemmel bir kamuflaj olarak

kullanıyor. *Kendi eliyle ölsün çarmıhımı suda boğan.* Kısık ışıkta onu yoğun bakıma yaptığı ziyarette gördüğü gibi görüyor. Yüzü solgun ve zayıf, menekşe rengi iri gözlerinin altında gölgeli morluklar. Dil paslı, kollar sopa gibi, feci hasta, ölmeye feci kararlı, feci sevimli ve hayat dolu, şiirleri sayfa sayfa yatağa saçılmış, Fiona'nın mahkemeye dönmesi gerektiğinde kalsın diye, şarkıyı yeniden seslendirsinler diye yalvarıyor.

Fiona mahkemede, konumunun verdiği yetki ve vakarla, ona ölüm yerine önünde uzanan hayat ve sevgiyi sunmuştu. Dinine karşı bir koruma sunmuştu. İnancı olmayınca dünya ona kim bilir ne kadar açık, güzel ve ürkütücü gelmişti. Fiona bunu düşünürken tekrar daha derin bir uykuya kaydı ve birkaç dakika sonra olukların şarkısına, iç çekişlerine uyandı. Yağmur hiç dinmeyecek miydi? Leadman Hall'un araba yolunda tek başına, fırtınada eğilmiş, rüzgâra karşı yürüyen, karanlıkta kendine bir yol bulan, devrilen dalların sesini işiten karaltıyı gördü. İleride, konakta yanan ışıkları görmüş, Fiona'nın orada olduğunu anlamıştı mutlaka. Ek yapıların birinde soğuktan titreyerek ne yapacağını düşünmüş, onunla konuşmak için fırsat kollamış, her şeyi göze almıştı, neyin uğruna? Aradığı neyse, onu altmış yaşında, uzun zaman önce Newcastle'daki birkaç gözükara macera dışında hayatında hiçbir riske atılmamış birinde bulabileceğini zannetmişti. Fiona'nın gurur duyması gerekirdi. Hazırlıklı olması da gerekirdi. Halbuki o, güçlü ve affedilmez bir dürtüyle onu öpüp sonra geri çevirmişti. Sonra da kendi kaçmıştı. Mektuplarını cevapsız bırakmıştı. Şiirindeki uyarıyı deşifre edememişti. Şimdi itibarını düşünüp korktuğu, alçaklık ettiği için utanç duyuyordu. İhlali her tür disiplin kurulunu aşıyordu. Adam kendisini arayıp bulmuş, Fiona ise dinin yerine koyabileceği bir şey sunmamış, onu korumamıştı, halbuki Yasa açıktı, hâkimin en büyük önceliği Adam'ın refahıydı. Bu terime kaç hükmünde, kaç sayfa hasretmişti? Refah, mutluluk sosyaldi. Hiçbir çocuk bir ada değildir. Fiona sorumluluğunun mahkeme duvarlarıyla sınırlı olduğunu zannetmişti. Nasıl öyle olabilirdi ki? Adam onu arayıp bulmuştu, istediği şey herkesin istediği, doğaötesinin değil serbest fikirli insanların verebileceği şeydi. Anlam.

Pozisyon değiştirdiğinde yanağı ıslak ve soğuk yastığa değdi. Tam olarak uyanıp o yastığı yana itti, bir başka yastık almak için uzandı; arkasında boylu boyunca uzanmış sıcak bir beden bulunca

şaşırdı. Döndü. Jack yan yatmış, başını eline yaslamıştı. Öteki eliyle Fiona'nın gözüne dökülmüş saçlarını geriye itti. Şefkat dolu bir hareketti. Koridorun ışığında Jack'in yüzünü ancak seçebiliyordu.

"Seni uyurken seyrediyordum" dedi Jack sadece.

Bir süre sonra, uzun bir süre sonra, Fiona, "Teşekkür ederim" diye fısıldadı.

Ardından, hikâyenin tamamını anlattıktan sonra onu hâlâ sevip sevmeyeceğini sordu Jack'e. Cevaplaması imkânsız bir soruydu, çünkü Jack henüz neredeyse hiçbir şey bilmiyordu. Muhtemelen kendini suçlamasının yersiz olduğuna inandırmaya çalışacaktı Fiona'yı.

Jack elini omzuna koyup onu kendine çekti. "Elbette seveceğim."

Yarı karanlıkta yüz yüze uzandılar; odanın ötesindeki, yağmurla yıkanmış koca şehir yumuşak gece ritmine yerleşir, evlilikleri kaldığı yerden tedirginlikle devam ederken, Fiona sesi titremeden, usulca, ne kadar utandığını, o tatlı oğlanın hayat tutkusunu ve ölümünde kendisinin oynadığı rolü anlattı.

Teşekkürler

Bu roman varlığını Temyiz Mahkemesi eski hâkimlerinden, üstün bir bilgelik, zekâ ve insanlığa sahip Sir Alan Ward'a borçlu. Öykümün kaynağı olan iki davadan biri 1990'da Yüksek Divan'da, diğeri 2000'de Temyiz Mahkemesi'nde onun başkanlığında görüldü. Ancak romanımdaki kişiler, görüşleri, kişilikleri ve koşulları, bu davadaki taraflardan herhangi biriyle bağlantılı değil. Sir Alan'a hem yargıdaki çeşitli teknik ayrıntılar hem de bir Yüksek Divan hâkiminin gündelik hayatı hakkında danışmanlığı nedeniyle sonsuz minnet borçluyum. Ayrıca kitabın bir müsveddesini okuyup yorum yapmak üzere zaman ayırdığı için de minnettarım. Olabilecek hataların sorumluluğu bendedir.

Benzer biçimde, 2012'de Sir James Munby tarafından kaleme alınmış harikulade bir karar metninden de yararlandım ve yine aynı şekilde, kişilerim tamamen kurmaca ve söz konusu davanın taraflarıyla bir benzerlikleri yok.

Bodleian Kütüphanesi'nden Bruce Barker-Benfield'a ve Doughty Street Chambers'dan James Wood'a tavsiyeleri için minnettarım. Yehova'nın Şahitleri'nden avukat Richard Daniel'ın düşünceli ve geniş kapsamlı tezi "Kansız İdare Etmek"i okuduğum için de minnettarım. Bir kez daha, Annalena McAfee'ye, Tim Garton Ash'e ve Alex Bowler'a dikkatli okumaları ve yararlı önerileri için minnet borçluyum.

Ian McEwan

Londra'da yaşayan Yüksek Divan Aile Hukuku Dairesi'nin en başarılı ve ünlü hâkimlerinden Fiona Maye, özel hayatındaki kriz karşısında çaresizdir: Kocası Jack onu genç bir kadın için terk etmektedir. Fiona tam bu sırada kendini Adam Henry davasının hâkimi olarak bulur. On yedi yaşında bir lösemi hastası olan Adam, tedavisi için elzem olan kan naklini günah olduğu gerekçesiyle reddetmektedir. Onun kişisel haklarına saygı göstermekle bu hakları çiğneyerek hayatını kurtarmak arasında kalan Fiona, bir sonuca varabilmek için Adam'la görüşmeye karar verir. Bu görüşme ikisinin de hayatını değiştirecektir.

Çocuk Yasası, inançlarla kanunların kırılganlığına ve insanlar arasındaki mesafelere dair, içe işleyen, unutulmayacak bir roman. Roza Hakmen'in Türkçesiyle.

"Hayatımın en sıradışı, güçlü ve dokunaklı okuma deneyimlerinden biri... Bütünüyle çarpıcı, hassas dengeler üstüne kurulmuş, kusursuz işlenmiş ve çok güzel yazılmış bir roman."
Alberto Manguel

"Yaşayan en iyi yazarlardan biri olan Ian McEwan'dan önemli bir roman daha."
Washington Post

ISBN 978-975-08-3652-7
11 TL
9 789750 836527